

สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำ
หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

สารนิพนธ์
ของ
นายไพบุลย์ คนเสงี่ยม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

370.1931

พ 9786

๘. ๖

สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำ
หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

บทคัดย่อ

ของ

นายไพบุลย์ คนเสี่ยม

14 ส.ย. 2547

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2547

h 244756

นายไพบุลย์ คนเสียม. (2547). สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษานครนายก. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :
อาจารย์สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์.

การวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษานครนายก ใน 5 ด้านคือ การกำหนดวิสัยทัศน์ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนด
สาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค การออกแบบการเรียนรู้การสอน
การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต และเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา
ประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษา และขนาดของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ จำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาจากสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษานครนายก จำนวน 333 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม
สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นของสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเท่ากับ
0.93 และค่าความเชื่อมั่นของปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเท่ากับ 0.92
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t – test)
และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA)

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

- 1.สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ
จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยรวมอยู่ใน
ระดับมากและรายด้านทุกด้านก็มีสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน
- 2.เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นครนายก ซึ่งมีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันพบว่าไม่แตกต่างกัน
- 3.เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นครนายก ซึ่งมีประเภทการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาที่แตกต่างกันพบว่าไม่แตกต่างกัน
- 4.เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นครนายก ซึ่งมีขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกันพบว่าไม่แตกต่างกัน

**THE STATES AND PROBLEMS OF PARTICIPATION IN SCHOOL
CURRICULUM CONSTRUCTION OF BASIC EDUCATIONAL INSTITUTION BOARDS,
NAKHONNAYOK EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE**

**AN ABSTRACT
BY
MR. PAIBOON KHONSAGIAM**

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University
March 2004**

Paiboon Khonsagiam. (2004). *The States and Problems of Participation in school Curriculum Construction of Basic Educational Institution Boards, Nakhonayok Educational Service Area office*. Master Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok : Graduate School. Srinakharinwirot University. Advisor : Lect . Supepun Phatanapanit.

This research aimed to study and compare The States and Problems of Participation in school Curriculum Construction of Basic Educational Institution Boards, Nakhonayok Educational Service Area office. It focused in 5 distinguished aspects : Vision ; Curriculum Content Construction ; Schedule in making Content Curriculum Learning to expect of year or semester ; Design learning and teaching ; Schedule Time Learning and Amount Credit. The results were analyzed and compared by Educational level, Status of Basic Educational Institution Boards and school size.

The samples consisted of 333 board of basic Educational Institution Nakhonayok Service Area office. The instruments used for collecting data were rating scale questionnaire. The alpha coefficient of the states in Constructing school Curriculum section was 0.93 while that of the problem Constructing school Curriculum section was 0.92 The statistics used in analyzing the data was frequency, percentage, mean ($\bar{x}$) , standard deviation (S.D.), t – test, and One – way ANOVA with SPSS program

The results of the study were as follows.

1.The States and Problems of Participation in school Curriculum Construction of Basic Educational Institution Boards, Nakhonayok Educational Service Area office were at the high level.

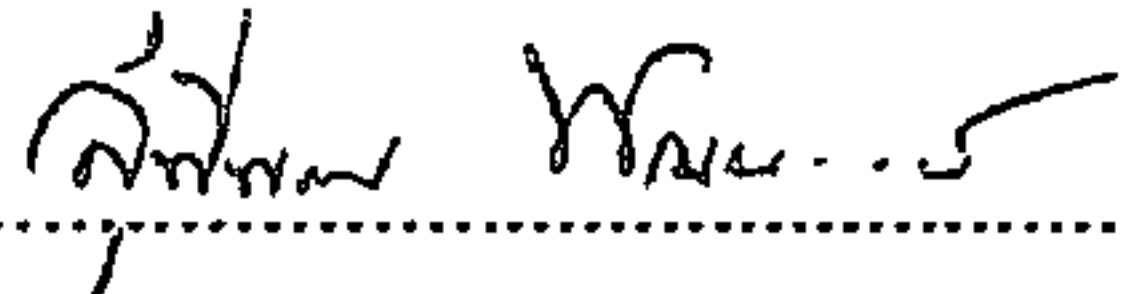
2.The States and Problems of Participation in school Curriculum Construction of Basic Educational Institution Boards, Nakhonayok Educational Service Area office which different Educational level were no significance .

3.The States and Problems of Participation in school Curriculum Construction of Basic Educational Institution Boards, Nakhonayok Educational Service Area office which different Status were no significance.

4.The States and Problems of Participation in school Curriculum Construction of Basic Educational Institution Boards, Nakhonayok Educational Service Area office which different school size were no significance .

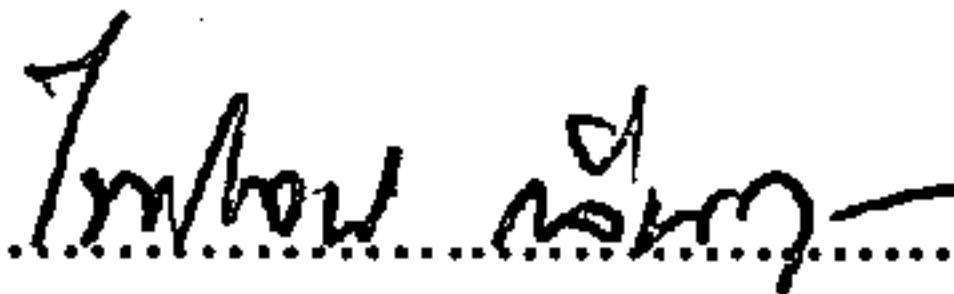
อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

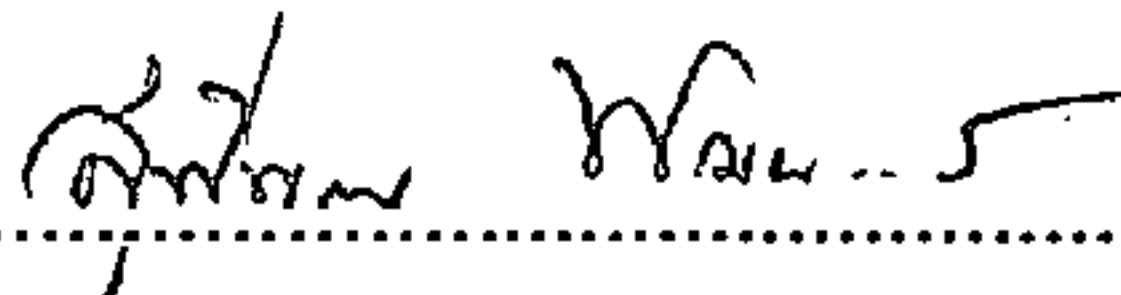
(อาจารย์สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

คณะกรรมการสอบ

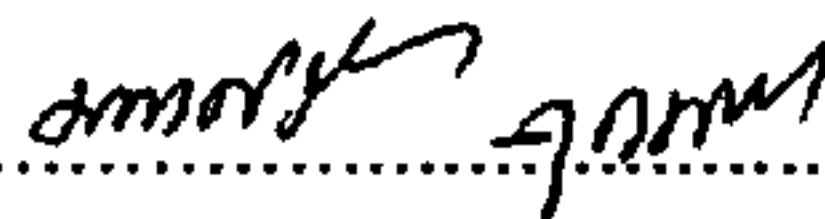
(อาจารย์สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์)

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ เกษรแพทย)

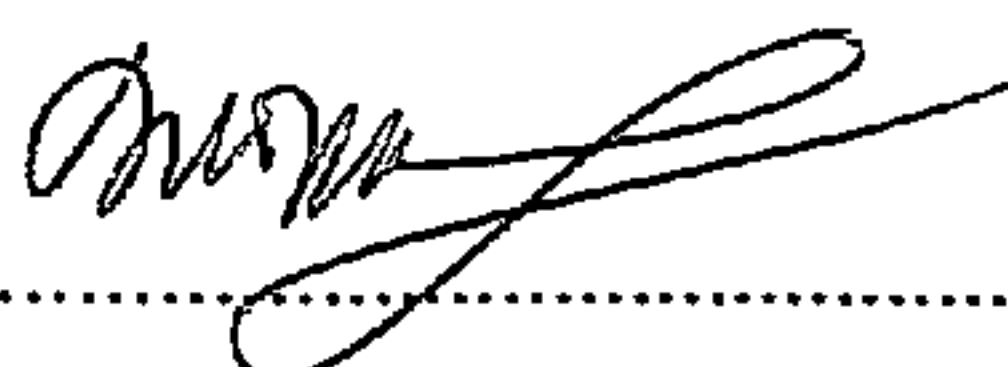
กรรมการ

(อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานีธิ)

กรรมการ

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรศุภกุล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

วันที่ 15 เดือน มีนาคม พ.ศ 2547

ประกาศคุณูปการ

ความสำเร็จของการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ ตั้งอยู่บนความเชื่อของผู้วิจัยว่า ศิษย์ต้องมีครู โดยได้รับความกรุณาจาก อาจารย์สุพีพรรณ พัฒนพานิษฐ์ ประธานที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี กรรมการสอบสารนิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำและดูแลแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ในการพัฒนาเครื่องมือจากคณะกรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นายพิทยา จันตาไชย รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษานครนายก นางสาวพรศิริ กองนวล ผู้ตรวจราชการเขตพื้นที่การศึกษานครนายก นายโอวาท สุทธนารักษ์ อาจารย์ 2 ระดับ 7 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครนายก ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ที่ได้ช่วยกรุณาตอบแบบสอบถามส่งคืนกลับมา

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านของภาควิชาการบริหารการศึกษาและเพื่อนๆทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวก และให้กำลังใจจนกระทั่งสารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตา บุษบาแต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ไพบูลย์ คนเสียม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร.....	12
หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	15
การมีส่วนร่วม.....	27
บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	42
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา.....	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	64
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	64
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล	66
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	85
สังเขปความมุ่งหมาย สมมุติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า.....	85

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
อภิปรายผล.....	87
ข้อเสนอแนะ.....	89
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก.....	101
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	128

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	64
2	ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	69
3	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหา ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกเป็นรายด้าน	70
4	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหา ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกเป็นรายด้านกำหนดวิสัยทัศน์.....	71
5	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหา ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกเป็นรายด้านการจัดทำหลักสูตร.....	73
6	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหา ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกเป็นรายด้านการกำหนดสาระ การเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือภาค.....	75
7	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหา ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกเป็นรายด้านออกแบบ การเรียนการสอน.....	77
8	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหา ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกเป็นรายด้านกำหนดเวลาเรียน และจำนวนหน่วยกิต.....	78
9	การเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	79
10	การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	80
11	ผลการเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ที่มีสถานภาพการเป็นผู้แทนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	81
12	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ที่มีสถานภาพการเป็นผู้แทนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	82
13	การเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	83

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
14 การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	84

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	9

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษามีเป้าหมายที่สำคัญคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดองค์ความรู้ทางความคิดและสามารถแก้ปัญหาตลอดจนการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาชน องค์กรเอกชนและหน่วยงานของรัฐในการจัดการศึกษาทั้งวางแผนดำเนินการและรับผลประโยชน์ เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2541 : 6) / เป็นการดำเนินงานตามรูปแบบประชาคมซึ่งเป็นแนวคิดที่สนับสนุนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ท้องถิ่นและสังคมอันถือได้ว่าเป็นการปฏิรูปการศึกษาของประเทศตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2537:186 – 187) / กล่าวว่า โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ชุมชนเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อโรงเรียนมากที่สุด ดังนั้นภารกิจของโรงเรียน คือการให้บริการทางการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ด้วยเหตุนี้ประชาชนจึงควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการบริหาร ในบางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ยอมรับว่าการศึกษาเป็นหน้าที่ของท้องถิ่นเมื่อประชาชนต้องเสียภาษีการศึกษาให้กับท้องถิ่น ประชาชนจึงต้องเข้ามาเป็นกรรมการในคณะกรรมการการศึกษา (Board of Education) เพื่อกำหนดนโยบายควบคุม ติดตาม และประเมินผลการจัดการของท้องถิ่น ผลของการมีส่วนร่วมทำให้ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

/ สำหรับแนวทางการจัดการศึกษาในปัจจุบันนี้ รัฐบาลต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดการศึกษา (อุทัย บุญประเสริฐ. 2543 : ฅ) / ให้ชุมชนและผู้ด้อยโอกาสใกล้ชิดการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากที่สุด โดยเฉพาะการจัดการศึกษาของท้องถิ่นที่ต้องมีความหลากหลายสนองอัตภาพของแต่ละบุคคล และความเหมาะสมของท้องถิ่นให้ประชาชนหรือชุมชนมีโอกาสสนับสนุนการจัดการศึกษาท้องถิ่นมากที่สุด ทั้งด้านกำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ สติปัญญา และมวลประสบการณ์อันมีคุณค่าของแต่ละคน โดยถือว่าบุคคลในท้องถิ่นมีส่วนรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา ให้ประชาชนหรือชุมชนร่วมจัดการศึกษามากที่สุดด้วยการนำของผู้นำท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ มาร่วมรับผิดชอบและผูกพันต่อการจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลานของตนเอง ซึ่งจะต้องช่วยกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ให้ความสอดคล้อง กับความต้องการของท้องถิ่นให้มากที่สุด จะต้องเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาในแง่ของหลักการ ความมุ่งหมาย แนวนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยพัฒนาชีวิตของคนไทย ให้เป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์เหมาะสมแก่กาลเวลาและบริบทของสังคมไทย

โรงเรียนในฐานะเป็นสังคมหนึ่งในหน่วยของสังคมใหญ่ ที่มีหน้าที่ให้ความรู้ ส่งเสริมและพัฒนาสมาชิกที่ดี มีประสิทธิภาพให้กับสังคม และได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองที่ส่งบุตร ธิดาเข้ามาศึกษาหาความรู้ เพราะฉะนั้นผู้ปกครองจึงควรที่จะทราบและเข้าใจให้ความร่วมมือและสนับสนุนทางด้านกำลังกาย กำลังทรัพย์และกำลังสติปัญญาเพื่อความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนที่จะส่งผลช่วยให้การศึกษาของบุตรหลานมีคุณภาพและก้าวหน้าต่อไป ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนี้เป็นหลักในการบริหารจัดการและพัฒนาการศึกษา โรงเรียนจะพัฒนาในทิศทางใด ให้มาจากมติของที่ประชุมทั้งสิ้น ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบ (นิวัลชัย โคตรพัฒน์.2543 : 33)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นับเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาของประเทศที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 สำคัญ คือการมุ่งเน้นให้มีการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยให้มีเอกภาพในเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งส่งเสริมให้เอกชนร่วมจัดการศึกษา และให้มีความอิสระในการบริหารจัดการภายใต้การกำกับดูแลจากรัฐในด้านหลักสูตร จัดให้มีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติตลอดจนด้านกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและตามศักยภาพ และให้เป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้สถานศึกษาต้องจัดทำสาระของหลักสูตรและบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษาด้วยตนเอง มีอำนาจในการตัดสินใจดำเนินการจัดการศึกษาในสถานศึกษาทุก ๆ ด้าน ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งในภาพรวมจะก่อให้เกิดความหลากหลายในทางปฏิบัติเป็นอย่างมาก การจัดทำสาระการเรียนรู้จึงเป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ บุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ คือผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้แก่ สังคม/ชุมชนและท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน การส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในด้านการบริหารจัดการหลักสูตรจึงเป็นเรื่องสำคัญที่โรงเรียน และบุคลากรจะต้องคิดดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางการดำเนินการได้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาลที่ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ในปัจจุบันคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในแต่ละโรงเรียนสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองยังมีความแตกต่างกันอยู่ไม่เป็นไปตามการคาดหวังของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้(กระทรวงศึกษาธิการ. 2543 : 18) จากสภาพการบริหารจัดการที่สถานศึกษา โดยคณะกรรมการสถานศึกษาที่ผ่านมาพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษามาจากหลายประเภท ซึ่งแต่ละบุคคลมีความรู้ ความสามารถ ความสนใจและศักยภาพในการร่วมบริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน (สัมพันธ์ อุปลา. 2541 : 47) ในการทำงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดความเสมอภาคนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องเป็นหุ้นส่วนการบริหาร(Administrative partnership) ในการทำงานแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นประเภทของการมีส่วนร่วมแบบหุ้นส่วนการศึกษา (Grobe. 1990 : Abstract) ในการจัดทำสาระของหลักสูตรจะต้องบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษาด้วยตนเอง มีอำนาจในการตัดสินใจดำเนินการจัดการศึกษาในสถานศึกษาทุก ๆ ด้านร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งในภาพรวมจะก่อให้เกิดความหลากหลายในทางปฏิบัติเป็นอย่างมาก การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการศึกษาจึงเป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ บุคคลที่ควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้แก่ สังคม ชุมชนและท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองนักเรียน ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหลักสูตรเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อกำหนดให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น สาเหตุที่ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาประเด็นการมีส่วนร่วมการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรงตั้งนั้นถ้าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใช้หลักการกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามหลักการของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งจะประสบความสำเร็จตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจัง ในปีการศึกษา 2546 ทุกโรงเรียนจะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้แล้วเสร็จเพื่อให้พร้อมใช้ในการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเมื่อเปิดภาคเรียนแรก จากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่าสภาพการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาในแต่ละแห่ง มีการจัดทำมีสภาพการมีส่วนร่วมและปัญหาในการจัดทำแตกต่างกัน เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เริ่มลงมือปฏิบัติกันเป็นครั้งแรก เนื่องจากเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตาม มาตรา 27 จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยต้องการทราบว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแล้วมีสภาพและปัญหาในการจัดทำเป็นอย่างไร เพื่อใช้ผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครนายก
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำแนก ตามวุฒิทางการศึกษา ประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษา และขนาดโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาค้นคว้าจะทำให้ทราบถึงสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าในครั้งนี้สามารถนำมาเป็นแนวทางให้ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสร้างแรงจูงใจให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องวางแผนอบรมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1.ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยจะศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้

1.1.การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จะศึกษาตามแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (ตามแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ) ในขอบเขต 5 ด้าน คือ

- 1.1.1 กำหนดวิสัยทัศน์
- 1.1.2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.1.3 การกำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค
- 1.1.4 การออกแบบการเรียนการสอน
- 1.1.5 การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต

1.2 การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวคิดของ ของ มณฑนา พิพัฒน์เพ็ญ ใน 3 ขั้นตอนดังนี้

- 1.2.1. การมีส่วนร่วมโดยการวางแผน

1.2.2. การมีส่วนร่วมโดยการปฏิบัติ

1.2.3. การมีส่วนร่วมโดยการประเมินผล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ปีการศึกษา2546 จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดกลาง 16 โรง ขนาดเล็ก 129 โรง รวม145 โรงเรียน จำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 2,175 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่จะนำมาศึกษาค้างนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่ได้จากการสุ่ม ตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยคิดจากสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากหลายขั้นตอน โรงเรียนละ 3คน จำแนกเป็น ผู้แทนผู้ปกครอง 1 คน ผู้แทนครู 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 1 คน เลือกสุ่มเพียงกลุ่มละ 1 คน จากโรงเรียนขนาดกลาง 14 โรง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 42 คน โรงเรียนขนาดเล็ก 97 โรง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 291 คน รวมได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 333 คน จาก 111 โรงเรียน

3.ตัวแปรที่ศึกษา

ในการศึกษาค้างนี้กำหนดตัวแปรดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 วุฒิกการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ปริญญาตรีขึ้นไป

3.1.2 ประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

- ผู้แทนผู้ปกครอง
- ผู้แทนครู
- ผู้ทรงคุณวุฒิ

3.1.3 ขนาดโรงเรียน

- ขนาดเล็ก
- ขนาดกลาง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ใน 5 ด้าน 1. กำหนดวิสัยทัศน์ 2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3. การกำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค 4. การออกแบบการเรียนการสอน 5. การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา ไม่น้อยกว่า 12 ปี ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา

2. หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง หลักสูตรที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการให้ผู้เรียนได้ศึกษา แบ่งเป็น 8 กลุ่มวิชา คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ โดยกระจายอำนาจให้โรงเรียนสามารถจัดทำหลักสูตรได้เอง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

3. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งแผนประสบการณ์หรือแผนการจัดการเรียนการสอนที่เกิดจากการตัดสินใจร่วมกันระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับคณะครูในโรงเรียนเพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตามมาตรา 27 ซึ่งได้กำหนดไว้ 5 ด้าน

3.1 กำหนดวิสัยทัศน์ หมายถึง การกำหนดแนวทางในอนาคตที่จะให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน

3.2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การจัดโครงสร้างรายกลุ่มวิชา ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ครอบคลุมภาระงานทุกด้าน

3.3 การกำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค หมายถึง การกำหนดว่าเมื่อนักเรียนได้เรียนไปในแต่ละช่วงชั้นแล้วนักเรียนจะมีพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างไร

3.4 การออกแบบการเรียนการสอน หมายถึง การกำหนดว่าในแต่ละช่วงชั้นควรจะกำหนดความยากง่ายของเนื้อหาการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นให้พอเหมาะและไม่เกิดการซ้ำซ้อนกันของเนื้อหาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.5 การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต หมายถึง การกำหนดเวลาเรียนในแต่ละช่วงชั้นให้มีความสัมพันธ์กับการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน

4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ประกอบด้วย

4.1 ผู้แทนผู้ปกครอง หมายถึงผู้แทนของผู้ที่มีรายชื่อเป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนที่ทำการวิจัยเพื่อเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาและได้รับการสรรหาเป็นคณะกรรมการขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา จำนวน 2 คน

4.2 ผู้แทนครู หมายถึง ผู้แทนของข้าราชการครูผู้ปฏิบัติการสอนและผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่ทำการวิจัยเพื่อเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา และได้รับการสรรหาเป็นคณะกรรมการขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา จำนวน 2 คน

4.3 ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้นำทางศาสนา ผู้ทรงภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น ข้าราชการบำนาญ ข้าราชการอื่นนอกสังกัดสถานศึกษา พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอื่นของรัฐ เจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการทั้งในและนอกเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษาและได้รับการสรรหาเป็นคณะกรรมการขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา จำนวน 4 คน

5.การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่คณะกรรมการเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผลในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับโรงเรียนประถมศึกษา ใน 5 ด้าน กำหนดวิสัยทัศน์ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค การออกแบบการเรียนการสอน การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต

6.สภาพการมีส่วนร่วม หมายถึง ระดับการปฏิบัติหรือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

7. ปัญหาการมีส่วนร่วม หมายถึง ระดับอุปสรรคหรือข้อขัดข้องต่างๆที่ไม่สามารถเข้าร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามระเบียบของคณะกรรมการสถานศึกษาได้น้อยหรือไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้เลย

8.โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

9.วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็น

9.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

9.2 ปริญญาตรีขึ้นไป

10. ขนาดโรงเรียน หมายถึง จำแนกตามจำนวนของนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ระดับตามเกณฑ์ของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คือ

10.1 ขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 40 – 299 คน

10.2 ขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 300 – 799 คน

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยศึกษาดังนี้

1.การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะศึกษาตามแนวคิดของ มณฑนา พัฒนาเพ็ญ ที่กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนว่ามี 3 ประเภท คือ การมีส่วนร่วมโดยการวางแผน การมีส่วนร่วมโดยการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมโดยการประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดมาเป็นกรอบแนวคิด

2.การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จะศึกษาจากแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พ.ศ. 2544(กระทรวงศึกษาธิการ 2544 : 10) ที่กำหนดว่าสถานศึกษาควรจัดทำหลักสูตรดังนี้

1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์

1.2 การจัดหลักสูตรสถานศึกษา

1.3 การกำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือภาค

1.4 การออกแบบการเรียนการสอน

1.5 การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต

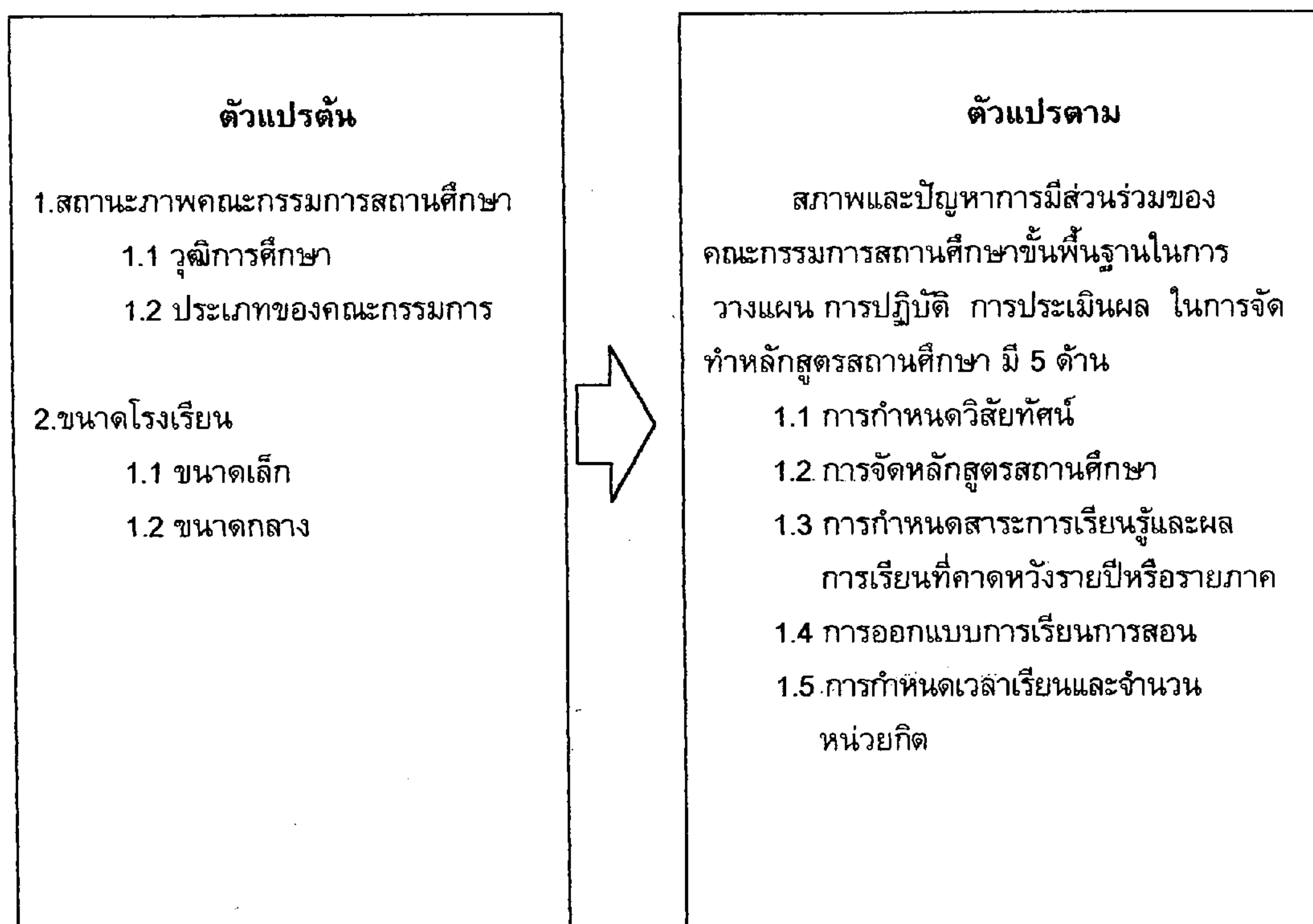
3.ตัวแปรอิสระ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากกรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

วุฒิการศึกษา งานวิจัยของ ทิพทยา สุวรรณภูมิ (2544: 96) ได้พบว่าคณะกรรมการโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนต่างกัน ผู้มีวุฒิการศึกษาสูงกว่า จะมีวิสัยทัศน์กว้างไกล กล้าคิดกล้าแสดงออก และเป็นที่ยอมรับในสังคม ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดีกว่า โอกาสการเรียนรู้มากกว่าและนำไปสู่การปฏิบัติได้มากกว่า ครุพเมณ (จิต ผสมพงษ์ 2536 ; อ้างอิงจาก Kuafman .1949 : 258) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานการคลังส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเฉพาะกรณีสุขาภิบาล พบว่า อายุ เพศ การศึกษา อาชีพ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

สภาพภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้แนวทางของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2543 :119-125) เป็นระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 โดยใช้กลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครูและผู้ทรงคุณวุฒิ อำนวนยพร ทรัพย์คง(2542 :96) ได้ทำการวิจัยพบว่า สภาพภาพของผู้แทนครู ผู้ปกครองและผู้ทรงคุณวุฒิ อยู่ในชุมชนเดียวกัน ทำให้ใกล้ชิดกัน จึงมีโอกาสนพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของชุมชนในระดับใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา บุณยะจารุ(2540: 86) พบว่าโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการจัดกิจกรรมร่วมกันมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน จึงทำให้บทบาทไม่แตกต่างกัน

ขนาดโรงเรียน งานวิจัยของปัญญา ปรากฏทอง(2545 : 109) พบว่าขนาดโรงเรียนต่างกัน สถานะภาพในการดำเนินงาน ต่างกัน อาจเป็นเพราะเป้าหมายโรงเรียนขนาดกลางมีความพร้อมมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเป็นกรอบแนวคิดได้ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานในการวิจัย

- 1.คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันสภาพและปัญหา
ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกัน
- 2.คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในแต่ละประเภทของการเป็นคณะกรรมการแตกต่างกันมีสภาพและมีปัญหามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกัน
- 3.คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีสภาพและ
ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้นำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

1.1 ความหมายของหลักสูตร

1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร

1.3 รูปแบบของหลักสูตร

2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 แนวคิดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ลักษณะของหลักสูตรขั้นพื้นฐาน

2.3 สารสำคัญของหลักสูตรขั้นพื้นฐาน

2.4 โครงสร้างของหลักสูตรขั้นพื้นฐาน

2.5 การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

3. การมีส่วนร่วม

3.1 ความหมายการมีส่วนร่วม

3.2 ลักษณะการมีส่วนร่วม

3.3 แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

4. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา

4.1 ความหมายของคณะกรรมการ

4.2 ระเบียบของคณะกรรมการสถานศึกษา

4.3 ประเภทของคณะกรรมการ

4.4 หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา

5. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยภายในประเทศ

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญต่อการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นเหมือนแม่บทที่มีความสำคัญมากต่อการจัดการศึกษาทุกรูปแบบและทุกระบบการศึกษา แต่ครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาจะต้องมีหลักสูตรเป็นพื้นฐานหลักเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการ คำว่า หลักสูตร มาจากภาษาละติน ว่า "Racecourse" แต่เมื่อนำมาใช้ทางการศึกษาได้มีความหมายหลายอย่าง

1.1 ความหมายของหลักสูตร

นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้เป็นจำนวนมากในที่นี้จะได้เสนอความหมายในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ดังนี้

ธำรง บัวศรี (2532 : 6) ให้ความหมายว่า หลักสูตร หมายถึง แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมายการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรม และมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สัจด์ อุทรานันท์ (2532 : 16) ให้ความหมายไว้ว่า หลักสูตรหมายถึงลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

1.หลักสูตร คือ สิ่งที่สร้างขึ้นในลักษณะรายวิชา ซึ่งประกอบไปด้วย เนื้อหาสาระที่ได้จัดเรียงลำดับความยากง่าย หรือขั้นตอนอย่างดีแล้ว

2.หลักสูตร ประกอบด้วย ประสบการณ์ทางการเรียนซึ่งได้วางแผนล่วงหน้าเพื่อมุ่งหวังจะให้เด็กได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ต้องการ

3.หลักสูตรเป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้นเพื่อให้ประสบการณ์ทางการศึกษาแก่เด็กในโรงเรียน

4.หลักสูตร ประกอบด้วย ประสบการณ์ทั้งหมดของผู้เรียนซึ่งเขาได้ทำ ได้รับรู้ และตอบสนองต่อการแนะนำของโรงเรียน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2533 : 25) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึงประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองไปในทางที่โรงเรียนปรารถนา หลักสูตรที่ดีนั้นควรจะตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของชีวิตที่เหมาะสมที่สุด

กาญจนา คุณารักษ์ (2535 : 44) กล่าวว่า หลักสูตร ประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักสูตร ซึ่งหมายถึงทั้งที่เป็นข้อกำหนดการสอนและส่วนที่กระบวนการทั้งปวงเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในข้อกำหนดนั้น

แรมสมร อยู่สถาพร (2538 : 42) หลักสูตรหมายถึง ชุดการเรียนรู้และประสบการณ์สำหรับเด็กที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษาโดยครอบคลุมด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.แนวคิดที่นำมาจากความรู้สึกละสมกันมาและนำมารวมกันเป็นเนื้อหาวิชา เช่น วิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศาสตร์ และคณิตศาสตร์

2.ทักษะที่สำคัญเพื่อใช้แสวงหาความรู้ต่าง ๆ ได้แก่ทักษะทางภาษา ซึ่งส่วนมาก ได้แก่ การเขียน การอ่าน และการพูด รวมทั้งทักษะการติดต่อสื่อสารระหว่างชาติ และภาษาท่าทาง

3.กระบวนการประเมินและการตัดสินใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับบทบาทของแต่ละบุคคลในสังคม

4.กระบวนการทางสมองหรือความสามารถในการแก้ปัญหาที่ทำให้เด็กเกิดความสามารถมองเห็นปัญหา และสามารถเปรียบเทียบและหาคำตอบได้อย่างมีเหตุผล

5.ประสบการณ์ด้านสุนทรียภาพ เช่น ดนตรี ศิลปะ และการเต้นรำ ซึ่งเป็นมรดกที่สำคัญของแต่ละชาติ ทำให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 25) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ

1.หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการและนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามที่มุ่งหมายไว้

2.หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลผลิต (Output) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา

3.หลักสูตรเป็นแผนจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

ฉลอง กงเจริญ (2545 : 29) กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึงมวลประสบการณ์ที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ มีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ประสบการณ์ ความสามารถในการพัฒนาตนเองให้เจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ทาบ (Taba. 1962 : 11) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรคือแผนสำหรับการเรียนรู้

โอลิวา (Oliva .1992 : 5 – 6) ได้ให้นิยามหลักสูตรไว้ดังนี้ หลักสูตร คือ

- 1.สิ่งที่ใช้ในการเรียนการสอน
- 2.ชุดวิชาที่เรียน (Set of Subject)
- 3.เนื้อหา (Content)
- 4.โปรแกรมการเรียน (Program of Studies)
- 5.ลำดับของกระบวนการวิชา (Sequence of Courses)
- 6.จุดประสงค์ที่นำไปปฏิบัติ (Performance Objective)

สรุป ความหมายของหลักสูตร คือ ประสิทธิภาพทั้งมวล และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทางโรงเรียน ได้จัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพตามความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติ โดยผ่านกระบวนการประเมินอย่างมีระบบ

1.2 ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2545 : 2 – 3) ได้ให้ความหมายว่า เป็นแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสิทธิภาพที่ก่อให้เกิดพัฒนาการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ ประสิทธิภาพสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเองมีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข ดังนั้นหลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วยการเรียนรู้และประสิทธิภาพอื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐานและรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติมเป็นรายปีหรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละปีหรือภาค และกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์จากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ถวัลย์ มาศจรัส (2545 : 5) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้ทั้งมวลและประสิทธิภาพอื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการจัดหลักสูตรสถานศึกษา

1.3 องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรจะประกอบรวมกันอยู่ 3 อย่างคือ

- 1.หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง แนวการดำเนินงาน
- 2.ระเบียบว่าด้วยการวัดผลและประเมินผล
- 3.สื่อการเรียนการสอน

รุจิรี ภูสาระ(2545 : 8) ได้ให้ความหมายของ องค์ประกอบของหลักสูตร หมายถึง ส่วนที่อยู่ภายในและประกอบกันเข้าเป็นหลักสูตร เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์ เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล นอกจากนั้นยังได้ศึกษาตามแนวคิดของนักการศึกษา ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ดังนี้

ทาบา (Taba. 1962 : 422 – 423) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ 4 องค์ประกอบ คือ

- 1.วัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะ
- 2.เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอนในแต่ละวิชา
- 3.วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 4.วิธีการประเมินผล

ไทเลอร์(Tyler. 1968 : 1)ได้กล่าวถึงโครงสร้างของหลักสูตรมี 4 ประการ คือ

- 1.จุดมุ่งหมายที่โรงเรียนต้องการให้เกิดผล
- 2.ประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย
- 3.วิธีการจัดประสบการณ์เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4.วิธีการประเมินเพื่อตรวจสอบจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

1.4 รูปแบบของหลักสูตร

คำว่ารูปแบบของหลักสูตรนั้น ภาษาอังกฤษเรียกได้หลายอย่าง เช่น Curriculum Design, Curriculum Pattern, Curriculum Organization และ Curriculum Structure รูปแบบของหลักสูตรมีอยู่หลายรูปแบบ แต่ละแบบก็มีแนวคิด จุดมุ่งหมาย โครงสร้างแตกต่างกันออกไป ซึ่งจำแนกกว้าง ๆ ได้ดังนี้

- 1.หลักสูตรแบบเน้นเนื้อหาวิชา (Subject – Matter – Curriculum)
- 2.หลักสูตรแบบหมวดวิชา(Broad – Field – Curriculum)
- 3.หลักสูตรที่ยึดกระบวนการทางสังคมและการดำรงชีวิต(Social Process and Life Function)
- 4.หลักสูตรแบบแกนกลาง(The Core Curriculum)
- 5.หลักสูตรที่ยึดกิจกรรมและประสบการณ์ (The Activity and Experience Curriculum)
- 6.หลักสูตรแบบบูรณาการ (Integrated Curriculum)
- 7.หลักสูตรแบบสหสัมพันธ์ (Correlate Curriculum)
- 8.หลักสูตรแบบเอกัตบุคคล (Individualized Curriculum)
- 9.หลักสูตรแบบส่วนบุคคล (Personalized Curriculum)

2 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วยการเรียนรู้ทั้งมวลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐานและรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติม เป็นรายปีหรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียน และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการจัดหลักสูตรสถานศึกษา

2.1 แนวคิดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 1.หลักสูตรสู่นาคตจะมีความเป็นสากล มีมาตรฐาน

- 2.หลักสูตรมีความกว้าง ยืดหยุ่น หลากหลาย ต่อเนื่องเชื่อมโยงสัมพันธ์กับชีวิต
- 3.ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน
- 4.เนื้อหาสาระของหลักสูตรต้องมีความสมดุลระหว่างศาสตร์และศิลป์ ทฤษฎี และปฏิบัติ เทคโนโลยีและธรรมชาติ
- 5.เพิ่มเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคตได้แก่ ความรู้เรื่องจัดการ ภาษาดังประเทศ คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
- 6.เพิ่มเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม

2.2 ลักษณะของหลักสูตรขั้นพื้นฐาน

1.เป็นหลักสูตรแกนกลาง สำหรับการจัดการศึกษาในระบบ 12 ปี ซึ่งเป็นการ ศึกษาภาคบังคับ 9 ปี เริ่มหลังการศึกษาปฐมวัยหรือเมื่อวัยเด็กอายุย่างเข้าปีที่ 7 จัดทำขึ้นเพื่อให้ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้มีสิทธิจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

2.เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐาน ยึดผลการเรียนรู้เป็นหลัก จำแนกสิ่งที่ต้องการให้ เกิดในตัวผู้เรียนเป็น 4 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม มีการจัดทำมาตรฐาน การเรียนรู้หลายระดับ เพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา ได้แก่

2.1 มาตรฐานหลักสูตร (Curriculum Standard)

2.2 มาตรฐานกลุ่มวิชา (Subject Area Standard)

2.3 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (Benchmarks)

2.4 ผลการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น (Learning outcome)

3.จัดโครงสร้างหลักสูตรเป็นช่วงชั้น โดยยึดพัฒนาการในการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นหลัก แบ่งช่วงชั้นออกเป็น 4 ช่วง คือ ป.1 – ป.3, ป.4 – ป.6, ม.1 – ม.3, ม.4 – ม.6 โครงสร้าง ของหลักสูตรกำหนดสาระการเรียนรู้หน่วยกิตและคาบเวลาเรียนเป็นช่วงชั้น ให้สถานศึกษานำไปจัด ให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของผู้เรียน

4.จัดสาระการเรียนรู้เป็นวิชาบังคับและวิชาเลือก หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดสาระการเรียนรู้เป็น 2 ประเภทตามสัดส่วนที่กำหนดได้แก่

4.1 วิชาบังคับ ประกอบด้วย สาระการเรียนรู้ที่เป็นแกนร่วมที่จำเป็นสำหรับ ผู้เรียนทุกคน โดยให้สถานศึกษานำสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้เป็นช่วงชั้นไปจัดตามสภาพปัญหา ของท้องถิ่น รวมทั้งจัดทำสาระที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.2 วิชาเลือก ประกอบด้วย สาระการเรียนรู้เฉพาะ สำหรับผู้เรียนที่เลือก เรียนสายต่าง ๆ เช่น สายสามัญ สายอาชีพ สายนาฏศิลป์ สายปริยัติธรรม และสายอิสลาม

5. จัดให้มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ของวิชาต่าง ๆ ทั้ง วิชาบังคับและวิชาเลือกตามหลักการของหลักสูตร เน้นการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่ครอบคลุมการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม นอกจากนี้ยังกำหนดให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมเสริมพัฒนาการเรียนรู้ซึ่งเรียกว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย กิจกรรมเพื่อชีวิตและสังคม และกิจกรรมแนะแนว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝัง ค่านิยม คุณธรรม ให้ผู้เรียนมีความเสียสละต่อสังคม รู้จัก เข้าใจตนเอง และมีแนวทางในการเรียนทั้ง ในขณะที่เรียนและในการดำรงชีวิตต่อไปในอนาคต

6. จัดให้มีระบบการเทียบโอน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรสำหรับการ ศึกษาในระบบ ส่วนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีการเทียบโอนผลการ เรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้กับหลักสูตรในระบบได้

หลักสูตรขั้นพื้นฐานจึงเป็นหลักสูตรที่เกิดจากสถานศึกษานำสภาพต่าง ๆ ที่เป็น ปัญหา จุดเด่น เอกลักษณะของชุมชน สังคม ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ มากำหนดเป็นสาระและ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลางหรือรายวิชาได้ตามความถนัดโดย ความร่วมมือของทุกคนในโรงเรียนและชุมชน มีการกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อนำไปสู่การออกแบบหลัก สูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

2.3 สาระสำคัญและความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา

1.แนวคิด หลักการ จุดหมาย มาตรฐานหลักสูตร เป็นเป้าหมายหลักในการจัดทำ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยรายละเอียดในกลุ่มทั้งวิชาทั้ง 8 กลุ่ม ได้แก่ 1 ภาษาไทย/2.คณิตศาสตร์/ 3.สุขศึกษาและพลศึกษา/ 4.ทัศนศิลป์ – ดนตรี และนาฏศิลป์/ 5.สังคม ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม/ 6.วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี/ 7.การทำงานและอาชีพ/ 8.ภาษาต่างประเทศ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรเป็นแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร

4.แนวการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยลักษณะการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเน้นให้ ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เช่น ทำงานเป็นกลุ่ม แสดงออกอย่างอิสระ ปฏิบัติจริง ฯลฯ

5.การพัฒนาและการใช้สื่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยลักษณะการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

6.การวัดผลและประเมินผลการเรียนและการเทียบโอน เป็นการประเมินผลการ เรียนตามสาระหลัก ซึ่งจะบ่งบอกถึงพัฒนาทางการเรียนรู้ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และมาตรฐานกลุ่มวิชาข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลจะเอื้อประโยชน์สำหรับการเรียน การย้าย โรงเรียนของนักเรียนด้วย

7.การแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ เป็นข้อแนะนำเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและบริการแนะแนว โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

8.การกำกับติดตามประเมินผลและรายงานการจัดการศึกษา เป็นการนำเสนอให้เห็นถึงการร่วมรับผิดชอบ และการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาของทุกฝ่าย

หลักการของหลักสูตรขั้นพื้นฐาน

- 1.ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองและใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์
- 2.มีความสมดุล
- 3.มีความยืดหยุ่น
- 4.ทุกส่วนในสังคมมีส่วนร่วม
- 5.มีการถ่ายโอนการเรียนรู้และประสบการณ์
- 6.มีความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน
- 7.มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง
- 8.เสริมสร้างเอกภาพของชาติ

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรขั้นพื้นฐาน

- 1.มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม
- 2.มีสุขภาพและบุคลิกภาพดี มีสุนทรียภาพ
- 3.มีความสามารถในการคิด การแก้ปัญหา และมีวิสัยทัศน์
- 4.มีความรู้ ทักษะที่จำเป็น และมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 5.รู้จักพึ่งตนเองแสวงหาและใช้ความรู้ในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมี

ความสุข

- 6.มีความภูมิใจในความเป็นไทยและเป็นพลเมือง
- 7.มีความพร้อมที่จะร่วมมืออย่างสร้างสรรค์

2.4 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษาจึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

1. ระดับช่วงชั้น กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้
 - ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3
 - ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6
 - ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3
 - ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6
2. สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

2.1 ภาษาไทย

2.2 คณิตศาสตร์

2.3 วิทยาศาสตร์

2.4 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2.5 สุขศึกษาและพลศึกษา

2.6 ศิลปะ

2.7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี

2.8 ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยอาจจัดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธิ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ กลุ่มที่สอง ประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ เรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ในสาระการเรียนรู้กลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะ กลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษากลุ่มภาษาต่างประเทศ กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษทุกช่วงชั้น ส่วนภาษาต่างประเทศอื่นๆ สามารถเลือกจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสมหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับส่วนที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนนั้น สถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นได้ ให้สอดคล้องและสนองตอบศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียน ให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต ภูมิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

3.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้นำเพื่อประโยชน์ เป็นต้น

4. มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งกำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.1 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้เฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่เข้มข้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้

5. เวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800 - 1,000 ชั่วโมงโดยเฉลี่ยวันละ 4 - 5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800 - 1,000 ชั่วโมงโดยเฉลี่ยวันละ 4 - 5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800 - 1,200 ชั่วโมงโดยเฉลี่ยวันละ 5 - 6 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีเวลาเรียนปีละไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมงโดยเฉลี่ยวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง แผนนโยบายในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

เพื่อให้สถานศึกษานำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไปจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการสูง มีทักษะในการดำรงชีวิตในสังคมที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีสุขภาพที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดแนวนโยบายให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1.จุดเน้นในการจัดการเรียนรู้

กลุ่มที่ 1 ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นพื้นฐานทางวิชาการ และจำเป็นต่อการเรียนรู้ ต้องจัดสอนในแนวลึกและเข้มข้น

กลุ่มที่ 2 ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม และสุขศึกษาซึ่งเป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันในสังคม

กลุ่มที่ 3 กีฬา ดนตรี ศิลป การงานอาชีพ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสุขภาพ บุคลิกภาพ และความถนัด

2.การจัดเวลาเรียน

ช่วงชั้นที่ 1(ป.1 – ป.3) และช่วงชั้นที่ 2(ป.4 – ป.6) วันละประมาณ 5 ชั่วโมง โดยจัดให้เรียนกลุ่มที่ 1 จำนวน 3 ชั่วโมง กลุ่มที่ 2 จำนวน 1 ชั่วโมง และกลุ่มที่ 3 ในชั่วโมงสุดท้ายของวันตามลำดับ

ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 – ม.3) และช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 – ม.6) วันละประมาณ 6 ชั่วโมง โดยจัดให้เรียนกลุ่มที่ 1 จำนวน 4 ชั่วโมง กลุ่มที่ 2 จำนวน 1 ชั่วโมง และกลุ่มที่ 3 ในชั่วโมงสุดท้ายของวันตามลำดับ

ทั้งนี้ในแต่ละสัปดาห์ให้สถานศึกษาออกแบบตารางเรียนให้ครอบคลุมรายละเอียดของทั้ง 3 กลุ่ม

3.การประเมินผลในกลุ่มที่ 3 ใช้เกณฑ์การประเมิน ผ่านหรือไม่ผ่าน โดยพิจารณาจากเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน ในกรณีที่ผู้เรียนประสงค์จะลงทะเบียนเรียนตามกลุ่มสาระ ให้มีการตัดสินระดับผลการเรียน

4. กระทรวงศึกษาธิการ ต้องการให้ครูทุกคนเอาใจใส่ ดูแล และสอนให้ความรู้แก่นักเรียนอย่างเต็มที่ในเวลาปกติ และไม่ต้องการให้มีการสอนพิเศษในสถานศึกษา

ประกาศ ณ วันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2546

อดิศักดิ์ โพธารามิก

(นายอดิศักดิ์ โพธารามิก)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

2.5 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรจะต้องสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ และเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติของการศึกษา ผู้สอนต้องปรับปรุงกระบวนการสอนและประเมินกระบวนการสอนของตน เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การศึกษาจะเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ถ้าหลักสูตรมีการปรับปรุง ให้เป็นไปตามความต้องการและความจำเป็นตลอดเวลา สถานศึกษาควรดำเนินการจัดทำหลักสูตรดังนี้

1 กำหนดวิสัยทัศน์

สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อบ่งบอกว่า โลกและสังคมรอบ ๆ จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร และสถานศึกษาจะต้องปรับตัว ปรับหลักสูตรอย่างไร จึงจะพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับยุคสมัย ในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ซึ่งทำได้โดยอาศัยความร่วมมือของชุมชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ผู้เรียน ภาครัฐ ภาคธุรกิจในชุมชน ร่วมกันกับคณะกรรมการสถานศึกษาแสดงความประสงค์อันสูงส่งหรือวิสัยทัศน์ที่ปรารถนาให้สถานศึกษาเป็นสถาบันพัฒนาผู้เรียนที่มีพันธกิจหรือภาระหน้าที่ร่วมในการกำหนดงานหลักที่สำคัญ ๆ ของสถานศึกษา พร้อมด้วยเป้าหมายมาตรฐานแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ และการติดตามผล ตลอดจนจัดทำรายงานแจ้งสาธารณชน และส่งผลย้อนกลับให้สถานศึกษาเพื่อการปฏิบัติงานที่เหมาะสมตามหลักสูตรของสถานศึกษาและมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติที่กำหนดไว้ กระบวนการสร้างวิสัยทัศน์ โดยอาศัยบุคคลต่าง ๆ เข้าไปมีส่วนร่วมนี้ เป็นกระบวนการที่มีพลังผลักดันให้แผนกลยุทธ์ที่สถานศึกษาสร้างขึ้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีทิศทาง ก่อให้เกิดเจตคติในทางที่สร้างสรรค์ดีงามแก่สังคมของสถานศึกษา มีระบบและหน่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงานเกิดขึ้นอย่างเป็นเครือข่ายเพียบพร้อม เช่น ระบบคุณภาพ ระบบหลักสูตร สาระการเรียนรู้ การเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การติดตาม การรายงานฐานข้อมูลการเรียนรู้ การวิจัยแบบมีส่วนร่วม มีระบบสนับสนุนครูอาจารย์เป็นต้น กระบวนการสร้างวิสัยทัศน์ด้วยวิธีดังกล่าวนี้ จะนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การกำหนดสาระการเรียนรู้หรือหัวข้อเรื่องในท้องถิ่นสนองตอบความต้องการของชุมชน

2 การจัดหลักสูตรสถานศึกษา

จากวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ สถานศึกษาจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้จากช่วงชั้น ให้เป็นรายปี หรือรายภาค พร้อมกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ให้ชัดเจน เพื่อให้ครูทุกคน คือ ครูผู้สอนและครูสนับสนุน ได้นำไปออกแบบการเรียนการสอน การบูรณาการโครงการร่วม เวลาเรียน การมอบหมายงาน / โครงการ พัฒนาผลงาน หรือการบ้าน ที่มีการวางแผนร่วมกันทั้งสถานศึกษาเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่ครอบคลุมภาระงาน การจัดการศึกษาทุกด้านของสถานศึกษา

3. การกำหนดสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือภาค

สถานศึกษานำมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มต่าง ๆ จากหลักสูตร

การศึกษาขั้นพื้นฐานวิเคราะห์ และกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาด้วย พิจารณากำหนดวิธีการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล พร้อมทั้งการพิจารณาภูมิปัญญาท้องถิ่นแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และสามารถกำหนดในลักษณะผสมผสานการ จัดเป็นการเรียนแบบยืดหยุ่นหรือจัดเป็นโครงการได้ เสาวภาคย์ แผลมเพชร (2545 : 5-6) ได้ให้ความหมายของการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาว่า หมายถึง การที่ครูมีความรู้ในการจัดสาระของหลักสูตร การจัดทำสาระการเรียนรู้ แก่นร่วม แก่นเลือก และเลือกเสรี การจัดสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีความสามารถวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น แก่นร่วม แก่นเลือก มาจัดเป็นมาตรฐานการเรียนรู้รายปี กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน จัดสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค โดยเรียงลำดับจากง่ายไปยาก กำหนดสาระการเรียนรู้โดยจัดให้สัมพันธ์กัน เพื่อเทียบโอนการเรียนรู้ กำหนดเวลาจำนวนหน่วยกิตให้สอดคล้องกับมาตรฐานและสาระการเรียนรู้

4 การออกแบบการเรียนการสอน

จากสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค สถานศึกษาต้องมอบหมายครูผู้สอนทุกคนต้องออกแบบการเรียนการสอน โดยคาดหวังว่าผู้เรียนควรจะ สามารถทำอะไรได้ เช่น ช่วงชั้นที่ 1 ซึ่งมีชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 นั้นผู้เรียนจะเรียนรู้สาระเรื่องที่กำหนดไว้ในระดับใด ยกตัวอย่างวิชาคณิตศาสตร์ ที่มีสาระที่ 1 : จำนวนและการดำเนินการ และมี มาตรฐาน ค 1.1 : เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริง ผู้เรียนในช่วงชั้นนี้จะสามารถทำอะไรได้ เช่น ในช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 กำหนด มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นไว้ข้อหนึ่งว่า มีความคิดรวบยอดและความรู้สึกเชิงจำนวนเกี่ยวกับจำนวน นับและศูนย์ และผู้เรียนในช่วงชั้นนี้จะมีความสามารถอย่างไร เช่น ผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สามารถนับได้ 1 ถึง 100 และมากกว่า เป็นต้น และออกแบบการเรียนรู้จะต้องให้ผู้เรียนพัฒนาได้ทั้ง ด้านความรู้ ความคิด ทักษะและเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์และสังคม

5 การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต

ในการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี สถานศึกษาต้องตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนมี ทักษะในด้านการอ่าน การเขียน การคิดเลข การคิดวิเคราะห์ และการใช้คอมพิวเตอร์ ด้วยวิธีการสอน ที่ยืดหยุ่นจากกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์หรือสังคมศึกษาเป็นหลักตามความเหมาะสม ของท้องถิ่นบูรณาการเรียนรู้อย่างกลุ่มสาระต่าง ๆ เข้ากับหัวข้อเรื่องที่เรียนอย่างสมดุล ควร กำหนดจำนวนเวลาเรียนสำหรับสาระการเรียนรู้รายปี ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ควรกำหนดจำนวนเวลาสำหรับการเรียนตามสาระการเรียนรู้รายปี ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับ

ความจำเป็นในการสอนเพื่อเน้นทักษะพื้นฐานเช่น การอ่าน การเขียน การคิดเลข และการคิดวิเคราะห์ โดยเฉพาะช่วงชั้นที่ 1 ซึ่งจะต้องจัดให้ผู้เรียนเรียนอย่างสนุกเพลิดเพลิน ซึ่งในแต่ละคาบเวลาไม่ควรใช้เวลายาวเกินความสนใจของผู้เรียน นอกจากผู้สอนจะจัดให้เป็นกิจกรรม เช่น การฝึกให้เขียนหนังสือเป็นเล่ม การเรียนการสอนควรดำเนินไปตามความสนใจของผู้เรียน ครูผู้สอนในช่วงชั้นที่ 1 ควรเข้าใจจิตวิทยาการสอนเด็กเล็กอย่างลึกซึ้ง สามารถบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้ผสมกลมกลืนตอบสนองต่อชีวิตที่อยากรู้อยากเห็นของเด็กโดยเฉพาะ แต่ต้องไม่ลืมมุ่งเน้นทักษะพื้นฐานดังกล่าว

ช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งได้ผ่านการเรียนการเล่นเป็นกลุ่มมาแล้ว ในช่วงชั้นนี้จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเริ่มทำงานเป็นทีม การสอนตามหัวข้อเรื่องจึงเป็นเรื่องสำคัญ หัวข้อเรื่องขนาดใหญ่สามารถจัดทำเป็นหัวข้อย่อยทำให้ผู้เรียนรับผิดชอบไปศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อย่อยเหล่านี้เป็นการสร้างความรู้ของตนเองและใช้กระบวนการวิจัยควบคู่กับการเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และนำผลงานมาแสดงทำให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ผลงานของกันและกันในรูปแบบแฟ้มสะสมผลงาน

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับเป็ขการเรียนที่มุ่งพัฒนาความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษานอกจากจะทบทวนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนดไว้แล้ว จะต้องจัดการเรียนแบบบูรณาการเป็นโครงงานมากขึ้นเป็นการเริ่มทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจการศึกษาสู่โลกของการทำงานตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม นวัตกรรมด้านการสอนและประสบการณ์ในการทำงานด้านต่าง ๆ แม้การเรียนภาษาก็สามารถเป็นช่องทางสู่โลกของการทำงานได้ และต้องชี้แจงให้ผู้เรียนได้ทราบว่าสังคมในอนาคตจะต้องอยู่บนรากฐานของความรู้ สถานศึกษาจึงต้องจัดบรรยากาศให้อยู่ในสภาพแห่งการเรียนรู้ที่สมบูรณ์เป็นตัวอย่างแก่สังคมและควรจัดรายวิชาหรือโครงงานที่สนองความถนัด ความสนใจของผู้เรียนเพิ่มขึ้นด้วย

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมตัวให้ผู้เรียนมีความพร้อมในด้านการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือการประกอบอาชีพ ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งส่งเสริมความถนัดและความสนใจของผู้เรียนในลักษณะรายวิชาหรือโครงงาน

แนวทางการจัดหลักสูตรสถานศึกษา

เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ดำเนินไปด้วยดีบรรลุตามที่คาดหวัง จึงกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

การจัดทำสาระของหลักสูตร

1) กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มาจัดเป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค ที่ระบุถึงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน ซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ในแต่ละปีหรือ

ภาคนั้น การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคของสาระการเรียนรู้ของรายวิชาที่มีความเข้ม (Honour Course) ให้สถานศึกษากำหนดได้ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับรายวิชาที่จะจัด

2) กำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค โดยวิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคที่กำหนดไว้ในข้อ 1 ให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระและมาตรฐานกนการเรียนรู้ช่วงชั้น รวมทั้งสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและของชุมชน

3) กำหนดเวลาและหรือจำนวนหน่วยกิต สำหรับสาระการเรียนรู้รายภาค ทั้งสาระการเรียนรู้พื้นฐานและสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษากำหนดเพิ่มเติมขึ้นดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายปีและกำหนดจำนวนเวลาเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐาน ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายภาค และกำหนดจำนวนหน่วยกิตให้เหมาะสม สอดคล้องกับมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ ในการกำหนดจำนวนหน่วยกิต ของสาระการเรียนรู้รายภาค สำหรับช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ใช้เกณฑ์การพิจารณาที่ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียนมีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต สาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นวิชาเฉพาะของสายอาชีพหรือโปรแกรมเฉพาะทางอื่น ๆ ใช้เกณฑ์การพิจารณา คือ สาระการเรียนรู้ที่ใช้เวลาจัดการเรียนรู้อยู่ระหว่าง 40-60 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดได้ตามความเหมาะสม และใช้หลักเกณฑ์เดียวกัน

4) จัดทำคำอธิบายรายวิชา โดยการนำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค สาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค รวมทั้งเวลาและจำนวนหน่วยกิตที่กำหนด ตามข้อ 1 2 และ 3 มาเขียนเป็นคำอธิบายรายวิชา โดยให้ประกอบด้วย ชื่อรายวิชา จำนวนเวลาหรือจำนวนหน่วยกิต มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ของรายวิชานั้น ๆ สำหรับชื่อรายวิชามีแนวทางในการกำหนดดังนี้ ชื่อรายวิชาของสาระการเรียนรู้ ให้ใช้ตามชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนชื่อรายวิชาเลือกที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มขึ้น กำหนดได้ตามความเหมาะสมทั้งนี้ ต้องสื่อความหมายได้ชัดเจน มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรายวิชานั้น

5) จัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยการนำเอาสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค ที่กำหนดไว้ไปบูรณาการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้หน่วยย่อย ๆ เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ และผู้เรียนได้เรียนรู้ในลักษณะองค์รวม หน่วยการเรียนรู้ แต่ละหน่วยประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และจำนวนเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้ซึ่งเมื่อเรียนครบทุกหน่วยย่อยแล้ว ผู้เรียนสามารถบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคของทุกรายวิชาในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ อาจบูรณาการทั้งภายในและระหว่างสาระการเรียนรู้หรือเป็นการบูรณาการเฉพาะเรื่องตามลักษณะสาระการเรียนรู้หรือเป็นการบูรณาการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน โดยพิจารณา

จากมาตรฐานการเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน การจัดการเรียนรู้สำหรับหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยการใช้ปฏิบัติโครงงานอย่างน้อย 1 โครงงาน

6) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์จากคำอธิบายรายวิชารายปีหรือรายภาคและหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้สอน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 1) การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ชมรมวิชาการ เพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
- 2) จัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติ และความสามารถ-ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน
- 3) จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีบุคลิกภาพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นต้น
- 4) จัดกิจกรรมประเภทบริการด้านต่าง ๆ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม
- 5) การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบโดยให้ถือว่าเป็นเกณฑ์ประเมินผลการผ่านช่วงชั้นเรียน

การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สถานศึกษาต้องร่วมกับชุมชน กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่สถานศึกษาจะกำหนดเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้นสามารถกำหนดขึ้นได้ตามความต้องการโดยให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นที่จะต้องมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมดังกล่าวให้แก่ผู้เรียน เพิ่มจากที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในแต่ละภาคเรียนหรือปีการศึกษา ครูผู้สอนต้องจัดให้มีการวัดและประเมินผลรวมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยเป็นการประเมินเชิงวิวินิจฉัย เพื่อการปรับปรุงพัฒนาและการส่งต่อ ทั้งนี้ควรประสานสัมพันธ์กับผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายปีรายภาค ในแต่ละช่วงชั้น สถานศึกษาต้องจัดให้มีการวัดและประเมินผลรวมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อทราบความก้าวหน้าและพัฒนาการของผู้เรียน สถานศึกษาจะได้นำไปกำหนดแผนกลยุทธ์ ในการปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

3. การมีส่วนร่วม

การบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีนั้นจะต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนให้ดี ผู้ปกครองจำเป็นที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นการที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะทราบถึงความต้องการของท้องถิ่นนั้น

3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

จากแนวความคิดของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยให้คน สังคม และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้นนับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและยั่งยืน จากแนวคิดดังกล่าวมีนักการศึกษา คณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิหลายสาขาให้ความหมายที่สอดคล้องกันพอสรุปได้ดังนี้

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537 : 182) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม (participation) เป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุน ทำประโยชน์ในเรื่องต่างๆ หรือ กิจกรรมต่างๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมทั้งในกระบวนการตัดสินใจ หรือกระบวนการบริหาร ประสิทธิภาพขององค์การขึ้นอยู่กับความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์การนั้น ในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย วิธีการหนึ่งในการร่วมพลังทางความคิด สติปัญญา และการกระทำนั้นคือการให้มีส่วนร่วม

ทัศนาศาสตร์ (2539 : 19) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมส่งผลให้เกิดแรงจูงใจสูง ความรู้และประสบการณ์ของสมาชิกจะถูกใช้ในการทำงานและการตัดสินใจ สมาชิกของกลุ่มจะมีความตั้งใจในการกระทำการให้บรรลุเป้าหมาย ความสามารถของบุคคลสามารถพัฒนาได้โดยผ่านการมีส่วนร่วมด้วยกัน สมาชิกที่มีส่วนร่วมจะตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหา โดยให้ข้อเสนอแนะในการที่สร้างสรรค์

สมพร เทพสิทธิ์ (2539 : 13 – 14) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชน รวมทั้งองค์กรเอกชน องค์กรของประชาชน และภาคเอกชนสามารถมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาทั้งในกระบวนการตัดสินใจ วางแผน จัดทำโครงการ

สถาบันดำรงราชานุภาพ (2539 : 5) การมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึง กระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนและ หรือ กลุ่มของประชาชนกับหน่วยงานของรัฐ ด้วยเป้าหมายที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น และ หรือ มีบทบาทร่วมรับผิดชอบต่อการดำเนินการของรัฐ

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540 : 12) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในกิจการใด ๆ ที่มีผลกระทบถึงตัวประชาชน

ปัญญา แก้วกียูร (2541 : 12) กล่าวว่า การจัดการศึกษาจะต้องเปิดโอกาสให้ทั้งภาครัฐภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ผู้ปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ประกอบการ เข้ามาเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานในทุกระดับ โดยเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การร่วมคิดวางแผน การดำเนินงานตามแผน การประเมินผล และการฝึกอบรม เพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541 : 17) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ที่มีผลกระทบต่อตนเองและชุมชน

จิรพรรณ ปุณเกษม (2542 : 100) กล่าวว่า เป้าหมายการทำงานร่วมกันนั้นคือ มองเป้าหมายการจัดการสุดท้ายให้เป็นผลประโยชน์โดยส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เพื่อที่จะทำให้ทุกคนเสียสละ ตัดความเห็นแก่ตัว หรือยึดมั่นอยู่แต่ศรัทธาความเชื่อมั่นของตนเองเกินไป

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542 : 14) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญของแนวคิดประชาธิปไตย และหลักการเบื้องต้นของการมีส่วนร่วม คือ การตัดสินใจใดๆ ก็ตามที่ส่งผลกระทบถึงบุคคลใด บุคคลเหล่านั้นควรเป็นผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้น โดยหลักการนี้ การมีส่วนร่วมจะต้องอยู่บนพื้นฐานความคิดที่ว่า บุคคลแต่ละคนย่อมทราบว่า ตนต้องการอะไร ต้องการหรือไม่ต้องการอะไร และอะไรบ้างที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง

สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมของสหประชาชาติ (ธีวรงค์ คงทอง 2542 : 27; อ้างอิงจาก United Nations Research Institute for Social Development) หรือ ในชื่อย่อว่า UNRISD ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาว่า คือ การเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น และมีพลังของประชาชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ กระบวนการตัดสินใจ เพื่อกำหนดนโยบายของสังคม และการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ในการปฏิบัติงานตามแผนหรือโครงการต่าง ๆ โดยสมัครใจ

อุทัย บุญประเสริฐ (2542 : 1 - 4) ได้วิเคราะห์ถึงลักษณะการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือในการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา ในประเทศไทย ปัจจุบันนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้ระบุอย่างชัดเจนว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล การบริหารทั่วไป ให้คณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่การศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง การดำเนินงานตามนัยดังกล่าวจะเป็นการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน โดยมุ่งหวังให้เป็นการเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการ

บริหารโรงเรียนให้สอดคล้องและเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน คอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด

นภาพร หวานนท์ (2543 : 17) ได้เสนอเงื่อนไขความสำเร็จของการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาว่า จะต้องดำเนินการโดยมิได้มุ่งเพียงการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางด้านทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่รัฐต้องการเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึง การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม ในฐานะของผู้ตัดสินใจและผู้ดำเนินการในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคประชาชนด้วย และการกำหนดอุดมการณ์นี้ไว้อย่างชัดเจน ย่อมจะส่งผลให้ชุมชนและท้องถิ่นเห็นความสำคัญอันจะนำไปสู่การให้ความร่วมมือกับทางสถานศึกษามากขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 58) ระบุว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนทางการศึกษาทำให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจในคุณค่าของคน และนำคุณค่านั้นมาสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ การร่วมมือกันของทุกฝ่าย คือ การสร้างพลังอันแข็งแกร่งร่วมกัน ซึ่งจะเกิดผลแก่เด็กและเยาวชน อันเป็นความหวังของเราทุกคน

ประยุทธ์ ตรีชัย (2544 : 33) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกผู้ร่วมงาน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกอย่าง ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย การกำหนดบทบาทของบุคคลในการปฏิบัติงาน รวมถึงการสร้างความผูกพันระหว่างสมาชิก ผลสุดท้าย คือความสำเร็จขององค์กร

ประเวศ วะสี (2544 : 39) กล่าวว่า ประเทศไทยกำลังเผชิญกับภาวะวิกฤต ซึ่งจะแก้ไขไม่ได้เลยหากยังคงทำงานไปเรื่อย ๆ ตามปกติ เราจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการศึกษา โดยที่ทุกคนสามารถเข้าร่วมการเคลื่อนไหว และพยายามทำความเข้าใจการปฏิรูปการศึกษา และใช้เป็นเครื่องมือที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม ณ จุดต่างๆ ตั้งแต่ปรับปรุงแนวคิด แนวทาง ไปจนถึงการกระทำในส่วนต่างๆ จนถึงระดับนโยบาย การกำหนดยุทธศาสตร์ และการบริหารยุทธศาสตร์

อภิัญญา เวชยชัย(2544) ได้พูดถึงแนวคิดการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการพัฒนาการศึกษาที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1) แนวคิดการมีส่วนร่วมในฐานะเป็นหุ้นส่วนของโรงเรียน หรือเป็นแบบ "เพื่อน" ผู้ปกครองและชุมชนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในทุกกระบวนการ โดยมุ่งเน้นการทำงานร่วมกันอย่างเสมอภาคมากกว่าความร่วมมือที่เป็นพิธีการ หรือเป็นความร่วมมือที่ฝ่ายผู้ปกครอง ชุมชน เป็นฝ่ายให้และโรงเรียนเป็นฝ่ายรับถ่ายเดียว เป็นการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เป็นการเรียนรู้ร่วมกัน

(2) แนวคิดการสร้างสัมพันธภาพที่เหมาะสม โดยอยู่บนพื้นฐานความเป็นตัวของตัวเอง ยอมรับความแตกต่างของบุคคล เป็นความสัมพันธ์ที่เป็นไปตามธรรมชาติมากกว่าเป็นแบบทางการ และควรเป็นความสัมพันธ์แบบสองทาง มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

ซึ่งจำเป็นต้องมีการฝึกทักษะในการสื่อสาร การยอมรับความเห็นต่าง การเรียนรู้ร่วมกัน การสร้างสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

(3) การสื่อสารข้อมูลข่าวสารสองทางทำให้เกิดความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพ ข้อมูลข่าวสารต้องเป็นข้อมูลจริง โปร่งใส มีการใช้การสื่อสารหลายๆ รูปแบบ มีความจริงใจ ใช้ภาพที่ง่าย ไม่เป็นทางการและมีการสื่อสารที่สม่ำเสมอ

การเข้ามามีส่วนร่วมอาจมาจากความสนใจเป็นรายบุคคล การรวมกลุ่มของบุคคลที่มีความสัมพันธ์ส่วนตัว การเข้าร่วมในฐานะกรรมการหรือเข้าร่วมให้คำปรึกษา ช่วยเหลือด้านวิชาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การเข้าร่วมเพื่อพิทักษ์สิทธิ หรือการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรม ตลอดจนการตรวจสอบในการบริหารจัดการของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

เดวิสและนิวสตรอม (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์.ม.ป.พ.;อ้างอิงจาก Davis and Newstrom. 2537 : 182) ให้ความเห็นว่า การมีส่วนร่วมนั้นเกี่ยวข้องกับ (1) การเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย (Involvement) (2) การให้หรือเอื้อประโยชน์ (Contribution) และ (3) การรับผิดชอบ (Responsibility)

รีดเดอร์ (Reader.1974 : 39) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการปะทะสังสรรค์ทางสังคม ซึ่งรวมทั้งการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคล และการมีส่วนร่วมของกลุ่ม

เออร์วิน (Erwin. 1976 : 138) ได้ให้แนวคิดการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมหมายถึง กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนา ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญของประชาชนร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา

ไวท์ (White. 1982 : 18) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมประกอบด้วย 3 มิติ คือ มิติที่หนึ่งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะทำอะไรและทำอย่างไร มิติที่สองมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา ลงมือปฏิบัติการตามที่ได้ตัดสินใจและมิติที่สามมีส่วนร่วมในการแบ่งปัน ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนิน

เกริท และ กิลลิง (Keith & Girding. 1991 : 45) ให้ความเห็นว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้จะต้องประกอบไปด้วยปัจจัย 5 ประการดังต่อไปนี้

- 1) บุคคลที่มีส่วนร่วมต้องมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานอย่างชัดเจน
- 2) จะต้องมีความเป็นอิสระและมีความเท่าเทียมกันในการแสดงความคิดเห็น
- 3) ความคิดเห็นที่แตกต่างกันจะนำไปสู่หนทางแห่งการแก้ไขปัญหา
- 4) บุคคลที่มีส่วนร่วมต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีความสามารถในการแสดงออก
- 5) การมีส่วนร่วมจะต้องนำไปสู่การพัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ

โอเวนส์ (Owens.1995 : 189) กล่าวว่า การให้ผู้ร่วมงานเข้ามาเกี่ยวข้องทางด้าน

จิตใจ และอารมณ์ โดยให้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นเจ้าของซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการพื้นฐานหรือความรู้สึกความเป็นเจ้าของ เป็นการทำให้บุคคลมีความรับผิดชอบต่อประสิทธิภาพขององค์กรมากขึ้น

วอลท์ (Walah. 1999 : 234-235) กล่าวว่า การร่วมมือกันของบุคคลในการพัฒนาการศึกษามีเป้าหมายเพื่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนก้าวไปสู่ในอนาคต ด้วยการมีความรู้ความสามารถ และมีสิ่งต่างๆ ที่มีความสำคัญที่จะทำให้การมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาเกิดความสำเร็จสูงสุด ดังเช่น บุคคลจะต้องมองเห็นถึงสิ่งที่เป็นคุณประโยชน์ของการศึกษา ต้องมีความเข้าใจถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษา ต้องมีวิสัยทัศน์ที่สามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย เป็นต้น

คันทิงแฮม และ คอร์ดีย์โร (Cunningham & Cordeiro.2000 : 116) กล่าวว่า การเข้าร่วมมือกันของโรงเรียน สังคม และครอบครัว ในการพัฒนาการศึกษานั้นจะเป็นกระบวนการที่พยายามสร้างความก้าวหน้าให้กับสถานศึกษาให้เร็วขึ้น โดยมีเป้าหมายในการประเมินคุณภาพ

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff) ซึ่งเป็นนักวิชาการที่ศึกษาวิจัยและปฏิบัติงานโครงการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้มาก ได้กล่าวถึงกรอบในการพิจารณาเรื่องของการมีส่วนร่วมว่ามีโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกเป็น 3 มิติ ได้แก่

มิติที่ 1 มีส่วนร่วมในเรื่องอะไร (What participation are we concerned with ?) หรือที่ โคเฮน และอัฟฮอฟ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ประเภทหรือลักษณะของการมีส่วนร่วม (Kinds of Participation) ซึ่งมี 4 ประเภทได้แก่) 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Participation In Decision Participation making) 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Participation in Implementation) 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Participation in Benefits) 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Participation in Evaluation)

มิติที่ 2 ใครที่เข้ามามีส่วนร่วม (Whose participation are we concerned with) ในส่วนนี้มีคำที่ใช้ความหมายกว้างคำหนึ่ง คือ "การมีส่วนร่วมของประชาชน" (Popular Participation) ซึ่งโคเฮน และอัฟฮอฟ ได้จำแนกกลุ่มบุคคลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยจำแนกออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น (Local Residents or Local People) 2) ผู้นำท้องถิ่น (Local Leaders) 3) เจ้าหน้าที่ของรัฐ (Government Personnel) และ 4) คนต่างชาติ (Foreign Personnel) กลุ่มคนทั้ง 4 กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมนี้ย่อมมีคุณลักษณะต่างๆ กัน ที่ล้วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทั้งสิ้นโคเฮน และอัฟฮอฟ เสนอว่าคุณลักษณะต่างๆ กัน ที่ล้วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทั้งสิ้นโคเฮน และอัฟฮอฟ เสนอว่าคุณลักษณะของบุคคลที่ควรพิจารณา คือ เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ระยะทางของที่พักกับที่ตั้งของโครงการความร่วมมือ สถานภาพของการถือครองที่ดิน สถานภาพของการได้รับการจ้างงาน (เช่น ทำงานเต็มเวลาหรือไม่เต็มเวลา) การแบ่งกลุ่มใน

สังคม ได้แก่ กลุ่มชนชาติ เผ่า เชื้อชาติ ศาสนาที่นับถือ ชั้นวรรณะ ภาษาที่ใช้) แหล่งกำเนิด และอื่นๆ

มิติที่ 3 การมีส่วนร่วมนั้นเกิดขึ้นอย่างไร (How is participation occurring with in the project ?) ในมิตินี้ มีประเด็นที่ควรพิจารณาอยู่ 4 ประเด็นด้วยกัน คือ 1) พื้นฐานของการมีส่วนร่วมพิจารณาเกี่ยวกับ แรงที่กระทำให้เกิดการมีส่วนร่วม มาจากเบื้องตัน มาจากที่ใด 2) รูปแบบของการมีส่วนร่วม พิจารณาเกี่ยวกับรูปแบบขององค์กร การมีส่วนร่วมโดยตรงหรือโดยอ้อม 3)ขอบเขตของการมีส่วนร่วม พิจารณาเกี่ยวกับ ระยะเวลาที่เข้ามามีส่วนร่วม ช่วงของกิจกรรม 4) ประสิทธิผลของการมีส่วนร่วม พิจารณาเกี่ยวกับการให้อำนาจแก่ผู้เข้ามามีส่วนร่วม ปฏิสัมพันธ์ของคุณลักษณะต่างๆของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

จากความหมายของการมีส่วนร่วมดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นในการจัดการศึกษาหมายถึง กระบวนการที่ประชาชนในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและท้องถิ่น ได้เข้าไปเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยร่วมแสดงความคิดเห็นและกระทำในสิ่งที่เห็นพ้องต้องกัน ตลอดจนร่วมพิจารณากำหนดปัญหา ความต้องการของประชาชน ชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหา หาแนวทางพัฒนาโรงเรียนเพื่อการพัฒนาการศึกษา เป็นการดำเนินการในสิ่งต่างๆ ของกลุ่มบุคคลที่มีความคิดเห็นตรงกัน ที่จะสร้าง ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา การศึกษา ให้มีความเจริญก้าวหน้า โดยมีรูปแบบของกระบวนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้วยการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การประสานความร่วมมือ การพึ่งพาตนเอง และการใช้วิทยาการในทางภูมิปัญญา เป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการศึกษา

3.2 ลักษณะการมีส่วนร่วม

การที่ทุกฝ่ายได้เข้ามาให้การสนับสนุนทรัพยากร กำลังกาย กำลังใจ กำลังความคิด และรู้สึกมีความคิดว่าเป็นเจ้าของโรงเรียน รักโรงเรียนต้องการให้ชุมชนของตนเองมีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

โอวาท สุทธนารักษ์ (2531 :81 – 83) กล่าวว่า เงื่อนไขที่จะเป็นแรงผลักดันให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนควรจะต้องประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. ความรู้สึกพื้นฐานที่อยากให้อำนาจของตนเจริญ
2. ความสัมพันธ์ทางเครือญาติของคนในชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียน
3. ความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนร่วมกัน
4. คณะกรรมการศึกษาได้รับผลประโยชน์ร่วมกันจากการจัดกิจกรรม
5. ความเชื่อถือศรัทธาและความเป็นคนท้องถิ่นของผู้บริหาร
6. คณะกรรมการศึกษามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของกระบวนการ

ประพนธ์ ปิยรัตน์ (2534 : 17) มีความเห็นสอดคล้องกัน โดยเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมที่เป็นวิธีการ (Participation As a Mean) เสมือนเรือที่ต้องการคนลากจูง คนที่ลากจูง ตั้งเป้าหมายไว้และจูงให้ชุมชนมีส่วนร่วม ส่วนการมีส่วนร่วมของชุมชนแบบเป็นเป้าหมายหรือเป้าประสงค์ (Participation As An End) เป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ร่วมกันตั้งเป้าหมายไว้ เปรียบเสมือนเรือที่ไม่ต้องมีการลากจูง ซึ่งจะเป็นการมีส่วนร่วมแบบยั่งยืน เพราะประชาชนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจนทำให้เกิดการพึ่งตนเองได้ในที่สุด

แคมป์เบลล์และแรมซีย์เยอร์ (กิตติชัย การโสภณ.ม.ป.พ.; อ้างอิงจาก Campbell and Ramseyer. 2536 : 25) ได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาไว้ 5 ระดับ ดังนี้ คือ

1. ระดับที่ไม่มีส่วนร่วมเลย คือ การที่โรงเรียนและชุมชนไม่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเลย ต่างฝ่ายต่างอยู่ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ประชาชนก็ไม่สนใจ ไม่รับรู้ ไม่ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับโรงเรียน
2. ระดับที่มีส่วนร่วมน้อย คือ การที่โรงเรียนหรือชุมชนมีการติดต่อกันเป็นครั้งคราว ลักษณะของการมีส่วนร่วมที่ปรากฏได้แก่ การได้รับฟังคำชี้แจงจากอีกฝ่ายหนึ่งเป็นครั้งคราว
3. ระดับที่มีส่วนร่วมปานกลาง คือ การที่ประชาชนได้รับฟังเรื่องราวต่าง ๆ จากโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น และมีคำถามจากประชาชนสู่โรงเรียนเป็นบางครั้งคราว
4. ระดับการมีส่วนร่วมมาก คือ โรงเรียนและชุมชนเริ่มมีความเกี่ยวข้องกันมากขึ้น มีการค้นหาเหตุผล แก้ไขปัญหาร่วมกัน โรงเรียนรับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น
5. ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การที่โรงเรียนและชุมชนร่วมกันค้นหาเหตุผลตัดสินใจ แก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยต่างฝ่ายต่างยอมรับซึ่งกันและกัน

✓ พุทธิ (ทัศนาศาสตร์ สว่างศักดิ์ . 2539 : 25 – 26 ; อ้างอิงจาก Puthi .1987 : 312 – 318) ได้สรุปการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่ามี 8 รูปแบบ คือ

1.การวางแผนแบบสแกนลอน (The Scanlon Plan) เป็นแนวทางที่ประสบความสำเร็จมากที่สุด แนวทางหนึ่งเป็นการทำงานแบบที่ระหว่างคนงานกับผู้บริหารเพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิต ค่าจ้างและผลกำไร

2.เจเคกรุป (Jishu Kanri – JK) เป็นการจัดตั้งกลุ่มอิสระเล็ก ๆ ที่มีอำนาจเด็ดขาดกลุ่มเหล่านี้ จะพิจารณาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทำงานแล้วพยายามที่จะหาข้อยุติอย่างสร้างสรรค์ผู้นำกลุ่มอาจได้รับการเลือกตั้งหรือสับเปลี่ยนกันระหว่างกลุ่มสมาชิกภายในกลุ่ม ๆ จะต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

3.การปรึกษาตามสายการบังคับบัญชา (Consultative Hierachy) เป็นวิธีการที่ให้ลูกจ้างมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยเครือข่ายคณะกรรมการต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มต่าง ๆ ภายในบริษัท

4.ทีกรุป (T – Group Approach or Sensitivity) วิธีการนี้ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลิกสัมพันธ์ของฝ่ายบริหารเทคนิคชนิดนี้ใช้เพื่อทำความเข้าใจคนอื่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้ถึงค่านิยม แรงจูงใจ จุดอ่อนและจุดแข็งของผู้ได้บังคับบัญชาโดยที่แต่ละคนต้องเข้าใจเสียก่อน

✓ 5.การบริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้บริหารระดับต่าง ๆ ในองค์กร (Multiple Management) เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ โดยมีความตั้งใจที่จะแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจเพียงคนเดียวจึงต้องการที่จะให้บุคคลในระดับต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการบริหารด้วย

6. คิวซีซี (Quality Control Circle) ระบบคิวซีซีเป็นการทำงานของกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งมีบุคลากรตั้งแต่ 3 – 15 คน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยวิเคราะห์ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานจากนั้นจะหาทางแก้ไข

7.แนวทางการใช้คณะกรรมการ ในการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Committee Approach for Participation) คณะกรรมการเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำความคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมไปใช้ปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับที่สูงกว่าพนักงานปฏิบัติ คณะกรรมการจะเป็นกลุ่มที่จัดตั้งชั่วคราวเพื่อปรึกษาปัญหาเฉพาะหน้า

8.การมีส่วนร่วมและการสร้างทีม (Participation and Team Building) กิจกรรมการมีส่วนร่วมและการสร้างทีมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดเมื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารของบุคลากรในองค์กรนั้นมีความมั่นคง สมาชิกของกลุ่มจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความคิดริเริ่ม

มณฑนา พิพัฒน์เพ็ญ (2540 : ข – ง) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ทางปราชญ์ของชาวบ้าน ในการสอนวิชาดนตรีพื้นบ้านของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ได้กำหนดไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

- 1.การมีส่วนร่วมโดยการวางแผน
- 2.การมีส่วนร่วมโดยการปฏิบัติ
- 3.การมีส่วนร่วมโดยการประเมินผล

วิจิต นันทสุวรรณ (2541 : 11) ได้กล่าวถึงบทบาทของชุมชนในการจัดการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน มีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1.การร่วมคิด
- 2.การร่วมวางแผน
- 3.การร่วมปฏิบัติ
- 4.การร่วมประเมิน

5.การร่วมรับผลประโยชน์จากการจัดการศึกษาของโรงเรียน

Cohen and Uphoff (ชุกาติ พวงสมจิตร .2540 : 19 : 219 -222 ; อ้างอิงจาก Cohen and Uphoff. 1980) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่ม ตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ

2.การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การสนับสนุนทรัพยากร การบริหาร และการประสานความช่วยเหลือ

3.การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benifits)

4.การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

ส่วนคณะกรรมการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ในสำนักงานปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2542) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมตามแนวคิดใหม่ คือ (1) จะต้องมีความต่อเนื่อง ผสมผสานและทำไปพร้อมกันทั้งระบบ (2) มีความเป็นพลวัต เปลี่ยนแปลงไปช้า ๆ ตามธรรมชาติ แต่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (3) เป็นกระบวนการสร้างสรรค์เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ทางทักษะการปฏิบัติ (4) ต้องการการยอมรับอย่างเปิดเผยจากทุกคนที่เกี่ยวข้อง และ (5) มีการรวมตัวกันทำกิจกรรมของชุมชน ซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียและความต้องการที่เหมือนกัน นอกจากนี้การทำกิจกรรมจะต้องอยู่ภายใต้แนวคิดที่อยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่เสมอภาคและเท่าเทียม โดยที่ทั้งสองฝ่ายต่างต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ยอมรับความความคิดเห็นที่แตกต่างกันและหาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการแก้ไขปัญหา วิธีการที่จะนำไปสู่แนวทางข้างต้นได้ สิ่งสำคัญคือจะต้องมีการสื่อสารแบบสองทาง มิใช่ฝ่ายหนึ่งคิดอีกฝ่ายหนึ่งรับไปปฏิบัติ

ก) การมีส่วนร่วมโดยการวางแผนการศึกษา

อุทัย บุญประเสริฐ (2542 : 49) ได้ให้ความหมายของระบบงานแผนงานว่าระบบงานแผนงานประกอบด้วยส่วนสำคัญ 5 ส่วน คือ

1.การเตรียมการสำหรับวางแผน เรื่องที่จะต้องเตรียมในส่วนนี้คือ

1.1การจัดรูปแบบงานและองค์การเกี่ยวกับการวางแผนเรื่องการจัดองค์การนี้จะรวมถึงการกำหนดโครงสร้างและการดำเนินงานเกี่ยวกับตำแหน่งที่รับผิดชอบ อาจจะเป็นหน่วยงานหรือคณะกรรมการการกำหนดงานและขอบเขตของอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การกำหนดวิธีปฏิบัติงานและการประสานงานในจุดต่าง ๆ การกำหนดจุดของการตัดสินใจในเรื่องแผนงานให้สอดคล้องต่อเนื่องกัน นอกจากนี้จะต้องเตรียมแบบฟอร์ม เอกสารเผยแพร่ที่จำเป็น เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะวางแผนได้ด้วย

1.2การจัดระบบข้อมูล ซึ่งเป็นการจัดเตรียมการให้มีระบบข้อมูลให้พร้อมให้เพียงพอและให้เชื่อถือได้ในการใช้ประกอบการวางแผนและพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนต่อไป ซึ่งถือได้ว่าเป็นมีความจำเป็นและมีความสำคัญยิ่งต่อการวางแผน

2.การจัดทำแผน หลังจากเตรียมเครื่องมือ เครื่องใช้ กำหนดสายงาน คณะกรรมการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนไว้ดี และพร้อมเสมอที่จะใช้ในการวางแผนแล้ว ก็จะมีการจัดทำร่างแผนขึ้นในขั้นต่อไป และผลจากการทำแผน ก็จะได้ตัวแผน ซึ่งอาจจะเป็นแผนระยะยาว แผนระยะปานกลาง หรือแผนพัฒนาและแผนระยะสั้น เฉพาะกิจ แล้วแต่เป้าหมายของการจัดทำแผนนั้น ๆ

3.การนำแผนไปปฏิบัติ ในส่วนนี้จะต้องทำแผนปฏิบัติการ และแผนการเงิน โดยแบ่งงานที่จะต้องปฏิบัติให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของแผนนั้นออกเป็นงานย่อย ๆ แล้วกำหนดตารางดำเนินงานซึ่งแสดงขั้นตอนรายละเอียดในการปฏิบัติ แสดงแผนการกำหนดวิธีติดตามและควบคุมการปฏิบัติงาน กำหนดวิธีประเมินรวมตลอดทั้งระบุถึงแหล่งทรัพยากรที่จะนำมาใช้อย่างละเอียด แล้วปฏิบัติตามแผนนั้น

4.การติดตาม การควบคุมและการประเมิน ซึ่งจะเป็นการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติตามแผน โดยปกติควรจัดให้มีแผนควบคุม อาจจะเป็นแผนการตรวจสอบภายใน การตรวจสอบผลการปฏิบัติ การให้รายงาน การสำรวจต่าง ๆ การสำรวจตามแผนกำหนดการดำเนินงาน และตามแผนควบคุมตามคุณภาพ

5.การทบทวนปรับแผนหรือทำแผนใหม่ ในการปฏิบัติตามแผนนั้น เพื่อให้การวางแผนเป็นกระบวนการต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นจะต้องมีการทบทวนแผนอยู่เสมอ จุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดในการทบทวนแผนก็เพื่อให้การปฏิบัติงาน ดำเนินไปสู่เป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนอย่างมีประสิทธิภาพ และหากพบปัญหาจากการปฏิบัติ จากการที่สภาพแวดล้อมเปลี่ยนไปก็จะต้องมีการทบทวนแผนเพื่อพิจารณาปรับแผนให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมหรืออาจจะต้องจัดทำแผนใหม่แล้วแต่กรณี หลักสำคัญในส่วนนี้คือ ปรับแผนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นการปรับปรุงการบริหารให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยอาศัยกระบวนการวางแผนเป็นกลไกพื้นฐานในการตัดสินใจ

กรมสามัญศึกษา (2535 : 5) ได้วางกระบวนการวางแผนไว้ว่า ประกอบด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอน

- 1.ขั้นการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหา
- 2.ขั้นการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
- 3.ขั้นการกำหนดแนวทางดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
- 4.ขั้นการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผน
- 5.ขั้นการประเมินผลการปฏิบัติ

๗ การมีส่วนร่วมโดยการปฏิบัติ

แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กรมวิชาการ , การพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น , เอกสารอัดสำเนา) มีแนวทางดังนี้

เป้าหมายของการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นก็คือ การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้บนพื้นฐานสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากร ที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่น โดยเน้นผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน คือ การเป็นผู้มีรายได้ เป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นผู้รู้จักเสียสละ และเป็นผู้ที่มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง อันจะมีผลกระทบไปถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นชีวิตที่มีสุขต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริง ควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการพัฒนาของท้องถิ่นอย่างแท้จริง เพื่อจะได้มีการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป พร้อมทั้งยังสามารถนำข้อมูลในท้องถิ่นมาวิเคราะห์และวางแผนในการจัดการศึกษาในท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลของท้องถิ่น ช่วยทำให้ท้องถิ่นเกิดความมั่นใจในการพัฒนาหลักสูตรว่า เป็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่น มิใช่การพัฒนาหลักสูตรตามความอยากหรือความต้องการของใครคนใดคนหนึ่ง

ท้องถิ่นจะทราบว่า การศึกษาที่จำเป็นสำหรับท้องถิ่นคืออะไร ท้องถิ่นจะต้องศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1. วิเคราะห์ความต้องการของชุมชน โดยเฉพาะความต้องการเกี่ยวกับการศึกษาของชุมชนที่ตั้งอยู่ว่า ชุมชนมีความต้องการ มีความคาดหวังที่จะให้โรงเรียนสอนจัดการเรียน การสอน การบริหาร อะไรและอย่างไร

2. วิเคราะห์โอกาสและข้อจำกัด หมายถึง การวิเคราะห์สภาพของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ในแต่ละด้าน ว่ามีสภาพเป็นอย่างไรมีปัญหาอุปสรรคและมีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใด ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้จะทำให้ทราบได้ว่า ชุมชนมีความพร้อมในด้านใด มีโอกาสหรือความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาในเรื่องใดมากที่สุด

3. วิเคราะห์สิ่งที่กระทบถึงโรงเรียน หมายถึง การวิเคราะห์อุดมการณ์ อุดมคติการ หรือปรัชญาของโรงเรียนว่ากำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไว้อย่างไรบ้าง

4. วิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อย หมายถึง การวิเคราะห์สภาพของโรงเรียนว่ามีความพร้อมในด้านใด ไม่พร้อมในด้านใด

เสาวภาคย์ แผลมเพชร (2545 : 5-6) ได้ให้ความหมายของการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาว่า หมายถึง การที่ครูมีความรู้ในการจัดสาระของหลักสูตร การจัดทำสาระการเรียนรู้ร่วมกัน แยกแยะ และเลือกสรร การจัดสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีความสามารถวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น แยกแยะ มาจัดเป็นมาตรฐานการเรียนรู้รายปี กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน จัดสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค โดยเรียงลำดับจากง่ายไปยาก กำหนดสาระการเรียนรู้โดยจัดให้สัมพันธ์กัน เพื่อเทียบโอนการเรียนรู้ กำหนดเวลาจำนวนหน่วยกิตให้สอดคล้องกับมาตรฐานและสาระการเรียนรู้

อรุณี เทพวรรณ และคณะ (2545:23-25) ได้เสนอกระบวนการจัดทำสาระของหลักสูตรของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ร่วมกัน แยกแยะ และเลือกสรร ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มวิชา มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มาจัดทำเป็นมาตรฐานการเรียนรู้รายปี/รายภาค
2. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้กลุ่มวิชา สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น มาจัดทำเป็นสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค
3. นำเอามาตรฐานสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาคและสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค (ตามข้อ 1 และ 2) มาจัดทำเป็นรายวิชา โดยในแต่ละรายวิชาจะต้องประกอบด้วย

3.1 มาตรฐานการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

3.2 สาระการเรียนรู้หลักของกลุ่มวิชา และอาจมีการนำสาระการเรียนรู้ของกลุ่มวิชาอื่น ๆ มาบูรณาการ

4. ครูผู้สอนนำเอารายวิชามาจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้เป็นการนำเอาสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค ที่กำหนดไว้แล้วไปจัดทำเป็นหน่วยย่อย เรียกว่า “หน่วยการเรียนรู้” เพื่อให้เกิดความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยต้องประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้และจำนวนเวลาสำหรับการเรียนรู้ ซึ่งเมื่อเรียนรู้ครบทุกหน่วยการเรียนรู้ย่อยแล้ว ต้องบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาคนี้

วังนา พิพัฒน์ทศพล (2545 : 25-26) ได้เสนอแนวทางการจัดทำสาระของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เพื่อเป็นทิศทางและกรอบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและเหมาะสมกับท้องถิ่นรวมทั้งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากรายละเอียดดังกล่าว จะเห็นว่าการจัดทำสาระของหลักสูตรของสถานศึกษานั้นไม่ได้เป็นการเพิ่มภาระหรือยากเกินความสามารถของครู/อาจารย์เพียงแต่ต้องมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบคดยการร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมกันทำงาน ร่วมกันรับผิดชอบของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เป็นฐานของการเรียนรู้ของชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืนตลอดไป สรุปได้ว่าการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานของสถานศึกษาในการจัดทำสาระที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ตอบสนองต่อจุดเน้นของสถานศึกษากระบวนการ จัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมโดยการประเมิน

ในการสรุปผลการดำเนินงานการจัดการทำหลักสูตรสถานศึกษา นักวิชาการได้ให้แนวคิดไว้ ดังนี้

กรมวิชาการ (2545 : ก) ได้กล่าวว่า หมายถึงการสรุปผลของการบริหารจัดการทำหลักสูตรมีสภาพเป็นอย่างไร มีผลสำเร็จ มีปัญหาและมีอุปสรรคอย่างไร ภายหลังการจัดทำหลักสูตรไปแล้วในแต่ละครั้งและจัดทำสรุปเป็นรายงานประจำปี

กรมวิชาการ (2545 : 23) สรุปถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรไว้

เพื่อตรวจสอบว่าได้ทำสิ่งเหล่านี้หรือไม่

1.มีการรายงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชนเป็นประจำหรือไม่ เช่นรายงานต่อผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า สมาคมศึกษาจังหวัด ศึกษาในเทศก์ หรือหน่วยงานที่มาขอข้อมูลหรือมาตรวจสอบ การรายงานดังกล่าวต้องเป็นปัจจุบัน

2.มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร เมื่อได้นำหลักสูตรไปใช้แล้ว สิ้นปีมีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร จะต้องปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง เป็นต้น

รวีวัตร สิริภูบาล (2544 : 41 – 46) ได้ค้นพบจากงานวิจัยของกรมวิชาการเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาไทย ในด้านการประเมินหลักสูตร พบว่านักเรียนมีความรู้ทักษะพื้นฐานไม่เพียงพอในการดำรงชีวิต ยังบกพร่องในเรื่องการประเมินค่านิยมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ ครูมี เจตคติที่ดีต่อหลักสูตรแต่ครูยังประเมินไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

รุ่ง แก้วแดง (2544 : 37) ได้ให้ข้อเสนอแนะของการตรวจสอบประเมินผลไว้ว่า การประเมินผลกลไกสำคัญที่กระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด ต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาก็เช่นกัน ผู้บริหารและครูที่เข้าใจถึงผลของการประเมินว่าจะทำให้การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

สรุป การมีส่วนร่วมของชุมชนจะเกิดขึ้นได้น้อยหรือมากเพียงใดขึ้นอยู่กับปัญหาที่ทุกคนประสบอยู่จะนำไปสู่การผนึกกำลังกาย กำลังใจ กำลังความคิด การมีส่วนร่วมโดยการวางแผน การมีส่วนร่วมโดยการปฏิบัติและการมีส่วนร่วมโดยการประเมินผล

3.3 แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

ทฤษฎีระบบสังคมของพาร์สันส์

ระบบตามสังคมแนวคิดของพาร์สันส์ มีหน้าที่สำคัญ 4 ประการ ซึ่งเรียนย่อว่า AGIL ระบบของสังคมจึงมี 4 ระดับ คือระดับวัฒนธรรม ระดับสังคม ระดับบุคลิกภาพและระดับชีวภาพ ทฤษฎีของพาร์สันส์ เป็นทฤษฎีหน้าที่นิยมและเป็นทฤษฎีมหภาค คือเป็นทฤษฎีสากลที่สามารถอธิบายระบบของสังคมได้ทุกระบบ ไม่ว่าจะเป็นระบบเล็กหรือใหญ่ก็ตาม

ทองอินทร์ วงศ์โสธร (2536 : 143 – 144) ได้สรุปว่าพาร์สันส์ แบ่งออกได้ 3 ระดับ คือระดับสถาบัน ระดับการจัดการและระดับเทคนิค โรงเรียนก็สามารถแบ่งออกได้ 3 ระดับเช่นกัน แต่ละระดับมีหน้าที่ต่างกันระดับสถาบันทำหน้าที่รักษาแบบแผน (L) และบูรณาการ (I) ระดับการจัดการทำหน้าที่เพื่อนำโรงเรียนไปสู่วัตถุประสงค์(G) ระดับเทคนิคต้องปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม (A) โรงเรียนจึงมีหน้าที่บทบาท 4 ประการ คือ AGIL

วูม และเยตตัน (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ 2537 : 183 – 184 อ้างอิงจาก Vroom and yetton) ได้เสนอแนวทางในการที่จะกำหนดว่า

1.เมื่อไรควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2. ควรจะมีส่วนร่วมมากน้อยอย่างไรในการตัดสินใจ

ตัวแบบ (Model) ของวูม และเยทตัน ได้เสนอแนะว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนี้ควรจะขึ้นกับธรรมชาติของปัญหา และสถานะการณ์ ในการกำหนดรูปแบบและปริมาณของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้น วูม และเยทตัน ได้เสนอกฎไว้ 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มแรกเป็นกลุ่มที่ส่งเสริมคุณภาพของการตัดสินใจ

2. กลุ่มที่สองเป็นกลุ่มส่งเสริมยอมรับการตัดสินใจ

ในการตัดสินใจนั้นมีอยู่ทางเลือก 5 วิธี ตั้งแต่ผู้บริหารตัดสินใจคนเดียวไปจนถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ ทางเลือกในการตัดสินใจทั้ง 5 วิธี มีดังนี้

1. ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่ แล้วตัดสินใจเองตามลำพัง

2. ผู้บริหารแสวงหาข้อมูลจากผู้อื่น แล้วตัดสินใจเอง

3. ผู้บริหารหารือกับผู้เกี่ยวข้องเป็นรายบุคคล แสวงหาความคิด และข้อ

เสนอแนะ แล้วตัดสินใจเอง

4. ผู้บริหารปรึกษากับผู้เกี่ยวข้องเป็นกลุ่ม แสวงหาความคิดร่วมกันโดยการอภิปรายและตัดสินใจ

5. ผู้บริหารร่วมคิดกับกลุ่มเกี่ยวกับสถานะการณ์และปัญหา แล้วให้กลุ่มตัดสินใจ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 1-2) ได้เสนอแนวความคิดว่า โรงเรียนจะพัฒนาได้ดีจนเกิดผลต่อการพัฒนานักเรียนได้อย่างแท้จริง ถ้าทุกฝ่ายทุกคนในชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน รักโรงเรียน เข้ามาร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมจัดการศึกษาและพัฒนาโรงเรียน รวมทั้งช่วยสนับสนุนทรัพยากรทั้งกำลังแรงงาน และงบประมาณ แต่สภาพเงื่อนไขและปัญหา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้นำศักยภาพของคนในชุมชนมามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ โรงเรียน โดยเข้าใจว่าภารกิจกิจการจัดการศึกษาเป็นของโรงเรียน อีกทั้งชุมชนยังไม่เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนดังนั้นหากต้องการให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืนสมบูรณ์ ชัดเจน เป็นไปอย่างต่อเนื่องแล้ว ศักยภาพของการมีส่วนร่วมของชุมชนจะเป็นปัจจัยของการพัฒนาที่สำคัญที่สุด ซึ่งสภาพความสำเร็จจากการมีส่วนร่วม มีดังต่อไปนี้ คือ

1. มีองค์คณะบุคคลประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครู ประชาชน และบุคลากรในองค์กรในชุมชนร่วมเป็นกรรมการโรงเรียน

2. คณะกรรมการโรงเรียนร่วมกันดำเนินการวางแผนบริหารและพัฒนาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน การจัดกิจกรรมสนับสนุนการพัฒนานักเรียนในทุกด้านทั้งในและนอกโรงเรียน

4. ประชาชนในท้องถิ่นรับทราบความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าในการพัฒนาโรงเรียน อยู่เสมอ

5.ผู้นำท้องถิ่นผู้ปกครองและชุมชนเล็งเห็นว่าหากต้องการทำให้เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพและมาตรฐาน รวมทั้งส่งเสริม ศิลปะ การแสดง และการกีฬา หากได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้จากสาธารณชน ก็จะเพิ่มพลังแห่งการเรียนรู้อย่างมหาศาล สื่อสารมวลชนนานาชาติต้องสร้างและถูกนำมาเป็นเครื่องมือส่งเสริมการเรียนรู้ของคนในประเทศโดยรวดเร็ว ส่วนอื่น ๆ ของสังคม ที่ยังไม่ได้กล่าวถึง ที่ชุมชนสามารถค้นหาและนำมาใช้เพื่อให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้จะต้องได้รับการสืบค้นอย่างเป็นรูปแบบ และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่าเมื่อใช้หลักการ “สังคมทั้งมวลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา” แล้วจะเปิดพื้นที่การศึกษาขึ้นเต็มประเทศ และเพิ่มปริมาณของการเรียนรู้ขึ้นมาอย่างสูงสุด

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าการพัฒนาการศึกษา หากจะให้เกิดผลที่ดีที่สุดนั้นควรเกิดจากพลังและขีดความสามารถของชุมชนที่ได้ผนึกกำลังกันขึ้นมา ผสมผสานกับการสนับสนุนจากพลังของการปกครองแห่งรัฐ การที่จะให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการฝ่ายเดียวนั้น นอกจากจะยากที่จะประสบความสำเร็จและผลงานไม่มั่นคงถาวรแล้ว ยังนำไปสู่การขยายช่องว่างและความขัดแย้งระหว่างพลังทั้งสองฝ่าย ความร่วมมือระหว่างชุมชนและรัฐซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน จึงประกอบด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน (Local Participation) และการสนับสนุนจากภาครัฐ ความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับประชาชน

จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ผู้ปกครอง องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนจนถึงประชาชนโดยทั่วไปได้ให้ความสนใจ และมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อย่างไรก็ตามประชาชนส่วนใหญ่มีความจำเป็นในเรื่องของภารกิจส่วนตัวและการประกอบอาชีพ จึงทำให้ไม่มีเวลาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษามากนัก ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมการมีส่วนร่วม จึงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมบางด้านน้อย ดังนั้นสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและวัฒนธรรมในสังคมนั้นๆ สถานศึกษาจึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนโดยทั่วไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมและมีความต่อเนื่อง

4.บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นองค์กรการบริหารที่ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา (Munn. 1993 : 8, 86) มีรูปแบบในการบริหารและการจัดการศึกษาที่เป็นได้ทั้งรูปแบบที่มีการตรวจสอบได้ (Accountable Governing Body) ที่ให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ดูแลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมาย และ แนวทางที่หน่วยเหนือกำหนดรูปแบบของการเป็นคณะที่ปรึกษา (Advisory Governing Body) และรูปแบบของการเป็นสื่อประสาน (Mediating

Governing Body) (ประกอบ คุณารักษ์ และคณะ. ข 2531 : 104 ; อ้างอิงจาก โคนแกนและคณะ. 2531 : 6) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นภายใต้ระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 มีหน้าที่ กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. มาตรา 27) ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 39) จึงทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการบริหาร (Executive Board) คณะกรรมการสถานศึกษาจะมีอิทธิพลต่อการสร้างบรรยากาศของโรงเรียน เพราะการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน และช่วยกระตุ้นให้ครูและผู้ปกครองมีความกระตือรือร้นต่อการจัดการศึกษา (Munn. 1993 : 8) การทำงานร่วมกันเพื่อจัดการศึกษาจะก่อให้เกิดความผูกพันซึ่งกันและกันมากขึ้น ความสัมพันธ์นั้นจะมีลักษณะของความเป็นหุ้นส่วน ซึ่งเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่จะช่วยให้สถานศึกษามีระบบการบริหารและการจัดการที่ลดความเป็นระบบราชการลง เพราะเป็นการบูรณาการการปฏิบัติที่สถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนแสดงความเป็นผู้นำทางการศึกษาโดยการร่วมมือกันที่จะกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการดำเนินงาน และเป้าหมายของการจัดการศึกษา (Harvey, et al. 199 : 156)

4.1 ความหมายของคณะกรรมการ

ความหมายของคำว่า"คณะกรรมการ" ได้มีผู้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันดังนี้
 ทรงชัย สันติวงษ์ (2539 : 331) กล่าวถึงคณะกรรมการว่า กลุ่มคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ภายในองค์การกลุ่มของคณะกรรมการนี้อาจรวมกันขึ้นในลักษณะที่ไม่เป็นทางการก็ได้ แต่ในทางปฏิบัติ คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นมักจะมีการจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ เพื่อรวบรวมเอาบุคคลฝ่ายต่าง ๆ มาช่วยพิจารณา และแก้ไขปัญหาเฉพาะอย่างหรือทั่วไปภายในองค์การ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ถือเป็นบุคคลที่มีความตั้งใจเสียสละและอุทิศตนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาของชุมชนและท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 เป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บังคับบัญชาเหนือสถานศึกษาขึ้นไปหนึ่งระดับซึ่งมีบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 สอดคล้องกับมาตรา 40 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ดังนี้

1.กำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาของสถานศึกษา

- 2.ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- 3.ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
- 4.กำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
- 5.ส่งเสริม และสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน
- 6.ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 7.เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา
- 8.ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากร ภายนอกและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติ
- 9.เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตลอดจน ประสานงานกับกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
- 10.ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน
11. แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควร
- 12.ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น

4.2 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543

เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 ประกอบกับมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2534 กระทรวงศึกษาธิการ จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อหนึ่งระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน
ประถมศึกษา พ.ศ. 2539

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วใน
ระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

สถานศึกษา หมายความว่า โรงเรียนของรัฐที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ไม่
หมายรวมถึงสถานศึกษาเฉพาะทาง

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายความว่า ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการที่รับ
ผิดชอบบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรรมการ หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ 5 ให้มีคณะกรรมการอย่างน้อยสถานศึกษาละเจ็ดคน แต่ไม่เกินสิบห้าคน
ประกอบด้วย

(1) ผู้แทนผู้ปกครอง ได้แก่ ผู้แทนของผู้มีรายชื่อเป็นผู้ปกครองตามทะเบียน
นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

(2) ผู้แทนครู ได้แก่ ผู้แทนของข้าราชการครูผู้ปฏิบัติการสอนและผู้ช่วย
บริหารสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

(3) ผู้แทนองค์กรชุมชน ได้แก่ ผู้แทนของชมรม สมาคม มูลนิธิ องค์กร
เอกชนหรือกลุ่มบุคคลในรูปอื่นใด ที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ และมีที่ตั้งอยู่ในเขต
บริการของสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

(4) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้แทนของเทศบาล องค์การ
บริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือ องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นจำนวนไม่เกินสี่คน

(5) ผู้แทนศิษย์เก่า ได้แก่ ผู้แทนสมาคมศิษย์เก่า ชมรมศิษย์หรือบุคคลที่
เคยศึกษาจากสถานศึกษานั้นจำนวนไม่เกินสองคน

(6) ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้นำทางศาสนา ผู้ทรงภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น
ข้าราชการบำนาญ ข้าราชการอื่นนอกสังกัดสถานศึกษา พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ในหน่วย
งานอื่นของรัฐ เจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการ ทั้งในและนอกเขตบริการของสถานศึกษานั้น
จำนวนไม่เกินสี่คน

ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการเลือก
กรรมการหนึ่งใน (1) (3) (4) (5) และ(6) เป็นประธานและอีกคนหนึ่งเป็นรองประธาน

ข้อ 6 ให้คณะกรรมการ กำหนดจำนวนและสัดส่วนของคณะกรรมการ เพื่อให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการตามข้อ 5 โดยคำนึงถึงจำนวนและสัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นสตรีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของคณะกรรมการทั้งหมด

ข้อ 7 การให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการให้ดำเนินการดังนี้

- (1) ให้สถานศึกษาประกาศรับสมัครผู้แทนตามข้อ 5 (1) (2) (3) (4) และ (5)
- (2) ให้ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ 7 (1) คัดเลือกกันเองให้เหลือเท่ากับจำนวนตามที่กำหนดไว้ในข้อ 6
- (3) ให้ผู้ได้รับการคัดเลือกตามข้อ 7(2) และผู้บริหารสถานศึกษาเสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตามที่เห็นสมควรจำนวนสองเท่าของจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ 6
- (4) ให้ผู้บริหารสถานศึกษานำรายชื่อเสนอผู้มีอำนาจตามข้อ 9 เป็นผู้ลงนามแต่งตั้ง

ในกรณีไม่มีผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นผู้แทนในองค์ประกอบใด ให้คณะกรรมการเสนอรายชื่อบุคคลในองค์ประกอบนั้น จำนวนสองเท่าของจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ 6 และให้ผู้รับการเสนอชื่อคัดเลือกกันเองให้เหลือเท่ากับจำนวนตามที่กำหนดไว้

ในกรณีที่ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกในองค์ประกอบใดไม่ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ 6 ให้ถือว่าผู้ที่สมัครเข้ารับการคัดเลือกเท่าที่มีอยู่ในองค์ประกอบนั้น แล้วให้คณะกรรมการเสนอรายชื่อ บุคคลในองค์ประกอบนั้นจำนวนสองเท่าของจำนวนที่ขาดอยู่ในองค์ประกอบนั้น และให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อคัดเลือกกันเองให้เหลือตามจำนวนที่กำหนดไว้

ในกรณีที่ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกในองค์ประกอบใดมีจำนวนเท่ากับจำนวนกรรมการ ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 6 ให้ถือว่าผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกดังกล่าวเป็นกรรมการในองค์ประกอบนั้น

ข้อ 8 คุณสมบัติทั่วไปของกรรมการ

- 1.เป็นผู้สนใจในการพัฒนาการศึกษา
- 2.เป็นผู้มีความประพฤติดี
- 3.ไม่เป็นบุคคลที่ล้มละลาย
- 4.ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ข้อ 9 ให้ผู้บังคับบัญชาเหนือสถานศึกษาขึ้นไปหนึ่งระดับเป็นผู้ลงนามในการแต่งตั้งและอนุญาตการลาออกของกรรมการ

ข้อ 10 ให้คณะกรรมการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง

คณะกรรมการซึ่งได้มาตามระเบียบวาระแรก เมื่อครบกำหนดสองปีให้จับสลากออกกึ่งหนึ่งในกรณีที่เป็นจำนวนคี่ให้พิเศษเป็นหนึ่งคน เว้นคณะกรรมการและเลขานุการ

ให้สถานศึกษาดำเนินการสรรหากรรมการทดแทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระสอง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อ 7 โดยให้อยู่ในตำแหน่งตามวาระในวาระหนึ่ง

การสรรหากรรมการใหม่แทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระหนึ่งและวาระสามให้ดำเนินการภายในสี่สิบห้าวันนับจากวันครบวาระหรือครบกำหนดแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการใหม่ ให้กรรมการชุดเดิมปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าจะได้มีการประกาศแต่งตั้งกรรมการใหม่กรรมการที่พ้นวาระอาจได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการได้อีก

ข้อ 11 กรรมการ จะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ออกตามวาระ
- (2) ตาย
- (3) ลาออก
- (4) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 8
- (5) เป็นบุคคลที่ล้มละลาย
- (6) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (7) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่ได้รับโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (8) พ้นจากตำแหน่งในสถานศึกษานั้น สำหรับกรรมการตามข้อ 5 (2) และผู้บริหารสถานศึกษา
- (9) พ้นจากสถานภาพการเป็นผู้ปกครองนักเรียนของสถานศึกษานั้นสำหรับกรรมการตามข้อ 5 (1)
- (10) พ้นจากสภาพการเป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับกรรมการตาม ข้อ 5 (4)
- (11) คณะกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสาม มีมติให้ออกยกเว้นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ 12 ในกรณีที่กรรมการในองค์ประกอบใดว่างลงก่อนครบวาระเกินกว่าเก้าสิบวัน ให้สถานศึกษาดำเนินการตามข้อ 7 เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการในองค์ประกอบนั้นภายในสามสิบวัน นับตั้งแต่วันที่ว่างลง และให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ตนแทน

ข้อ 13 คณะกรรมการมีหน้าที่ ดังนี้

- (1) กำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาของสถานศึกษา
- (2) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- (3) ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของ

ท้องถิ่น

- (4) กำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
- (5) ส่งเสริม และสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน
- (6) ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- (7) เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา
- (8) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติ
- (9) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
- (10) ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน
- (11) แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามนี้
- (12) ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น

ข้อ 14 ให้มีการประชุมคณะกรรมการ อย่างน้อยภาคเรียนละสองครั้ง การดำเนินการประชุมคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้มีการรวมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ในขณะนั้น และให้มีผู้แทนของนักเรียนเข้าฟังและแสดงความคิดเห็นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ของนักเรียนโดยตรง ให้รับฟังความคิดเห็นของนักเรียนประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการด้วย .

ให้ผู้บริหารสถานศึกษารายงานผลการประชุมต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่มีการประชุม

ข้อ 15 ในวาระเริ่มแรกให้กรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมที่มีสถานศึกษาในสังกัดดำเนินการให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับตั้งแต่วันประกาศใช้ระเบียบนี้

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้คณะกรรมการโรงเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาพ.ศ. 2539 ปฏิบัติหน้าที่ไป จนกว่าจะมีการประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการตามระเบียบนี้ รวมทั้งดำเนินการให้เป็นไปตามข้อ 6 และข้อ 7 แล้วแต่กรณี

สถานศึกษา ที่ไม่มีคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการโรงเรียนอยู่ในวันที่ประกาศใช้ระเบียบนี้ ให้กรมหรือส่วนที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมซึ่งเป็นเจ้าสังกัด กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามข้อ 6 และข้อ 7 แล้วแต่กรณี

ข้อ 16 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการตามระเบียบนี้

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ฉบับที่ 2

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20 แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ประกอบกับมาตรา 25 แห่ง พระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวงกรม พ.ศ. 2534 กระทรวงศึกษาธิการจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน(ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2543

ข้อ 2 ระเบียบนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกข้อความตามวรรคหนึ่งข้อ 15 แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน “ในวาระเริ่มแรกให้กรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมที่มีสถานศึกษา ในสังกัดดำเนินการให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันใช้ระเบียบนี้

4.3ประเภทของคณะกรรมการ

แอมสเตย์(Amstey .1962 : 17 – 20) ได้ให้ความเห็นในการแบ่งประเภทของคณะกรรมการตามวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป เช่น คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อกำหนดหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำ หรือที่จัดตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาตัดสินเฉพาะเรื่อง หรือคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อบริหารงานต่าง ๆ ไว้ 3 ประการ คือ

- 1.คณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นตามกำหนดระยะเวลา (Time Scale)
- 2.คณะกรรมการประจำ คณะกรรมการพิเศษเฉพาะกรณี (Ad Hoc Committee)คณะกรรมการแต่งตั้งขึ้นตามความมุ่งหมาย (Purpose) ได้แก่ คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการที่ปรึกษา

3.คณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นมาตามองค์ประกอบของแต่ละบุคคล (Composition) ได้แก่ คณะกรรมการที่ประกอบด้วยบุคคลอาชีพเดียวกัน คณะกรรมการที่ประกอบด้วยบุคคลต่างอาชีพกัน

นิวแมน Newman (อ้างอิงจาก สมบูรณ์ ตริชนะกุล .2544: 34 – 35 ;Newman 1963 : 248 – 251)ได้ให้ความเห็นในเรื่องการจัดประเภทของคณะกรรมการไว้ว่า คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามความมุ่งหมายจะมีบทบาทและการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ที่ส่งเสริม คือ

1.จะต้องกำหนดความหมาย อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบตลอดจนวิธีการและกระบวนการที่ประสงค์จะให้คณะกรรมการดำเนินการได้อย่างชัดเจน เพื่อกรรมการจะได้เข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบ หรือจะกำหนดหน้าที่ให้ชัดเจนลงไปว่า คณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นนั้น จะให้มีบทบาทเป็นผู้ให้คำปรึกษาหรือประสานงาน หรืออำนาจวินิจฉัยสั่งการเพื่อให้กรรมการทราบบทบาทของตนเองให้เกิดประโยชน์ให้ได้

2.คณะกรรมการจะสามารถดำเนินงานอย่างได้ผลนั้น จะต้องมีการเลือกตั้งคณะกรรมการให้เหมาะสมโดยยึดเอาวัตถุประสงค์และประสิทธิภาพการดำเนินงานเป็นหลักพิจารณา มิใช่ถือตัวบุคคลเป็นหลัก

3.คณะกรรมการจะสามารถดำเนินงานบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมียุทธศาสตร์ที่ช่วย (Staff Assistance) ตามความเหมาะสม เพื่อเตรียมรวบรวมข้อมูลหลักฐานและข้อเท็จจริง เสนอแนะและสรุปหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้แก่คณะกรรมการ เพราะกรรมการแต่ละงาน มักจะมีการศึกษาความรับผิดชอบอยู่แล้ว จึงมักไม่มีเวลาเพียงพอที่จะรวบรวมหลักฐานข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องได้ดีเท่าเจ้าหน้าที่ประจำ

4.ผู้ดำเนินงานจัดตั้งหรือคณะกรรมการ ควรได้กำหนดวิธีการที่จะช่วยในการปฏิบัติงานอย่างรวดเร็วและได้ผลดี เช่นการกำหนดให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ ว่าเรื่องใดที่เจ้าหน้าที่พิจารณาดำเนินการได้หรือกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ เพื่อพิจารณาจะได้รวดเร็วไม่ทำให้สิ้นเปลืองเวลาในเรื่องสำคัญ

5.การดำเนินงานของคณะกรรมการจะเป็นไปด้วยดี และมีประสิทธิภาพนั้น คณะกรรมการควรจะได้เลือกประธานและเลขานุการอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะประธานจะเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด ที่จะทำให้การปฏิบัติงานในรูปคณะกรรมการอย่างมีประสิทธิภาพเพราะประธานจะมีหน้าที่รับฟังเหตุผลและประสานความคิดของทุกฝ่าย ทำหน้าที่เป็นผู้นำการประชุม กระตุ้นและรักษาวินัยในการประชุมให้เป็นไปด้วยดี หากทางตัดสินใจที่ดีที่สุดร่วมกัน และยังมีบทบาทในการปรึกษาหารืออย่างไม่เป็นทางการกับสมาชิกในระหว่างการประชุมด้วย

จากประเภทของคณะกรรมการ พอสรุปได้ว่า การแบ่งประเภทของคณะกรรมการนั้นต้องแบ่งตามวัตถุประสงค์ คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นจะต้องมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ

ชอบ การเลือกตั้งประธานกรรมการและเลขานุการจะต้องคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมจึงจะทำให้การทำงานของคณะกรรมการมีประสิทธิภาพ

4.4หน้าที่ของคณะกรรมการ

คณะกรรมการสถานศึกษา มีหน้าที่ตามระเบียบศึกษาที่การ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ข้อที่13 และมีแนวปฏิบัติตามที่กรมสามัญศึกษาได้กำหนดไว้ดังนี้คือ(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 29 -41)

1.กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา โดยมีแนวปฏิบัติ

คือ

1.1 ศึกษาและทำการเข้าใจในความมุ่งหมาย หลักการของ การจัดการศึกษา ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

1.2 ศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ของชุมชนหรือท้องถิ่นที่ตั้งของสถานศึกษา

1.3 กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1.4 กำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาด้านวิชาการบุคลากรงบประมาณ อาคารสถานที่ กิจกรรมนักเรียนและความสัมพันธ์ของชุมชน

1.5 กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำธรรมเนียมโรงเรียน

2 ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา มีแนวปฏิบัติดังนี้

2.1 ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

2.2 พิจารณาความสอดคล้องของแผนปฏิบัติการประจำปี กับแผนพัฒนาของสถานศึกษา

2.3 พิจารณาถึงความเป็นไปถึงความเหมาะสม เกี่ยวกับวิธีหรือ ยุทธศาสตร์การดำเนินของกิจกรรม/งาน/โครง ที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา

2.4 ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา

3 ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีแนวปฏิบัติดังนี้คือ

3.1 ศึกษาหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 พิจารณาความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้ กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3 พิจารณาความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของสาระการเรียนรู้ และความ

สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

3.4 ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระการเรียนรู้ของสถานศึกษา

4 กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา มีแนวปฏิบัติดังนี้คือ

4.1 กำหนดแผนการกำกับและติดตามร่วมกับสถานศึกษา ได้แก่ วิธีการ
ระยะเวลา

4.2 ดำเนินงานกำกับติดตามดำเนินงานของสถานศึกษา ตามแผนที่
กำหนดเวลาโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย

4.3 ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่สถานศึกษา และให้ความช่วยเหลือสนับสนุน
และขวัญกำลังใจในการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามแผนและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5.ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
อย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน มีแนวปฏิบัติดังนี้คือ

5.1 สถานศึกษาจัดทำข้อมูล สารสนเทศ ที่เกี่ยวกับจำนวนผู้เรียน
การคมนาคม สภาพเศรษฐกิจของชุมชน และข้อมูลอื่นที่จำเป็นในปัจจุบัน

5.2 สนับสนุนและจัดหาที่เรียนให้แก่เด็กในพื้นที่บริการ ได้เข้าเรียนใน
สถานศึกษาให้มากที่สุด รวมทั้งการประสานงานเพื่อจัดหาที่เรียนให้แก่เด็ก ได้เข้าเรียนในสถาน
ศึกษาอื่นที่อยู่ใกล้เคียง

5.3 จัดหาทุนการศึกษาอุปกรณ์การศึกษาและสิ่งจำเป็นอื่นๆ แก่ผู้เรียน
ขาดแคลน

6 พิทักษ์สิทธิเด็ก เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้
รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีแนวปฏิบัติดังนี้คือ

6.1 สนับสนุนให้เด็กพิการ ได้มีการเรียนร่วมกับเด็กปกติ

6.2 สอดส่องดูแลเด็กที่ได้รับการทารุณ กดขี่ กักขัง ฯลฯ ให้ได้รับความ
ช่วยเหลือและส่งไปขอรับบริหารที่เหมาะสม

6.3 สอดส่องดูแลเด็กที่มีความบกพร่อง ทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา
อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลที่ไม่
สามารถพึ่งพาตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแล หรือโอกาส ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง

6.4 ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้แก่ความสามารถ
พิเศษได้รับพัฒนาเป็นรายบุคคลมากที่สุด

6.5 สนับสนุน ส่งเสริม การทำงานร่วมกับองค์กรพิทักษ์สิทธิเด็ก

7.เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ
ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้
คือ

7.1 การบริหารจัดการด้านวิชาการ

7.1.1 มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานวิชาการของสถานศึกษา

7.1.2 มีส่วนร่วมในการจัดหา ผลิตสื่อ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

7.2 การบริหารจัดการด้านงบประมาณ

7.2.1 มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการบริหาร ใช้งบประมาณของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ

7.2.2 มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล

7.3 การบริหารจัดการด้านบริหารงานบุคคล

7.3.1 มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาครู และบุคลากรอื่นในสถานศึกษาและส่งเสริมให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

7.3.2 ให้อำนาจและกำลังใจในการยกย่องเชิดชูเกียรติ แก่ครูและบุคลากรอื่นในสถานศึกษา

7.4 การบริหารจัดการด้านการบริหารทั่วไป

7.4.1 เสนอแนวทางให้มีการใช้ ดูแลและบำรุงรักษาอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์

7.4.2 ส่งเสริมให้มีการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้ ร่มรื่นสวยงาม

8.ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้ คือ

8.1 หารายได้ทรัพย์สินและทรัพยากรจากแหล่งต่างๆเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

8.2 ส่งเสริมและกำกับติดตามการใช้วิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น

8.3 ส่งเสริมและกำกับติดตาม เพื่อให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่สืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ พร้อมทั้งการยกย่องเชิดชูเกียรติภูมิปัญญาท้องถิ่นตามความเหมาะสมและโอกาสอันควร

9.เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น โดยมีแนวปฏิบัติ ดังนี้ คือ

9.1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษา ร่วมกับชุมชนองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น

9.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการและให้บริการด้านต่างๆแก่ชุมชน

10.ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน มีแนวปฏิบัติดังนี้ คือ

10.1 ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปี

10.2 เสนอแนะในการปรับปรุงรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ให้ความเห็นชอบ รายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาก่อนเผยแพร่ต่อสาธารณชน

11.แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรืออนุกรรมการ เพื่อดำเนินงานตามระเบียบที่เห็นสมควร

11.1 สรรวจและจัดทำเนียบบุคคลที่มีความสามารถ และบุคคลตัวอย่างด้านต่างๆที่มีความสามารถและประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

11.2 เสนอบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการ

12.ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา

12.1 ให้ความร่วมมือ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการในการกิจที่สถานศึกษาจะต้องปฏิบัติตามงานที่ได้รับมอบหมายให้บังเกิดผลสำเร็จ

5. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา

ในส่วนตัวแปรต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะมีผลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ

วุฒิการศึกษา งานวิจัยของ ทิพทยา สุวรรณภูมิ (2544: 96) ได้พบว่าคณะกรรมการโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนต่างกัน ผู้มีวุฒิการศึกษาสูงกว่า จะมีวิสัยทัศน์กว้างไกล กล้าคิดกล้าแสดงออก และเป็นที่ยอมรับในสังคม ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดีกว่า โอกาสการเรียนรู้มากกว่าและนำไปสู่การปฏิบัติได้มากกว่า

สถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้แนวทางของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2543 :119-125) เป็นระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 โดยใช้กลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครูและผู้ทรงคุณวุฒิ อำนวยพร ทรัพย์คง(2542 :96) ได้ทำการวิจัยพบว่า สถานภาพของผู้แทนครู ผู้ปกครองและผู้ทรงคุณวุฒิ อยู่ในชุมชนเดียวกัน ทำให้ใกล้ชิดกัน จึงมีโอกาสนพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของชุมชนในระดับใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา บุรณะจารุ (2540: 86) พบว่าโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการจัดกิจกรรมร่วมกัน มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน จึงทำให้บทบาทไม่แตกต่างกัน

ขนาดโรงเรียน งานวิจัยของปัญญา ปรารักษ์ทอง(2545 : 109) พบว่าขนาดโรงเรียนต่างกัน สถานะภาพในการดำเนินงาน ต่างกัน อาจเป็นเพราะเป้าหมายโรงเรียนขนาดกลางมีความพร้อมมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ครูฟแมน (จิต ผสมพงษ์. 2536 ;อ้างอิงจาก Kuafman.1949 : 258) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานการคลังส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเฉพาะกรณีสุขาภิบาล พบว่า

- อายุ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน
- เพศ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน
- การศึกษา มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ขนาดครอบครัว มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน
- อาชีพ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน
- รายได้ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ความยาวนานในการอาศัยอยู่ในท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วม

ของประชาชน

สรุปมีการศึกษาวิจัยปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านเพศ เพศชายจะมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง ในด้านระดับการศึกษา ผลการศึกษามีทั้งเป็นปัจจัยและไม่ใช่ปัจจัย ซึ่งขึ้นอยู่กับเรื่องหรือสถานการณ์ที่ไปเข้าร่วม ขนาดของโรงเรียนก็เป็นปัจจัยของการมีส่วนร่วม โรงเรียนขนาดใหญ่มีการมีส่วนร่วมมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมมากจะมีการมีส่วนร่วมสูงกว่าโรงเรียนที่จัดกิจกรรมน้อย นอกจากนี้ยังพบว่า ประสบการณ์การเป็นสมาชิกของกลุ่มในทางการเมืองหรือเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง หรือผู้ปกครองที่เป็นสมาชิกของกลุ่มการเมือง จะมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่ไม่เคยเป็นสมาชิกของกลุ่มการเมือง ส่วนปัจจัยทางจิตวิทยาและสังคม พบว่า ผู้ที่มีเจตคติที่ดีจะถูกชักจูงให้มีส่วนร่วมได้มากกว่า และการได้รับข่าวสารความรู้ในเรื่องนั้นๆ ก็จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมได้มากกว่าเช่นกัน

6.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยภายในประเทศ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537: 19) ได้ศึกษาวิเคราะห์พระราชบัญญัติและระเบียบของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในส่วนที่ให้เอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการศึกษาที่ภาครัฐจัดดำเนินการ ปรากฏว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการจัดการศึกษาจะมีอยู่ในลักษณะเดียว คือ ในรูปของคณะกรรมการ การเข้าร่วมในคณะกรรมการก็จะอยู่ในลักษณะของ "ผู้ทรงคุณวุฒิ" ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิความหมายรวมถึงข้าราชการในหน่วยงานอื่น ข้าราชการที่เกษียณแล้ว หรือประชาชนทั่วไป

ทัศนาศาสตร์ (2539). กล่าวว่า การมีส่วนร่วมส่งผลให้เกิดแรงจูงใจสูง ความรู้และประสบการณ์ของสมาชิกจะถูกนำมาใช้ในการทำงานและการตัดสินใจ สมาชิกของกลุ่มจะมีความตั้งใจในการกระทำการให้บรรลุเป้าหมาย ความสามารถของบุคคลสามารถพัฒนาได้โดยผ่านการมีส่วนร่วม ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการกระตุ้นทางความคิด ให้เกิดความพยายาม ความร่วมมือ สมาชิกที่มีส่วนร่วมจะตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหา โดยให้ข้อเสนอแนะทางสร้างสรรค์

พิมพา ตามี (2540) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของโรงเรียนประถมศึกษา ของอำเภอมวกเหล็ก จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งการวิจัยพบว่า

1. ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียน วางแผนปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง การปรับปรุงอาคารเรียน การเอาใจใส่ของครูและอาจารย์ใหญ่ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดกิจกรรมกีฬา การจัดสภาพแวดล้อมและต้องการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน ร่วมเป็นคณะกรรมการโรงเรียน ร่วมกำหนดนโยบายและวางแผนการปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน และร่วมประเมินผลการทำงาน of โรงเรียน

2. ผู้ปกครองต้องการร่วมวิทยากรพิเศษ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ แหล่งความรู้ สถานประกอบการ กิจกรรมแข่งขันทางวิชาการและต้องการเยี่ยมชมการแสดงผลงานของนักเรียน ต้องการทราบความก้าวหน้าของนักเรียน ต้องการให้ครูแนะนำการสอนที่บ้าน การสอนเขียน การสอนเลข คณิตและชี้แจงเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล ให้ผู้ปกครองเข้าใจ

3. ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนปรับปรุงห้องน้ำ ก๊อกน้ำ การกำจัดขยะ การปลูกไม้ประดับ ปรับปรุงสนามกีฬา สนามเด็กเล่นและถนนในโรงเรียน โดยผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมสนับสนุนด้านแรงงาน แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ ประสานงานให้ผู้อื่นมาช่วยร่วมบริจาคเงินและบริจาควัสดุ

4. ผู้ปกครองต้องการให้ครูเยี่ยมบ้านนักเรียน และติดต่อกับครูโดยตรง ต้องการร่วมประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน การปรับปรุงระเบียบข้อปฏิบัติของโรงเรียน การลงโทษและการยกย่องนักเรียน

5. ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรม เกี่ยวกับอาหารกลางวัน งานวันประเพณี กิจกรรมกีฬาคณะดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียน และต้องการรับบริการเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน การจัดกิจกรรมสร้างความสามัคคี การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ การฝึกอบรมวิชาชีพ การใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่บริการด้านสุขภาพอนามัยและข่าวสารความรู้

✓ วราภรณ์ วงศ์ใหญ่ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการ พัฒนาการศึกษาศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ กรรมการศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางการ ศึกษาได้ดี สามารถเสนอแนะให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนได้ และให้ความช่วยเหลือ ในการพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ครูจะเข้าร่วมกิจกรรมระดับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และงานประเพณีต่าง ๆ ของชุมชนสูง เปิดโอกาสให้บุคคลที่เหมาะสมเข้ามา เป็นกรรมการศึกษาของโรงเรียนและมีการประชุมกรรมการศึกษาและผู้ปกครองปีละ 2 – 3 ครั้ง

✓ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “การมีส่วนร่วมใน การบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา” พบว่า คณะกรรมการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านการประสานงานอยู่ในระดับมาก ส่วน การมีส่วนร่วมในด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

✓ ปรีชา ไชยโย (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา "การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาตามทัศนะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอสบปราบจังหวัดลำปาง" พบว่า

1. ด้านการวางแผน สมาชิกเห็นด้วยในระดับมาก ในการมีส่วนร่วมในการวางแผนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจกรรมให้ความเห็นชอบแผน
2. ในด้านการจัดองค์การ สมาชิกเห็นด้วยในระดับมาก ในการมีส่วนร่วมในการจัดองค์การ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการให้ข้อเสนอแนะและเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติ และข้อกำหนดในการปฏิบัติของครู
3. ด้านการนำองค์การ สมาชิกเห็นด้วยในระดับมาก ในการมีส่วนร่วมในการนำองค์การ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการให้ข้อเสนอโครงการแนะและเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติ และข้อกำหนดในการปฏิบัติของครู
4. ด้านการควบคุม สมาชิกเห็นด้วยในระดับมาก ในการมีส่วนร่วมในการควบคุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจกรรมรับทราบ และติดตามผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้เป็นไปตามแผน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษา และองค์การบริหารส่วนตำบล ควรประสานงานกันอย่างใกล้ชิดโดยการเข้าร่วมประชุมและเข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงานโดยโรงเรียน ต้องเปิดโอกาสให้องค์การอื่น เข้ามามีส่วนร่วมเต็มรูปแบบและควรรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน และองค์การประชาชนให้มากขึ้น

✓ ทรงพล ทรงจำ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนฝายกวางวิทยาคม อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา พบว่า ชุมชนในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนมีความรู้และความเข้าใจในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนน้อย จึงไม่ค่อยมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเองก็ไม่มีแผนหรือโครงการที่จะสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร ดังนั้น ลักษณะของการมีส่วนร่วมของชุมชนจึงเป็นเพียงการให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในสิ่งที่โรงเรียนขอมาเท่านั้น และความร่วมมือที่พอจะมีอยู่ เป็นเพียงการให้การสนับสนุนด้านวัสดุและงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการพัฒนางานวิชาการเป็นส่วนใหญ่

✓ สวัสดิ์ ยศบุญเรือง (2541) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา : ศึกษากรณีบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง ซึ่งผลการวิจัยพบว่าบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่ตระหนักและเห็นความสำคัญของชุมชนมาก เห็นด้วยกับการมีบทบาทและหน้าที่ในการส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการวางแผนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การกำหนดนโยบาย กำกับ ติดตาม และประเมินผล มีการประสานงานกับหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ และหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ เอกชน องค์กรในชุมชน ผู้นำทางศาสนา ให้เข้ามาจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนและให้ข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชน

เฉลิม นิลแก้ว (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ โรงเรียน

เรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอฝาง จังหวัด เชียงใหม่พบว่า กรรมการส่วนใหญ่มีส่วนร่วมมากในด้านการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการ การจัดทำแผนพัฒนาและแผนการใช้เงินของโรงเรียน การจัดซื้อจัดจ้าง การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่ง ความรู้ของชุมชน นอกจากนี้ กรรมการโรงเรียนยังมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และแนวทางการพัฒนาโรงเรียน การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินและงบประมาณของโรงเรียนการจัดวิทยากรให้เข้ามาช่วยสอนนักเรียน และการแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อช่วยงานของโรงเรียน

✓✓ เจียมพอล ไชยยาลักษณ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ "การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่" พบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษาในปัจจุบันประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในระดับปานกลาง แต่ความต้องการของประชาชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากในทุกๆ ด้าน คือ ด้านการจัดทำแผนที่ตั้งโรงเรียน ด้านการจัดทำแผนแม่บทของโรงเรียน ด้านการกระจายอำนาจในการกำหนดนโยบายและการบริหารโรงเรียน และด้านการจัดให้มีองค์การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน

ประจวบ สื่อประสาร (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหาร การศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนขยายโอกาส ในเขตการศึกษา 1 ผลการศึกษา พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในเรื่องการวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงานและการประเมิน โดยคณะกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากรและการประสานงานในระดับมาก ส่วนการมีส่วนร่วมในเรื่องอื่นๆ เป็นการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ประสาร รักพ่วง และคณะ (2542) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตาก พบว่า สภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนมีปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีรายการสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมีปฏิบัติการสูงสุด รองลงมาคือ มีส่วนร่วมรับทราบความก้าวหน้าของการดำเนินการตามแผนของโรงเรียน

พรทิพา จุลสุคนธ์ (2542) วิจัยพบว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมเกิดจาก กระบวนการทางสังคมในชุมชนที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง รูปแบบของการมีส่วนร่วมในอดีตจึงมีศูนย์กลางอยู่ที่ชุมชน สถาบันชุมชน สถาบันชุมชน ที่เพาะบ่มให้เกิดกระบวนการทางสังคมในอดีต อันได้แก่ ความช่วยเหลือเกื้อกูล การเรียนรู้ร่วมกัน กระทำกิจกรรมร่วมกันด้วยความสามัคคี และเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน คือ วัด สถาบันของชุมชน เป็นศูนย์กลางของการมีส่วนร่วมในการจัดการ จัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียนในชุมชน ด้วยความร่วมมือของพระ และชาวบ้านที่มีส่วนร่วมรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับประโยชน์จากการศึกษา

✓ อัดถพร สาระทัน (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการ

ศึกษา 7 พบว่า ในภาพรวมทุกด้านของการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านการประสานงานกับองค์การในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีส่วนร่วมสูงสุด รองลงมาคือ การรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนของโรงเรียน ส่วนด้านที่มีส่วนร่วมต่ำที่สุดคือ การให้คำปรึกษาและให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ

อาสาพรห์ เกษทรัพย์ (2542) ได้ศึกษาปัจจัยเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนชุมชนของผู้ปกครองในเขตอำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนชุมชนภูมิวิทยา พบว่า

1.จำนวนบุตรของผู้ปกครองที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนชุมชนของผู้ปกครอง คือผู้ปกครองที่มีจำนวนบุตรมาก มีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนชุมชนมากกว่าผู้ปกครองที่มีจำนวนบุตรน้อย

2.รายได้ของผู้ปกครอง มีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนชุมชนของผู้ปกครอง คือผู้ปกครองที่มีรายได้สูง มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำ

3.การเป็นผู้นำท้องถิ่นของผู้ปกครอง มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนชุมชนของผู้ปกครอง คือผู้ปกครองที่เป็นผู้นำท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนมากกว่าผู้ปกครองที่ไม่ได้เป็นผู้นำท้องถิ่น

4.การติดต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐของผู้ปกครอง มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนชุมชนของผู้ปกครอง คือผู้ปกครองที่ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐมาก มีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนชุมชนมากกว่าผู้ปกครองที่ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐน้อย

เอกราช ฉัตรใจคำ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา “การมีส่วนร่วมในการจัดการโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียน สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า กรรมการโรงเรียนส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้มีกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นตัวแทนของ โรงเรียนในการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อจัดกิจกรรมทางสังคมร่วมกัน สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา ประสานงานให้โรงเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน ชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางด้านกีฬาประเภทต่างๆ ในโรงเรียน การประชุมวางแผนกำหนดแนวทางในการแสวงหาเงินทุนจัดหารายได้ตลอดจนประชุม เพื่อวางแผนกำหนดแนวทางในการแสวงหาวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อมอบให้แก่ทางโรงเรียน ร่วมพิจารณาแต่งตั้งอนุกรรมการประสานงานระหว่าง โรงเรียนกับองค์กรท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน ให้ความเห็นชอบแผนการจัดกิจกรรมให้บริการแก่ชุมชนท้องถิ่นของโรงเรียน และหาแนวทางให้ความช่วยเหลือด้านการเงินและงบประมาณแก่โรงเรียน ร่วมจัดทำแผนหรือโครงการที่ต้องมีการใช้เงินหรืองบประมาณ และตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณของโรงเรียน ร่วมติดตามผลการดำเนินงานตลอดจนให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหอันเกิดจากการดำเนินงานของอนุกรรมการที่

ปฏิบัติงานด้านการเงินและงบประมาณของโรงเรียนประสานงานกับวิทยากรภายนอก เพื่อให้การช่วยเหลือด้านการขาดแคลนบุคลากรครูแก่ทางโรงเรียนให้การสนับสนุนส่งเสริมให้มีการใช้แหล่งความรู้และวัสดุในท้องถิ่นมาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนให้การสนับสนุนให้โรงเรียนได้จัดกิจกรรม โดยการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่จากแหล่งความรู้ต่างๆ ในชุมชน และสนับสนุนให้ครูได้จัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียน

วันเพ็ญ สวนรัตนชัย (2544) วิจัยเกี่ยวกับ ทักษะตอบบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองพบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองตอบบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือบทบาทการร่วมวางแผนการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 รองลงมา คือบทบาทประสานความร่วมมือกับโรงเรียน

ฉลอง กงเจริญ (2545) วิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ปกครองนักเรียนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก และมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตร และด้านจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ครุฟแมน (ภาสิณี ไชยกาญจน์.2531 : 17 อ้างอิงจาก Kaufman. 1949 : 528) ได้ศึกษาในเรื่อง Participation Organized activities in Selected Kentucky Localities ปรากฏว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดครอบครัว อาชีพ รายได้ และความยาวนานในการอาศัยอยู่ในท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน

เบเคอรา (Becerra. 1974) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของชุมชน พบว่าการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาใด ๆ ที่เกี่ยวกับสถานศึกษานั้น ผู้บริหารและผู้นำชุมชนจะต้องร่วมมือและทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการทางการศึกษาตามหน้าที่และบทบาทและนโยบายที่ตกลงกันไว้ ผู้บริหารจะต้องเข้าใจและสนใจเกี่ยวกับความแตกต่างของชุมชน

ฮาคาเนน (Hakanen. 1975) ได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองและกลุ่มนักวิชาการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในรัฐเซาท์โคตา ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ปกครองยังขาดความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับความเป็นไปของโรงเรียนและการศึกษาได้เสนอแนะให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมากขึ้น
2. การขาดข้อมูลข่าวสารและการติดต่อภายใน ทำให้ผู้ปกครองขาดความสัมพันธ์กับภายในชุมชน

3.เครื่องมือที่ใช้ติดต่อไม่เพียงพอ มีข้อเสนอให้แจ้งนโยบายการติดต่อระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จุดมุ่งหมาย ความรับผิดชอบ รายละเอียดเกี่ยวกับการเงิน เวลา และความจำเป็นด้านอื่นๆของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ

เวลล่า (Vella. 1979) ศึกษาการใช้ชุมชนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาบุคคล เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ เพื่อหารูปแบบการจัดการศึกษาชุมชน ในประเทศโลกที่สาม ผลการวิจัยสรุปว่า

- 1.การจัดการศึกษาชุมชนต้องถือเอาบุคคลเป็นศูนย์กลาง
- 2.วิธีการให้บุคคลรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุด สำหรับให้ชุมชนรู้จักพึ่งตนเอง
- 3.โครงการศึกษาที่จัดขึ้น จะต้องบูรณาการกับแผนพัฒนาทั้งระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาคและระดับชาติ
- 4.ผู้รับผิดชอบในโครงการจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในสถานะเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน
- 5.เนื้อหาและกระบวนการศึกษาของชุมชนต้องมีความสัมพันธ์กัน
- 6.การศึกษาชุมชนที่จัดขึ้นมิใช่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับชีวิตของบุคคลเท่านั้นแต่ยังต้องสามารถเปลี่ยนวิถีชีวิตและประสบการณ์ของบุคคลด้วย

ชัควี (Chukwee. 1986). ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลการใช้อำนาจกับการติดต่อสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า การติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่เป็นไปในลักษณะของการกระจายอำนาจ จะช่วยให้เกิดความร่วมมือจากชุมชนในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา และเกิดความสำเร็จในงานของโรงเรียนได้ดีกว่าเพราะผู้ปกครองนักเรียนต้องการที่จะติดต่อสื่อสารกับผู้บริหารโรงเรียนโดยตรง

มูลาเดียน (Mooradian .1986) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดหลักสูตรท้องถิ่นในเขตที่ขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับหลักสูตร มีวัตถุประสงค์เพื่อคัดเลือกบุคคลในการจัดหลักสูตรท้องถิ่นและสรรหาทรัพยากรเพื่อเป็นพื้นฐานในการจัดหลักสูตรท้องถิ่นที่ดีผลการวิจัยพบว่า บุคคลผู้ที่เชี่ยวชาญเกี่ยวกับหลักสูตรควรมีลักษณะดังนี้ คือ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นบุคคลระดับผู้บริหารหรือผู้จัดการองค์การ และบุคคลที่ทำงานเกี่ยวกับหลักสูตรในการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรนั้น ต้องมีการดำเนินงานเกี่ยวกับบุคคลทุกฝ่ายดังกล่าว โดยจัดหลักสูตรให้ครอบคลุมทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ส่วนการนำทรัพยากรที่นำมาพิจารณาในการจัดหลักสูตรควรนำมาจากองค์การจัดการศึกษาในท้องถิ่น โครงการที่จัดการศึกษาควรจัดในสิ่งที่ครอบคลุมและท้องถิ่นให้ความสนใจ

กัสแมน (Guzman. 1988) ได้ศึกษาผลของการมีส่วนร่วมในการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาการเป็นผู้นำในรัฐโคโลราโด งานวิจัยเรื่องนี้ได้ศึกษาถึงผลการมีส่วนร่วมในรูปคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้นำ ได้ข้อสรุปดังนี้

- 1.ผู้เข้าร่วมจะได้ประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการแก้ปัญหา
- 2.มีทักษะในการสื่อสารและความขัดแย้งทางด้านการบริหารเพิ่มสูงขึ้น

- 3.เกิดการพัฒนาการทางด้านการบริหาร
- 4.มีบรรยากาศและวัฒนธรรมขององค์กรที่ดี
- 5.บรรยากาศและวัฒนธรรมขององค์กรจะได้รับการพัฒนา
- 6.เกิดการเปลี่ยนแปลง
- 7.สมาชิกกำหนดแหล่งที่มาของการศึกษา
- 8.มีกระบวนการวางแผนร่วมกันเพื่อให้เกิดการศึกษา
- 9.มีกระบวนการปฏิบัติเกี่ยวกับโครงการพัฒนาบุคลากรและโครงสร้างของคณะ

กรรมการ

- 10.มีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน
- 11.สมาชิกมีลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
- 12.ความเป็นผู้นำไม่ได้ถูกกำหนดโดยบทบาททางการงาน
- 13.สมาชิกเป็นผู้กำหนดแนวทางในการพัฒนา
- 14.ผลลัพธ์ไม่ได้เกิดจากบทบาททางหน้าที่การงานโดยไม่มีการวางแผน

อเมนู เทคา (Amenu – Tekaa. 1988 – A) ได้ศึกษาทัศนะของชาวอินเดียนการจัดการศึกษาของชุมชนที่ประสบความสำเร็จนั้น เนื่องจากประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร โดยให้หลักสูตรตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชนเมื่อประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็ง การจัดการศึกษาก็ประสบความสำเร็จงานวิจัยของอเมนู เทคา เน้นที่การมีส่วนร่วมจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาทั้งนี้ผู้บริหารและครูจะต้องมีบทบาทช่วยส่งเสริมด้วย

มิลเลอร์ (Miller. 1989) ได้ศึกษาการกำหนดการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ของโรงเรียนในชนบทอเมริกา จากการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งการให้ครูเข้าไปมีส่วนร่วมจะมีประโยชน์อย่างมากในด้านการยอมรับและความเข้าใจ

अबเดล ฮาดิ (Abde Hady. 1990 : 3276 – A) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาในประเทศอียิปต์ ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหลักสำคัญของประชาธิปไตย จำเป็นจะต้องปรับปรุงแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรจะกำหนดเป้าหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่าง ประชาชนกับสถานศึกษา กิจกรรมที่ประชาชนควรจะมีส่วนร่วมและสรุปได้ดังนี้

1.ผู้ปกครองและผู้บริหาร มีเจตคติเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนซึ่งขึ้นอยู่กับความไม่พึงพอใจในระบบการศึกษา

2.เจตคติของผู้บริหาร มีผลแตกต่างกันตามประสบการณ์ การศึกษา อายุ ตำแหน่งในการบริหาร จำนวนนักเรียนและเวลาที่ใช้กับผู้ปกครอง

3.เจตคติของผู้ปกครอง มีผลแตกต่างตามการศึกษา รายได้ อายุ จำนวนบุตร และเพศ

ชูเลอร์ (Schuler. 1990 : 2595 – A) ได้วิจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจด้านการศึกษาในมหาวิทยาลัยมินโซดา สหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า ประชาชนมีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังพบว่า การเข้ามามีส่วนร่วมอย่างไม่มีประสิทธิภาพเกิดจากความบกพร่องในการติดต่อสื่อสาร ปัญหาของการมีส่วนร่วม ได้แก่ ระดับของการเข้าร่วมเพียงเรื่องเดียว การเข้าร่วมโดยขาดความเข้าใจในสถานการณ์ทั้งหมด ขาดข้อตกลงเกี่ยวกับขอบเขตของการมีส่วนร่วม เป็นต้น

แนนซี (Nancy.1993) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง เป้าหมายการศึกษาของชุมชนระดับชาติ ในปัจจุบัน มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาหาความแตกต่างที่มีอยู่ในระดับความสำคัญ 5 ระดับ ที่เกี่ยวกับเป้าหมายการศึกษาของชุมชน 25 ข้อ และการจัดแบ่งเป้าหมายออกเป็น 6 หมวด ตามความคิดของผู้อำนวยการศูนย์ชุมชน ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่สุดในการรับรู้หรือเข้าใจเป้าหมาย 25 ข้อ ทางด้านการศึกษาของชุมชน สิ่งที่คุณรับรู้มากที่สุดคือ การจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน การใช้โรงเรียนส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน การปรับสภาพการณ์ของโรงเรียนต่อชุมชน การส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างสถาบัน หน่วยงาน และโรงงานอุตสาหกรรม และการนำทรัพยากรชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับชุมชนมากที่สุด

เดวิส (Davis. 1995) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การศึกษาด้วยตนเองสำหรับโรงเรียนในท้องถิ่นเพื่อแก้ปัญหาพร้อมกับผู้ปกครอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสนใจของท้องถิ่นที่มีต่อโรงเรียนในรัฐนิวยอร์ก ในการจัดรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะเป็นความห่วงใยของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาของลูกหลานและความเกี่ยวข้องกับโรงเรียนของผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครองเป็นห่วงในเรื่องหลักสูตร การสื่อสาร การตัดสินใจ การให้ข้อมูลของสมาคมผู้ปกครอง ผลกระทบของเมือง โรงเรียน และกรรมการศึกษา นโยบายของสมาคมผู้ปกครองในเรื่องการศึกษา และการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการศึกษาของผู้ปกครอง ยุทธวิธีที่ควรนำมาใช้แก้ปัญหา คือ พัฒนานโยบายที่เขียนไว้เกี่ยวกับการเกี่ยวข้องของผู้ปกครอง การใช้ทรัพยากรชุมชนมาใช้อำนวยในการประชุมผู้ปกครอง การใช้รูปแบบโรงเรียนกับผู้ปกครองมาทำให้มีการติดต่อกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองมากขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ พอสรุปได้ว่า การจัดการศึกษา ยังมีปัญหาอยู่หลายด้านเนื่องจากสภาพสังคม เศรษฐกิจ ศักยภาพของชุมชน บุคลากรทางการศึกษา นโยบายการบริหารงานยังไม่เอื้ออำนวยให้เกิดศักยภาพอย่างเพียงพอต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ได้ระดมทรัพยากรในชุมชนมาใช้ในการวางแผนงาน และโครงการของโรงเรียน แต่ยังไม่ได้ให้ความสำคัญในการประเมินโครงการของโรงเรียนเท่าที่ควร

เพียงแต่รับทราบความก้าวหน้าของโครงการในโรงเรียนเท่านั้น นอกจากนั้นชุมชนยังไม่ค่อยมีเวลาให้การเข้ามาประชุมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเท่าที่ควร เพราะชุมชนยังไม่ตระหนักในหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา หรืออาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่ชุมชนเศรษฐกิจยังไม่ดีพอต้องใช้เวลานี้ไปประกอบอาชีพ

บทที่3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ตามขั้นตอน ดังนี้

- 1.การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
- 2.เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
- 3.การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4.การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1.การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ปีการศึกษา2546 จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดกลาง 16 โรง ขนาดเล็ก 129 โรง รวม145 โรงเรียน จำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 2,175 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่ได้จากการสุ่ม ตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) และสุ่มจากโรงเรียนขนาดกลาง 14 โรง จาก 16โรง โรงเรียนขนาดเล็ก 97 โรง จาก 129โรง และทำการสุ่มอย่างง่ายจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 3คน จำแนกเป็น ผู้แทนผู้ปกครอง 1 คน ผู้แทนครู 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 1 คน รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและสถานภาพของคณะกรรมการ ฯ

โรงเรียน			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			
ประชากร กลุ่มตัวอย่าง			ผู้ปกครอง	ผู้แทนครู	ผู้ทรงคุณวุฒิ	รวม
ขนาดกลาง	16	14	14	14	14	42
ขนาดเล็ก	129	97	97	97	97	291
รวม	145	111	111	111	111	333

2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยจำแนกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเรื่อง วุฒิการศึกษา สถานะภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และขนาดโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการมีส่วนร่วมและปัญหาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) โดยให้ผู้ตอบคำถามได้พิจารณาว่าอยู่ในระดับใด ตามแบบดังนี้

- 5 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด/มีปัญหามากที่สุด
- 4 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก/มีปัญหามาก
- 3 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง/มีปัญหปานกลาง
- 2 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย/มีปัญหาน้อย
- 1 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด/มีปัญหาน้อยที่สุด

ในการสร้างแบบสอบถาม ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.ศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในแต่ละขั้นตอนโดยกำหนดกรอบและเนื้อหาในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา จะเก็บข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้

2.สร้างข้อคำถาม เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครนายก เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจแก้ไขปรับปรุงและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

3.นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พิจารณาความถูกต้องเชิงเนื้อหาของข้อคำถามแต่ละข้อ

4.นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try out) กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

5.นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษานครนายก และทำการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนได้ส่งแบบสอบถามดังกล่าวให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนเพื่อตอบแบบสอบถามดังกล่าว

2. ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามโดยผ่านทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกและให้โรงเรียนต่างๆ แจกแบบสอบถาม โดยขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารโรงเรียนได้มอบแบบสอบถามให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ช่วยกรุณาตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะไปรับแบบสอบถามคืนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกด้วยตนเอง

4. การจัดการทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

4.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิธีการให้คะแนนและแปลผลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการให้คะแนน ได้กำหนดให้คะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท โดยกำหนดค่าคะแนนแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด/มีปัญหามากที่สุด	ตรวจให้คะแนน 5 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมมาก/มีปัญหามาก	ตรวจให้คะแนน 4 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง/มีปัญหাপานกลาง	ตรวจให้คะแนน 3 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย/มีปัญหาน้อย	ตรวจให้คะแนน 2 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด/มีปัญหาน้อยที่สุด	ตรวจให้คะแนน 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายนั้น จะใช้เกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ยแบบอิงเกณฑ์ ตามแนวการแบ่งระดับของ วิเชียร เกตุสิงห์. (2541 : 96 – 99) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมมากที่สุด/มีปัญหามากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมมาก/มีปัญหามาก

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมปานกลาง/มีปัญหাপานกลาง

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมน้อย/มีปัญหาน้อย

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด/มีปัญหาน้อยที่สุด

4.3 จากการเปรียบเทียบการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ตามประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ตามเพศ และขนาดโรงเรียน ในแต่ละตัวแปร

4.4 ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ใช้โปรแกรม SPSS for Windows โดยหาค่าดังนี้

4.4.1 ข้อมูลสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์การแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ

4.4.2 ข้อมูลสภาพและปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษานำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.4.3 การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามวุฒิการศึกษาและขนาดโรงเรียน ใช้การทดสอบแบบ t – test แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample)

4.4.4 การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามสภาพของคณะกรรมการใช้การทดสอบแบบ F- test (ONE WAY ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

- 1.สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 2.ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1.สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจตรงกันการสื่อความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน ค่าสถิติของการแจกแจง แบบ t
df	แทน ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
F	แทน ค่าสถิติของการแจกแจงแบบ F (F – distribution)
SS	แทน ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน(Mean Squares)
P	แทน ค่าความน่าจะเป็น (Probability)
*	แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์โดยใช้ ค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก วิเคราะห์ค่าโดยใช้ ค่า $\bar{X}$ ค่า S.D. เป็นรายข้อรายด้านโดยรวม

ตอนที่ 3 วิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครนายก วิเคราะห์โดยใช้ค่า t -test และ ค่า F -test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1.วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	111	33.3
ปริญญาตรี	222	66.7
รวม	333	100
2.ประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษา		
ผู้แทนผู้ปกครอง	111	33.3
ผู้แทนครู	111	33.3
ผู้ทรงคุณวุฒิ	111	33.3
รวม	333	100
3.จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามตามขนาดของโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	291	87.4
ขนาดกลาง	42	12.6
รวม	333	100

จากตาราง 2 แสดงว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 333 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป 222 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 นอกนั้นเป็นวุฒิที่ต่ำกว่าปริญญาตรี 111 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 สำหรับประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้แทน ผู้ปกครอง 111 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ผู้แทนครู 111 คน คิดเป็นร้อยละ 33 และผู้ทรงคุณวุฒิ 111 คน คิดเป็นร้อยละ 33 สำหรับขนาดของโรงเรียนที่สังกัดพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดในโรงเรียนขนาดเล็ก 291 คน คิดเป็นร้อยละ 87.4 และโรงเรียนขนาดกลาง 42 คน คิดเป็น ร้อยละ 12.6

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก วิเคราะห์ค่าโดยใช้ ค่า $\bar{x}$ ค่า S.D. เป็นรายข้อรายด้านโดยรวม ผลดังปรากฏดังตาราง 3 – 8

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกเป็นรายด้าน

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	สภาพการมีส่วนร่วม			ปัญหาการมีส่วนร่วม		
	$\bar{x}$	SD	ระดับการมีส่วนร่วม	$\bar{x}$	SD	ระดับปัญหา
1.การกำหนดวิสัยทัศน์	4.06	0.53	มาก	3.78	0.58	มาก
2.การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.06	0.38	มาก	4.26	0.38	มาก
3.การกำหนดสาระการเรียนรู้และผล การเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือ รายภาค	3.99	0.36	มาก	4.33	0.47	มาก
4.การออกแบบการเรียนการสอน	4.13	0.54	มาก	3.39	0.57	มาก
5.การกำหนดเวลาเรียนและจำนวน หน่วยกิต	3.86	0.54	มาก	3.93	0.57	มาก
รวม	4.02	0.42	มาก	4.04	0.46	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.02$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน ($\bar{x} = 4.06 - \bar{x} = 4.06$) โดยด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\bar{x} = 4.06$) และด้านการกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิตมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.86$)

ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษานั้นพบว่า โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน ($\bar{x} = 3.78 - \bar{x} = 4.33$) โดยด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้และด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\bar{x} = 4.33$) และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.78$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์	สภาพการมีส่วนร่วม			ปัญหาการมีส่วนร่วม		
	$\bar{x}$	SD	ระดับการมีส่วนร่วม	$\bar{x}$	SD	ระดับปัญหา
1.ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับชุมชนและท้องถิ่นในการจัดทำหลักสูตร	4.00	0.63	มาก	3.77	0.49	มาก
2.ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางจากพันธกิจให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	4.20	0.39	มาก	3.80	0.74	มาก
3.ท่านมีส่วนร่วมประเมินความต้องการของสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.00	0.61	มาก	3.80	0.74	มาก
รวม	4.06	0.53	มาก	3.78	0.58	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีสภาพมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ในด้านกำหนดวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สภาพการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มากทุกข้อ ($\bar{x} = 4.20 - \bar{x} = 4.00$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางจากพันธกิจให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.20$) ส่วนข้อที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและชุมชนในการจัดทำหลักสูตรและการมีส่วนร่วมประเมินความต้องการของสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากัน ($\bar{x} = 4.00$)

สำหรับปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านการกำหนดวิสัยทัศน์พบว่า โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$) และเมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน ($\bar{x}=3.77 - \bar{x} = 3.80$) โดยข้อที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางจากพันธกิจให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมประเมินความต้องการของสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\bar{x} = 3.80$) ส่วนข้อที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นในการจัดทำหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.77$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	สภาพการมีส่วนร่วม			ปัญหาการมีส่วนร่วม		
	$\bar{x}$	SD	ระดับการมี ส่วนร่วม	$\bar{x}$	SD	ระดับ ปัญหา
4.ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมาย	4.20	0.39	มาก	4.40	0.49	มาก
5.ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนะกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน(วิชาลูกเสือ แนะแนว ฯลฯ)ให้ครอบคลุมกับความต้องการของสถานศึกษาและท้องถิ่น	4.00	0.63	มาก	4.00	0.63	มาก
6.ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาที่ได้จัดทำแล้ว	4.00	0.63	มาก	4.40	0.49	มาก
รวม	4.06	0.38	มาก	4.26	0.38	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มาก เช่นเดียวกัน ($\bar{x} = 4.00 - \bar{x} = 4.20$) โดยข้อที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.20$) ส่วนข้อที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมเสนอแนะกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (วิชาลูกเสือ แนะแนว ฯลฯ) ให้ครอบคลุมกับความต้องการของสถานศึกษาและท้องถิ่น และข้อที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาที่ได้จัดทำแล้วมีค่าเฉลี่ยเท่ากันและเป็นค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุด ($\bar{x} = 4.00$)

สำหรับปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ในด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่าโดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00 - \bar{x} = 4.40$) โดยข้อที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมเสนอแนะกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (วิชาลูกเสือ แนะแนว ฯลฯ) ให้ครอบคลุมกับความต้องการของสถานศึกษาและท้องถิ่น และข้อข้อที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมาย ซึ่งมีค่าเฉลี่ย

เท่ากันและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.40$) ส่วนข้อที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมเสนอแนะกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียน (วิชาลูกเสือ แนะแนว ฯลฯ) ให้ครอบคลุมกับความต้องการของสถานศึกษาและท้องถิ่น มีค่า
เฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.00$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนที่คาดหวังรายปีหรือภาค โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	สภาพการมีส่วนร่วม			ปัญหาการมีส่วนร่วม		
	$\bar{x}$	SD	ระดับการมีส่วนร่วม	$\bar{x}$	SD	ระดับปัญหา
7.ท่านมีส่วนร่วมวางแผนในการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีจากมาตรฐานการเรียนรู้สู่ช่วงชั้นและการเรียบเรียงข้อความ	4.00	0.63	มาก	4.60	0.49	มาก
8.ท่านมีส่วนร่วมการจัดทำคำอธิบายรายวิชาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค	3.60	0.49	มาก	4.40	0.49	มาก
9.ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลการจัดทำสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	4.40	0.49	มาก	4.00	0.89	มาก
รวม	3.99	0.36	มาก	4.33	0.47	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ในด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{x} = 3.60 - \bar{x} = 4.40$) โดยข้อที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมประเมินผลการจัดทำสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.40$) ข้อที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมวางแผนในการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีจากมาตรฐานการเรียนรู้สู่ช่วงชั้นและการเรียบเรียงข้อความ ($\bar{x} = 4.00$) และการมีส่วนร่วมการจัดทำคำอธิบายรายวิชาจากผลการเรียนที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคเป็นค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุด ($\bar{x} = 3.60$)

สำหรับปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.33$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีปัญหายุ่งยากในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00 - \bar{x} = 4.60$) โดยข้อที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมวางแผนในการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีจากมาตรฐานการเรียนรู้สู่ช่วง และการเรียบเรียงข้อความซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.60$) และข้อการมีส่วนร่วมการจัดทำคำอธิบายรายวิชาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.40$) และข้อการมีส่วนร่วมประเมินผลการจัดทำสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.40$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านออกแบบการเรียนการสอนโดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านออกแบบการเรียนการสอน	สภาพการมีส่วนร่วม			ปัญหาการมีส่วนร่วม		
	$\bar{x}$	SD	ระดับการมีส่วนร่วม	$\bar{x}$	SD	ระดับปัญหา
10.ท่านมีส่วนร่วมวางแผนจัดทำแผนการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้	4.20	0.47	มาก	4.00	0.63	มาก
11.ท่านมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาในการพัฒนานักเรียนสู่โลกของงานอาชีพและการมีงานทำ	4.20	0.74	มาก	3.80	0.74	มาก
12.ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายปีมาจัดทำสาระการเรียนรู้	4.00	0.63	มาก	4.00	0.63	มาก
รวม	4.13	0.54	มาก	3.93	0.57	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในด้านออกแบบการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{x} = 4.00 - \bar{x} = 4.20$) โดยข้อที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมวางแผนจัดทำแผนการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้และข้อการมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาในการพัฒนานักเรียนสู่โลกของงานอาชีพและการมีงานทำมีค่าเฉลี่ยเท่ากันและเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.20$) ส่วนข้อที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีมาจัดทำสาระการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.00$)

สำหรับปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการออกแบบการเรียนการสอน พบว่าโดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80 - \bar{x} = 4.00$) โดยข้อที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมวางแผนจัดทำแผนการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้และข้อการมีส่วนร่วมประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายปีมาจัดทำสาระการเรียนรู้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.00$) ส่วนข้อการมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาในการพัฒนานักเรียนสู่โลกของงานอาชีพและการมีงานทำ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.80$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกำหนดเวลาเรียนจำนวนหน่วยกิตโดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกำหนดเวลาเรียน จำนวนหน่วยกิต	สภาพการมีส่วนร่วม			ปัญหาการมีส่วนร่วม		
	$\bar{x}$	SD	ระดับการมีส่วนร่วม	$\bar{x}$	SD	ระดับปัญหา
13.ท่านมีส่วนร่วมวางแผนจัดทำแผนกำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับรายวิชา	4.00	0.63	มาก	4.00	0.63	มาก
14.ท่านมีส่วนร่วมกำหนดเวลาการจัดการเรียนรู้ตามรายวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตร	3.60	0.49	มาก	4.00	0.63	มาก
15.ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งประโยชน์ให้กับชุมชน	4.00	0.63	มาก	3.80	0.74	มาก
รวม	3.86	0.42	มาก	3.93	0.57	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ในด้านการกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{x}=3.60 - \bar{x} = 4.00$) โดยข้อที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมวางแผนจัดทำแผนกำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับรายวิชาและข้อการมีส่วนร่วมประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งประโยชน์ให้กับชุมชนมีค่าเฉลี่ยเท่ากันและเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.00$) และข้อการมีส่วนร่วมกำหนดเวลาการจัดการเรียนรู้ตามรายวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.60$)

สำหรับปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่าโดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{x}=3.80 - \bar{x} = 4.00$) โดยข้อที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมวางแผนจัดทำแผนกำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับรายวิชาและข้อการมีส่วนร่วมกำหนดเวลาการจัดการเรียนรู้ตามรายวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากันและเป็นค่าที่สูงสุด ($\bar{x} = 4.00$) ส่วนข้อการมีส่วนร่วมประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งประโยชน์ให้กับชุมชนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.80$)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก วิเคราะห์โดยใช้ค่า t -test และ ค่า F -test ผลปรากฏตารางที่ 9 - 14

ตาราง 9 การเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจำแนก ตามวุฒิการศึกษา

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรีขึ้นไป		t
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	
1.การกำหนดวิสัยทัศน์	4.06	.53	4.06	.53	.00
2.การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.12	.42	4.03	.36	2.06
3.การกำหนดสาระการเรียนรู้และผล การเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือภาค	4.03	.34	3.98	.37	1.20
4.การออกแบบการเรียนรู้การสอน	4.09	.53	4.14	.55	-.77
5.การกำหนดเวลาเรียนและจำนวน หน่วยกิต	3.90	.53	3.84	.54	.81
รวม	4.04	.42	4.01	.42	58

* $p < 05$

จากตาราง 9 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง10 การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจำแนก ตามวุฒิการศึกษา

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรีขึ้นไป		t
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	
1.การกำหนดวิสัยทัศน์	3.90	.51	3.73	.61	2.50*
2.การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.29	.37	4.24	.39	1.06
3.การกำหนดสาระการเรียนรู้และผล การเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือภาค	4.26	.46	4.36	.47	-1.81
4.การออกแบบการเรียนรู้การสอน	3.93	.57	3.93	.57	.04
5.การกำหนดเวลาเรียนและจำนวน หน่วยกิต	3.96	.54	3.91	.58	.81
รวม	4.07	.45	4.03	.47	.64

* p < 05

จากตาราง 10 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา นครนายก ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการกำหนดวิสัยทัศน์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยคณะกรรมการที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมีปัญหาการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนข้ออื่น ๆ นั้นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 การเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประเภท
การเป็นผู้แทนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.13	.06	.36
ภายในกลุ่ม	330	60.79	.18	
รวม	332	60.92		

* P< .05

จากตาราง 11 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา นครนายก มีสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประเภทการเป็นผู้แทนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 การเปรียบเทียบปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประเภทการเป็นผู้แทนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.23	.11	.58
ภายในกลุ่ม	330	71.81	.21	
รวม	332	72.04		

* P< .05

จากตาราง 12 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา นครนายก มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประเภทการเป็นผู้แทนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง13 การเปรียบเทียบสภาพ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจำแนก ตามขนาดโรงเรียน

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1.การกำหนดวิสัยทัศน์	4.06	.53	4.06	.52	.03
2.การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.06	.38	4.07	.39	-.21
3.การกำหนดสาระการเรียนรู้และผล การเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือภาค	4.00	.36	3.99	.36	.13
4.การออกแบบการเรียนการสอน	4.13	.54	4.11	.54	.16
5.การกำหนดเวลาเรียนและจำนวน หน่วยกิต	3.86	.54	3.86	.53	.02
รวม	4.02	.42	4.02	.42	.03

* p < 05

จากตาราง 13 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมและ เป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ในด้านการกำหนดวิสัยทัศน์-การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนด สาระการเรียนรู้และผล การเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือภาค การออกแบบการเรียนการสอน การ กำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 การเปรียบเทียบปัญหา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจำแนก ตามขนาดโรงเรียน

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		t
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	
1.การกำหนดวิสัยทัศน์	3.79	.58	3.76	.59	.30
2.การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.26	.38	4.26	.38	.06
3.การกำหนดสาระการเรียนรู้และผล การเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือภาค	4.33	.47	4.33	.47	.00
4.การออกแบบการเรียนการสอน	3.93	.57	3.92	.56	.13
5.การกำหนดเวลาเรียนและจำนวน หน่วยกิต	3.93	.57	3.91	.57	.22
รวม	4.05	.46	4.03	.46	17

* $p < 05$

จากตาราง 14 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ในด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดสาระการเรียนรู้และผล การเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือภาค การออกแบบการเรียนการสอน การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีขั้นตอนในการศึกษาและผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครนายก
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษา และขนาดโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ปีการศึกษา 2546 จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดกลาง 16 โรง ขนาดเล็ก 129 โรง รวม 145 โรงเรียน จำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,175 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่ได้จากการสุ่ม ตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) และสุ่มจากโรงเรียนขนาดกลาง 14 โรง จาก 16 โรง โรงเรียนขนาดเล็ก 97 โรง จาก 129 โรง และทำการสุ่มอย่างง่ายจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 3 คน จำแนกเป็น ผู้แทนผู้ปกครอง 1 คน ผู้แทนครู 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยจำแนกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเรื่อง วุฒิ การศึกษา ประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และขนาดโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบ รายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ มีจำนวน 15 ข้อ ผู้วิจัยได้หาคุณภาพของเครื่องมือโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและภาษาพิจารณาความถูกต้องเชิงเนื้อหาของข้อคำถามแต่ละข้อแล้ว นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try out) กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียน รวม ผู้ตอบแบบสอบถาม 50 คน เพื่อตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเท่ากับ 0.93 และได้ค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเท่ากับ 0.92

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ใช้โปรแกรม SPSS for Windows โดยหาค่าดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์โดยใช้ ค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก วิเคราะห์ค่าโดยใช้ ค่า $\bar{X}$ ค่า S.D. เป็นรายข้อรายด้านโดยรวม

ตอนที่ 3 วิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก วิเคราะห์โดยใช้ค่า t -test และ ค่า F - test

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 333 คน พบว่า คณะกรรมการสถาน ศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไปร้อยละ 66.7 และต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 33.3 ประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้แทนผู้ประกอบการ จำนวน 111 คน ร้อยละ 33.3 ผู้แทนครู จำนวน 111 คน ร้อยละ 33.3 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 111 คน ร้อยละ 33.3

ขนาดโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 93 โรงเรียน ร้อยละ 87.4 และโรงเรียนขนาดกลางจำนวน 14 โรงเรียน ร้อยละ 12.6

2 สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกนำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ซึ่งมีวุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน ที่แตกต่างกันพบว่าไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้การทดสอบแบบ F- test (One way ANOVA) พบว่า ประเภทของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้ทรงคุณวุฒิ สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกพบว่า สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เพราะว่าสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากเนื่องจากความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นเรื่องที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 ที่ต้องการความร่วมมือของผู้ปกครองและผู้แทนชุมชนอื่น ๆ เข้ามาจัดการศึกษา ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษานั้นมีปัญาอยู่ในระดับมากเนื่องจากได้ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ลงปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นครั้งแรก

✕ 2. ผลการศึกษาพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียนแตกต่างกันมีสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้าที่กำหนดไว้ ซึ่งและไม่สอดคล้องกับงานวิจัย พันัส หันนาคินทร์ (2538 : 63 -37) ศึกษาไว้ว่าการศึกษาเป็นสิ่งที่แสดงถึงคุณภาพของคน ผู้ที่มีการศึกษาสูง โดยส่วนใหญ่ย่อมจะมีแนวความคิด และมี วิสัยทัศน์ที่กว้างไกลกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับที่ต่ำ ✓

กว่า เนื่องจากผู้มีการศึกษาสูงได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ และมวลประสบการณ์มากกว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าเป็นไปตามแนวคิดของพนัส หันนาคินท์ ที่ได้กล่าวไว้ว่า ระดับการศึกษาเป็นเครื่องหมายแสดงความสามารถทางสติปัญญาและความรู้ที่จะนำไปประกอบคุณลักษณะอื่น ๆ (ฉวีวรรณ พูลนาผล. 2536 : 180) ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีส่วนใหญ่จะเป็นคณะกรรมการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรประสานกับหน่วยงานภายนอก จึงมีสภาพความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรมากกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่า และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพทยา สุวรรณภูมิ (2544: 96) ได้พบว่าคณะกรรมการโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนต่างกัน ผู้มีวุฒิการศึกษาสูงกว่า จะมีวิสัยทัศน์กว้างไกล กล้าคิดกล้าแสดงออก และเป็นที่ยอมรับในสังคม ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดีกว่า โอกาสการเรียนรู้มากกว่าและนำไปสู่การปฏิบัติได้มากกว่า แต่ในการวิจัยครั้งนี้พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติและมีปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระ สำเนียงแจ่ม (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2542 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารและครูสอนในโรงเรียนจังหวัดกาญจนบุรี ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน พบว่าไม่แตกต่างกัน และ เสริมศักดิ์ ช่วยอุปการ (2540 : 107-124) ได้ศึกษาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนพบว่าขนาดของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน อภิปรายผลได้ว่าสภาพและปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษานั้น กระทรวงศึกษาธิการ และกรมวิชาการได้มอบหมายให้จังหวัดเป็นผู้ดำเนินการอบรม พร้อมทั้งส่งเอกสารและแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้โรงเรียนเพื่อได้ศึกษาแนวทางในการจัดทำ จึงทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิต่างกันและขนาดโรงเรียนต่างกัน มีสภาพและปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาไม่ต่างกัน

3.คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในแต่ละแห่งมีประเภทการเป็นคณะกรรมการแตกต่างกันมีสภาพและมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานนั้น อภิปรายได้ว่าในปัจจุบันการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ต่าง ๆ ให้ความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาซึ่งกระแสการปฏิรูปการศึกษาทำให้เกิดการตื่นตัวสูงสุดสำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นเหตุให้บุคคลที่มีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามาสสนใจในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้นไม่ว่าตนเองจะอยู่ในสถานภาพแบบใดก็ตามซึ่งเป็นไปตามแนวของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมกิจการของสถานศึกษาในฐานะที่เป็นองค์กรอย่างเป็นทางการที่จะมีส่วนร่วมกับชุมชน ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนที่เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 27 ว่าจะให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความ

เป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.2542 : 22) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอำนวยการพร ทรัพย์คง(2542 :96) ได้ทำการวิจัยพบว่า สถานภาพของผู้แทนครู ผู้ปกครองและผู้ทรงคุณวุฒิ อยู่ใน ชุมชนเดียวกัน ทำให้ใกล้ชิดกัน จึงมีโอกาสนพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน มีความรู้ความ สามารถเป็นที่ยอมรับของชุมชนในระดับใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา บุรณะจารุ (2540: 86) พบว่าโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการจัดกิจกรรมร่วมกัน มีความ สัมพันธ์ใกล้ชิดกัน จึงทำให้บทบาทไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้า

1.1 ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและมีปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถาน ศึกษา แตกต่างกัน สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และปัญหา การการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก จึงเป็นแนวทางให้โรงเรียนนำข้อมูลผลการวิจัยไป ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้หลักสูตรสถานศึกษามีสภาพสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริงตามจุดเน้นของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตาม เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการทำหน้า ที่กำกับและส่งเสริมกิจการของสถานศึกษาในฐานะที่เป็นองค์กรอย่างเป็นทางการที่จะมีส่วนร่วม กับ ชุมชน ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนที่เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 27 ว่าให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความ เป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อ

1.2 หน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดประชุม/อบรม/สัมมนา ให้ความรู้ แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อที่จะได้เข้าใจตรงกันในสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา ในด้านกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา จึงจะทำให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการ ศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมใน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้วิธีการสังเกต หรือใช้

วิธีการกรณีศึกษา การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก คือให้มีการศึกษาหลักสูตรในลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) คือให้ชุมชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวิจัยทางหลักสูตรเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ให้มีการพัฒนาหลักสูตรเป็นรายการการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

2.2 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาในรูปแบบอื่น เช่นจากกลุ่มประชากร ได้แก่ องค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรศาสนา หรือศึกษาจากขอบเขตเฉพาะด้าน เช่น การกำหนดวิสัยทัศน์

2.3 ควรศึกษาปัญหาที่เกิดจากการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางสำหรับพัฒนาหลักสูตรในอนาคต

2.4 ควรมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ความสำเร็จในการจัดการศึกษาในโรงเรียน เพื่อที่จะได้ข้อมูลการศึกษาค้นคว้าที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ. (2534). หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533).

กรุงเทพฯ ฯ : การศาสนา.

----- (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน :

เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ ฯ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2536). การกระจายอำนาจทางการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ร่าง) .

กรุงเทพฯ ฯ : อรุณลาดพร้าว .

----- (2539). การปฏิรูปการศึกษา . กรุงเทพฯ ฯ : อรุณลาดพร้าว .

----- (2542). แผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี (ร่าง) . กรุงเทพฯ ฯ : อรุณลาดพร้าว .

----- (2543). แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.

----- (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ ฯ : อักษรเจริญทัศน์.

กรมสามัญศึกษา. (2535). การศึกษาการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด

กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : กองแผนงาน

กิตติชัย การโสภณ. (2536). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาในโรงเรียน

พัฒนาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) จังหวัด

อุบลราชธานี (รายงานวิจัย). เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จิต ผสมพงษ์. (2536). การบริหารการคลังส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีสุราษฎร์ธานี.

เอกสารการศึกษาในเชิงปฏิบัติส่วนบุคคล. กรมการปกครอง. กระทรวงมหาดไทย.

จิรพรรณ ปุณณเกษม. (2542). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มผลประโยชน์การ

กำหนดนโยบายสาธารณะ : กรณีศึกษาการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.

ปริญญา นิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เจษฎา บุณยะจารุ. (2540). การศึกษาความต้องการของคณะกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับให้

การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปริญญา นิพนธ์

กศ.ม.(บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร . ถ่ายเอกสาร.

เจียมพดล ไชยาลักษณ์. (2542). การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการปฏิรูปโรงเรียน

และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

การค้นคว้าอิสระ ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. (บริหารการศึกษา).

เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

- ฉลอง กงเจริญ. (2545). ศึกษาและคุณลักษณะและความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสมุทรสาคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมี
ส่วนร่วมชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ ค.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เฉลิม นิลแก้ว. (2542). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนในการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
การค้นคว้าอิสระ ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. (บริหารการศึกษา).
เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ณรงค์ แผ้วพลสง. (2529). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขต
การศึกษา 11 ในทัศนะครู. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ ฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- ทรงพล ทรงจำ. (2541). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน
มัธยมศึกษากรณีโรงเรียนฝายกวางวิทยาคม อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา
การค้นคว้าอิสระ ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. (บริหารการศึกษา).
เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ทองอินทร์ วงศ์โสธร.(2536).ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่3.
กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทัศนาศ แสงศักดิ์. (2539). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการฝึกอาชีพระยะสั้นช่วง
อุตสาหกรรม กรมอาชีวศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- ทิพทยา สุวรรณภูมิ. (2544). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามการรับรู้
ของคณะกรรมการโรงเรียนกลุ่มศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2539). องค์การและการบริหารการศึกษากิจการแผนใหม่.กรุงเทพฯ ฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.

- ธีรวงศ์ คงทอง. (2543) . การถือครองที่ดินกับการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในเขตอุทยานแห่งชาติ :กรณีศึกษาประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ – ปุย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม).บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ .ถ่ายเอกสาร.
- นภาพร หะวานนท์ . (2543)รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาเงื่อนไขความสำเร็จในการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียน. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง การศึกษาเงื่อนไขความสำเร็จในการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียน. กรุงเทพฯ :สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- นิรนาม. (2542 , 1 ธันวาคม,) "กฎหมายขั้นพื้นฐานเพื่อการปฏิรูปการศึกษาไทย," ปฏิรูปการศึกษา. 12 : 7.
- นิวัลชัย โคตรพัฒน์. (2543,กันยายน – ธันวาคม). "บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการจัดการศึกษา," บริหารการศึกษาบัณฑิต. 3(2) : 1.
- ประกอบ คุณารักษ์ (บก.) และ คณะ. (2531). โครงการกรรมการศึกษา เรื่องรูปแบบความร่วมมือขององค์กรชุมชน (คณะกรรมการการศึกษา) ต่อการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา : รายงานฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ ฯ : รายงานผลการวิจัยและพัฒนาเสนอต่อธนาคารโลกและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- ประจวบ ลือสาร.(2542). การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนขยายโอกาส ในเขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ศศ.ม. (บริหารการศึกษา). นนทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- ประพนธ์ ปิยรัตน์.(2534).ยุทธศาสตร์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต. นครปฐม : สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล .
- ประยุทธ์ ตรีชัย. (2544). การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ประยูร ศรีประสาธน์. (2543, มกราคม). "การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา". สุขุทัยธรรมมาธิราช. 13(1) : 41 –53.
- ประเวศ วะสี. (2541) . การปฏิรูปการศึกษาจังหวัดเพื่อคนทั้งมวล . กรุงเทพฯ ฯ : มูลนิธิสฤตศีร์ – สฤตวงศ์ .
- . (2544). ยุทธศาสตร์ทางปัญญาและการปฏิรูปการศึกษาที่พาประเทศให้พ้นวิกฤติ. กรุงเทพฯ ฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

- ประสาร รักพ่วง และคณะ. (2542) . สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตาก. การศึกษามหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยนเรศวร.ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชา ไชยโย . (2541) . รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา ตามทัศนะของสมาชิก
องค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง.ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ปัญญา ปรารถทอง (2545). สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง . วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ปัญญา แก้วกียูร. (2541, 16 – 31 ตุลาคม). ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา.
ปฏิรูปการการศึกษา. 1 (3) : 12.
- พริทพา จุลสุคนธ์. (2542) .การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียน
ชุมชนวัดศรีมาดรัตนาราม ตำบลชอนสารเดช อำเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(พัฒนาชนบทศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
มหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- พิมพา ตามี. (2540). ความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน
ประถมศึกษาอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.บัณฑิต
วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ภาษิณี ไชยกาญจน์. (2531). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการพัฒนา
เยาวชนของเยาวชนในชุมชนห้วยจรดักแดง เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร .
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(พัฒนาสังคม).กรุงเทพมหานคร :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.ถ่ายเอกสาร.
- มณฑนา พิพัฒน์เพ็ญ. (2540). การมีส่วนร่วมและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ของปราชญ์ชาว
บ้านในการสอนดนตรีพื้นบ้านของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดสงขลา.วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(หลักสูตรและการนิเทศ) กรุงเทพฯ.
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษา
ประจำโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยุศาสตรมหาบัณฑิต
(บริหารการศึกษา).นนทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
ถ่ายเอกสาร.

- รวีวัตร สิริภูบาล. (2544 : มิถุนายน). สองทศวรรษหลักสูตรการศึกษาไทย ข้อเสนอจากงานวิจัย
ของกรมวิชาการ. กรุงเทพฯ ฯ กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวง
ศึกษาธิการ.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). ปฏิวัติการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- รุจิร ภูสาระ. (2545). การพัฒนาหลักสูตรตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : บুদ্ধพอยท์จำกัด.
- วชิราภรณ์ อมฤตนันท์. (2540). การศึกษาเพื่อปวงชนในเอเชียและแปซิฟิก. มติชน : 10 เมษายน
2540 หน้า 32.
- วราภรณ์ วงศ์ใหญ่. (2540). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- วัจนา พิพัฒน์ทศพล. (2545 : กุมภาพันธ์). แนวทางการจัดทำสาระของหลักสูตรกลุ่มสาระการ
เรียนรู้อาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ ฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิจิต นันทสุวรรณ และจำนง แรกพินิจ. (2541). รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ประเด็นบทบาทของชุมชนกับการศึกษา.
กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2541). การวิจัยเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วีระ ลำเนียงแจ่ม. (2542). ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดกาญจนบุรี
ปริญญาานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรการสอน). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
รามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์) กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สถาบันดำรงราชานุภาพ. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2539). การบริหารการมีส่วนร่วม
ของประชาชน : กรณีศึกษาโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน. รายงานการวิจัย.
- สมพร เทพสิทธา. (2539). การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคมและการพัฒนาคน.
กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์ จำกัด.
- สมยศ นาวิการ. (2523). การบริหาร. กรุงเทพมหานคร : ดอกหญ้า
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2541, 12, ธันวาคม). "การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับการกระจายอำนาจ
ทางการศึกษาตามรัฐธรรมนูญ." วารสารวิชาการ. 6(12) : หน้า 6 – 8.

- สวัสดิ์ ยศบุญเรือง. (2541). การส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา : ศึกษากรณี
บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษา. สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัด ลำปาง. ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บริหารการศึกษา
เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สัมพันธ์ อุปลา. (2541). การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา) ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542) . พระราชบัญญัติการศึกษาแห่ง
ชาติ พุทธศักราช 2542 . กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- .(2539). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ.2540 – 2544. กรุงเทพฯ :
สำนักงานฯ.
- .(2538).การศึกษาในวิถีของชุมชนรูปแบบและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักงาน ฯ.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2541). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 .
กรุงเทพฯ : ฝ่ายสวัสดิการสำนักเลขาธิการ.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2537). หน่วยที่ 7 ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการบริหารการศึกษา. ในประมวลสาระชุดวิชา สัมมนาปัญหาและแนว
โน้มการบริหารการศึกษา.หน้า177 – 215นนทบุรี : สาขาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เสริมศักดิ์ ช่วยอุปการ. (2540). การดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนในโครงการ
ปฏิรูปการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์
(เทคโนโลยีทางการศึกษา).มหาสารคาม:บัณฑิตวิทยาลัยมหาสารคาม.ถ่ายเอกสาร.
- เสาวภาคย์ แผลมเพชร. (2545). การศึกษาความพร้อมของสถานศึกษาและศักยภาพของบุคลากร
ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี.
วิทยานิพนธ์ (ปริญญาบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ .บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- อภิญา เวชชัย. (2544). รายงานวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการพัฒนาการ
ศึกษา.กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อรรถพร สาระทัน. (2542). การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา7พิษณุโลก
: สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 7
- อาสาพร เกษทรัพย์. (2524). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนชุมชน
ของผู้ปกครองในเขตอำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.ถ่ายเอกสาร.

- อำนาจพร ทรัพย์คง. (2542). บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาประถมศึกษา
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรี. ปรินญา
นิพนธ์ (ปรินญาบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ .บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2542). รายงานการวิจัย การศึกษาแนวทางการบริหารการศึกษาของ
สถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เอกราช ฉัตรใจคำ. (2542). การมีส่วนร่วมในการจัดการโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่.
การค้นคว้าอิสระ ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. (บริหารการ
ศึกษา). เชียงใหม่ บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- โอวาท สุทธนารักษ์. (2531) การศึกษากับการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ ฯ : สารมวลชน.
อรุณี เทพวรรณและคณะ. (2545 : กุมภาพันธ์). การจัดทำสาระของหลักสูตรของสถานศึกษา.
กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- Abdel – Hady, Mahmoud E. (1990 , March) "A Suggested Model for Community Paticipation
in the Administration of Public Education in Egypt," *Dissertation Abstracts
International* : 3276 – A.
- Amenu – Tekaa . Christian E.(1988,January) "Perceptions of Community Participation in
Education on Canadian Indian Peserres : A north – Centeal Alberta Case
Study," *Dissertation Abstracts International*. 49 (7) : 1626 – A.
- Amstey, E. (1962). *Committee*. London : Geoege All Uewin, Ltd.
- Becerra, Vega G. (1974,November). "Role Perception of Administrators and Community
Repersentation in participatory Decision Making" *Dissertation Abstracts
International*. 34 : 6887 – A.
- Chukwee, Susama Azuka. (1986). "The Effect of power and communication on
Decentralization and Centralization of School Management in Imo
State, Nigeria," *Dissertation Abstracts International*. 47(04) : 1126 - A
- Cohen, John M. , and Uphoff, Norman T.(1980). *Participation 's Place in Rural
Development* .Seeking Clarity Through Specificity world Development. Vol.8.
- Cunningham, William G.,& Cordeiro Paula A.. (2000).*Educational Administration A Problem.
Based Approach*.Boston : Allyn and Bacon.

- Davis, B. G. (1995, May). "A case study on : Self – Study Analysis for School District ProblemSolving on Parent Involvement Issues" .*Dissretation Abstracts International*56 :4217 – A .
- Erwin ,W. (1976). *Participation Management : Concept theory and Implementation*. Atlanta G. : Georgia State University.
- Grobe, T. (1990). *Synthesis of Existing Knowledge and Practice in the Field of Educational Partnerships*. Eric Accession No. ED325535.
- Guzman, Nadyne. (1988, September) . "The Effect of Participation in a collaborative Planning Team on Leadership Development " *Dissertation Abstracts International*. 50(03) : 582 – A
- Hakanen, Lauri Joh. (1975, March). " An Investigation of school Community Communication in vermillion South Dakota,Districts," *Dissertation Abstracts International*. 35 : 6004 – A.
- Harvey , M .et al. (1999). Preparing the Way of partnership in Establishing a Center for School Leadership. *Educational Management & Administration*. 27(2) : 155 –166.
- Keith, Sherry, & Girling, Robert Henriques. (1991). *Educational,Management,and Participation*. Boston : Allyn and Bacon.
- Krejcie ,Robert V. and Daryle W. Morgan. (1970) "Determining Sample size for research Activities" *educational and Psychological Measurement*. Vol.30 : 607 – 610,November.
- Mooradian, E. D. (1986). "Curriculum Planning in a Selected School District that Lacks Curriculum Staff Workes" . *Dissertation Abstracts International*. 46 (May 1986). 3238 – A.
- Munn, P. (1993) .*Parents and School : Customers, Managers or partner?* London : Routledge.
- Nancy, L.W. (1993). "Current National Community Education Goal" *Dissertation Abstracts International*. 54 (February 1993) .2847 – A .
- Newman, H. W. (1963) . *Administrative Action : The Technicians of Organization and Management*. Tokyo : Prentice – Hall of Japan, Inc.
- Owens, Robert G. (1995) .*Organization Behavior in Education*. 5th ed. Needham Heights, MA.2194 : A Simon & Schuster Company.

- Reeder, W.W. (1974) . *Some Aspects of the Informance Social Participation of Farm Families in New York State Cornell University.*
- Robert. Susie Jane. (1979, March). " A process Model For use by Education Administrators in Planning Education Facilities in state of Alabama," *Dissertation Abstracts International.* 39 (9) : 5247 – A.
- Schuler , Barbara L"Citizen Participation in Education Decision – making" *Dissertation Abstracts International.* 51 (8 February 1990) : 1595.
- Thigpin,Esrol G. (1980)." A comparative Study of the Community service Function of Community Colleges Abstracts and Community Schools in Tennsses" *Dissertation Abstracts International.* 42 (2)
- Vella, Jan Kathryn. (1979). "Communication Education for Self- Reliant Development," *Dissertation Abstracts International.* 40 (1) : 26 - 775..
- Walsh, Mike. (1991). *Building a Successful School.* London : Kogan Page.
- White, A. T. (1982). *Why Community Participation? Adiscussion of the Argument Go, Community Participation : Current issue and lesson Learned.*
United Nations Children's Fund.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้สำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก คำตอบของท่านจะเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และระเบียบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ดังนั้นจึงขอให้ท่านได้ระดับการมีส่วนร่วมและปัญหาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยกรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง ซึ่งคำถามของท่านจะนำไปวิเคราะห์เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมและปัญหาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่าน แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาของจังหวัดนครนายกและการศึกษาของท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการมีส่วนร่วมปัญหาของคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

นายไพบุลย์ คนเสียม

นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หรือเติมข้อความที่ตรงกับสภาพจริงของท่านลงในช่องว่าง

1. วุฒิการศึกษาสูงสุด

- ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
☐ ปริญญาตรีขึ้นไป

2. สถานภาพการเป็นผู้แทนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

- ☐ ผู้แทนผู้ปกครอง
☐ ผู้แทนครู
☐ ผู้ทรงคุณวุฒิ

3. ขนาดของโรงเรียน

- ☐ ขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ 40 - 299 คน)
☐ ขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 300 - 799 คน)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความและพิจารณาว่าท่านมีสภาพการมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใดและมีปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใดแล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการมีส่วนร่วมและสภาพปัญหาการมีส่วนที่ตรงกับสภาพจริง ซึ่งมีระดับการมีส่วนร่วม 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด/หรือปัญหามากที่สุด

4 หมายถึง มีส่วนร่วมมากหรือปัญหามาก

3 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง/หรือปัญหาปานกลาง

2 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย/หรือปัญหาน้อย

1 หมายถึง มีส่วนรวมน้อยที่สุด/ปัญหาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับสภาพการมีส่วนร่วม					ระดับปัญหาการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1	กำหนดวิสัยทัศน์ ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนด เป้าหมาย ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ ชุมชนและท้องถิ่นในการจัดทำหลักสูตร										
2	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางจาก พันธกิจให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของ ท้องถิ่น										
3	ท่านมีส่วนร่วมประเมินความต้องการของ สถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา										
4	การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงสร้าง หลักสูตร สถานศึกษาที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ ภารกิจและเป้าหมาย										
5	ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนะกิจกรรมพัฒนาผู้ เรียน(วิชาลูกเสือ เนขนวชลฯ)ให้ครอบคลุม กับความต้องการของสถานศึกษาและ ท้องถิ่น										
6	ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตร สถานศึกษาที่ได้จัดทำแล้ว										

[illegible]

ภาคผนวก ข

- 1.รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบเครื่องมือ**
- 2.รายชื่อโรงเรียนที่ใช้ทดสอบเครื่องมือ**
- 3.รายชื่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง**

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

- 1.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์
- 2.อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี
- 3.นายพิทยา จันठाไชย
- 4.นางสาวพรศิริ กองนวล
- 5.นายโอวาท สุทธนารักษ์

บัญชีรายชื่อโรงเรียนที่ใช้ทดสอบเครื่องมือ

- 1.โรงเรียนวัดหนองทองทราย
- 2.โรงเรียนอนุบาลอำเภอบางบาล
- 3.โรงเรียนวันครู 2504
- 4.โรงเรียนวัดศรีนาวา
- 5.โรงเรียนวัดวังไทร
- 6.โรงเรียนวัดท่าด่าน
- 7.โรงเรียนวัดคีรีวัน
- 8.โรงเรียนวัดเกาะกระชาย
- 9.โรงเรียนวัดลำบัวลอย
- 10.โรงเรียนวัดท่าชัย

**บัญชีรายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก**

1. โรงเรียนบ้านกำแพงเค็ยร	2. โรงเรียนวัดสมบุญสามัคคี
3. โรงเรียนวัดวังทิพย์พันธาราม	4. โรงเรียนวัดท่าข่อย (ศาสนกิจโกศล)
5. โรงเรียนวัดท่าทราย	6. โรงเรียนบ้านชวดบัว
7. โรงเรียนวัดเจดีย์ทอง (สุขวิทยาการ)	8. โรงเรียนชุมชนบ้านคลองเหมือง
9. โรงเรียนบ้านดอนเจริญ	10. โรงเรียนวัดวังปลาจืด
11. โรงเรียนวัดโยธีราษฎร์ศรัทธาธรรม	12. โรงเรียนวัดเขาน้อย (ศิลาทองวิทยาการ)
13. โรงเรียนวัดหนองเตยตั้งตรงจิตร 8	14. โรงเรียนวัดวังตุม
15. โรงเรียนวัดบางหอย	16. โรงเรียนวัดบางปรัง
17. โรงเรียนหัวเขาแก้ว	18. โรงเรียนวัดคำหนัก (ละเอียดยานาญอนุศาสนา)
19. โรงเรียนวัดพราหมณี	20. โรงเรียนวัดวังยายฉิม
21. โรงเรียนชลนายกสงเคราะห์	22. โรงเรียนอนุบาลเมืองนครนายก (ศรีประชาชนกร)
23. โรงเรียนวัดสุทธธรรมาราม	24. โรงเรียนวัดดอนยอ
25. โรงเรียนวัดสันตยาราม	26. โรงเรียนวัดศรีจุฬา
27. โรงเรียนบ้านดงวิทยาการ	28. โรงเรียนบ้านคลอง 3 (ดรรชนีศึกษา)
29. โรงเรียนวัดทองกลาง (สุขชมวิทยาการ)	30. โรงเรียนวัดท่าทราย (พิมพ์านุสรณ์)
31. โรงเรียนบ้านคลอง 30	32. โรงเรียนตลาดสี่แยก
33. โรงเรียนวัดเลขธรรมกิตต์ (กรีเมชอุทิศ)	34. โรงเรียนวัดอัมพวัน (ทองโสภณวิทยาการ)
35. โรงเรียนวัดเนินสะอาด	36. โรงเรียนบ้านเขาเพิ่ม
37. โรงเรียนบ้านเขาสองกล้ง	38. โรงเรียนบ้านเขาหัวนา
39. โรงเรียนวัดโคกสว่าง	40. โรงเรียนบ้านเขาไม้ไผ่
41. โรงเรียนชุมชนบ้านวังไทร (วังไทรวิทยาคม)	42. โรงเรียนวัดทางกระบือ (เอื้อดีวิทยาการ)
43. โรงเรียนวัดพิบูลแก้ว	44. โรงเรียนวัดกุฎีเตี้ย
45. โรงเรียนวัดแหลมไม้ย้อย	46. โรงเรียนวัดโพธิ์แก้วเบญจธาราม
47. โรงเรียนวัดศรีสุวรรณ	48. โรงเรียนวัดบ้านพริก
49. โรงเรียนวัดหนองคันจาม	50. โรงเรียนบ้านชะวากยาว
51. โรงเรียนวัดหนองเคี่ยม	52. โรงเรียนเขาดิน (แสงสว่างวิทยา)
53. โรงเรียนวัดหนองรี	54. โรงเรียนบ้านดงแขวน
55. โรงเรียนวัดสะแกชิง	56. โรงเรียนวัดลำบัวลอย
57. โรงเรียนวัดเขมไค้ง	58. โรงเรียนวัดท่าประดิษฐ์
59. โรงเรียนบ้านจิกสูง	60. โรงเรียนวัดท่ามะปราง
61. โรงเรียนวัดนาหินลาด	62. โรงเรียนวัดเนินหินแร่

63. โรงเรียนวัดพรหมเพชร
65. โรงเรียนบ้านลาดช้าง (ระคนกิจศึกษา)
67. โรงเรียนบ้านทำนบ (เลิศสินอนุสรณ์)
69. โรงเรียนบ้านหัวหมอน
71. โรงเรียนบ้านปากคลอง 31
75. โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง
77. โรงเรียนบ้านคลอง 1
79. โรงเรียนวัดใหม่พงษ์โสภณ
81. โรงเรียนวัดเข้มทอง
83. โรงเรียนบ้านคลอง 24
85. โรงเรียนวัดประสิทธิเวช
87. โรงเรียนชุมชนวัดเขี้ยวโอสถ
89. โรงเรียนบ้านบุงเข้
91. โรงเรียนวัดเกาะกา
93. โรงเรียนวัดวังปลาจืด
95. โรงเรียนสาริกา
97. โรงเรียนวัดหุบเมย
99. โรงเรียนบ้านคลอง 33
101. โรงเรียนชุมชนวัดป่าชะ
103. โรงเรียนวัดเกาะพิกุล
105. โรงเรียนบ้านจิกสูง
107. โรงเรียนช่องตะเคียน
109. โรงเรียนบ้านปากคลอง 17
111. โรงเรียนวัดพลอยกระจำศรี
64. โรงเรียนวัดโพธิ์
66. โรงเรียนบ้านคลอง 14
68. โรงเรียนบ้านดอนกลาง (กิดารศึกษาการ)
70. โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม
72. โรงเรียนบ้านกลางคลอง 30
76. โรงเรียนวัดทิวพูลรังสรรค์
78. โรงเรียนวัดบางนางเล็ก
80. โรงเรียนวัดจันทร์เรือง
82. โรงเรียนวัดปากคลองพระอาจารย์
84. โรงเรียนบ้านคลองทกหวา
86. โรงเรียนวัดโพธิ์แทน
88. โรงเรียนบ้านโคกสว่าง
90. โรงเรียนวัดหนองสองห้อง
92. โรงเรียนวัดโบสถ์การ้อง
94. โรงเรียนวัดธรรมปัญญา
96. โรงเรียนวัดวังยายฉิม
98. โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 73
100. โรงเรียนบ้านคลอง 31
102. โรงเรียนวัดหนองก้านกร
104. โรงเรียนบ้านพริก(มะลิวัลย์อนุสรณ์)
106. โรงเรียนบ้านชุมพล(ฉันทารศึกษาการ)
108. โรงเรียนวัดเข้มทอง
110. โรงเรียนวัดอรุณรังษี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/ ๗1๕1

วันที่ ๑๙ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณาบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายไพบูลย์ คนเสี้ยว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์สุทิพรรณ พัฒนพานิชย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ และ อาจารย์มารศรี สุธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นายไพบูลย์ คนเสี้ยว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/ 7161

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔๔ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายไพฑูรย์ คนเสี้ยงม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นายพิทยา จันทาไชย รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษานครนายก และ นางสาวพรศิริ กองนวล ผู้ช่วยผู้ตรวจราชการเขตพื้นที่ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นายไพฑูรย์ คนเสี้ยงม และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 037-399814 มือถือ 01-3725306

ที่ ศธ 0519.12/ ๗161

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๙ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครนายก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายไพบุลย์ คนเสงี่ยม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์โอวาท สุทธนารักษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นายไพบุลย์ คนเสงี่ยม และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 037-399814 มือถือ 01-3725306

ที่ ศธ 0519.12/ 7164

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙๙ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองทองทราย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายไพบูลย์ คนเสียม นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิติมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ครู และผู้ปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพบูลย์ คนเสียม ได้เก็บข้อมูล ในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัพท์ 037-399814 มือถือ 01-3725306

ที่ ศธ 0519.12/ 7/64

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวันครู 2504

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายไพบูลย์ คนเสี้ยว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ครู และผู้ปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพบูลย์ คนเสี้ยว ได้เก็บข้อมูล ในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 037-399814 มือถือ 01-3725306

ที่ ศธ 0519.12/ 7164

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีนาวา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายไพบูลย์ คนเสงี่ยม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ครู และผู้ปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพบูลย์ คนเสงี่ยม ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 037-399814 มือถือ 01-3725306

ที่ ศธ 0519.12/ 7162

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๕ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลอำเภอปากพลี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายไพบูลย์ คนเสงี่ยม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ครู และผู้ปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพบูลย์ คนเสงี่ยม ได้เก็บข้อมูล ในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 037-399814 มือถือ 01-3725306

ที่ ศธ 0519.12/ 7164

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดเกาะกระชาย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายไพบุลย์ คนเสงี่ยม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ครู และผู้ปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพบุลย์ คนเสงี่ยม ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 037-399814 มือถือ 01-3725306

ที่ ศธ 0519.12/ 7164

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศิริน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายไพบูลย์ คนเสียม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ครู และผู้ปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพบูลย์ คนเสียม ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 037-399814 มือถือ 01-3725306

ที่ ศธ 0519.12/ 7164

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๙ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดท่าด่าน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายไพฑูรย์ คนเสี้ยง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ครู และผู้ปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2546

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาต ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพฑูรย์ คนเสี้ยง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 037-399814 มือถือ 01-3725306

ที่ ศธ 0519.12/ 7164

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔๔ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวังไทร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายไพบูลย์ คนเสงี่ยม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ครู และผู้ปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพบูลย์ คนเสงี่ยม ได้เก็บข้อมูล ในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณี หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 037-399814 มือถือ 01-3725306

ที่ ศธ 0519.12/ 7164

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดลำบัวลอย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายไพบูลย์ คนเสี้ยว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ครู และผู้ปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพบูลย์ คนเสี้ยว ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์อภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 037-399814 มือถือ 01-3725306

ที่ ศธ 0519.12/ 7/6/11

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๙ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดท่าชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายไพบูลย์ คนเสงี่ยม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ครู และผู้ปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพบูลย์ คนเสงี่ยม ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 037-399814 มือถือ 01-3725306

ที่ ศธ 0519.12/ ๖174

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๑ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

สพท.นครนายก

เลขที่ ๑๑๑ ๑๑ ๒๕๔๖

วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๖

เรียน

เรียน

เรียน

เรียน

เรียน

เรียน

เรียน

เนื่องด้วย นายไพฑูรย์ คนเสงี่ยม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ครู และผู้ปกครอง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ตอบแบบสอบถามสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพฑูรย์ คนเสงี่ยม ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๖

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 037-399814 มือถือ 01-3725306

ที่ ศธ 04057/3271

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก
ถนนสุวรรณศร อำเภอเมืองนครนายก
จังหวัดนครนายก 26000

24 พฤศจิกายน 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด

เนื่องด้วย นายไพบูลย์ คนเสี้ยว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ครู และผู้ปกครอง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ตอบแบบสอบถามสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกในระหว่างเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อให้ความอนุเคราะห์ นายไพบูลย์ คนเสี้ยว ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์
ในครั้งนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรีชา สมบูรณ์ทรัพย์)

ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดนครนายก ปฏิบัติหน้าที่

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก รักษาการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

กลุ่มงานส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา

ภาคผนวก

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายไพบุลย์ คนเสงี่ยม
วันเดือนปีเกิด	1 มกราคม 2502
สถานที่เกิด	อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	4 หมู่ที่ 7 ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก 26130
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโรงเรียน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดพรหมเพชร อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก 26130 โทรศัพท์ 037-399814
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2518	มศ.3 โรงเรียนนายกวัฒนานคร ปากพลี
พ.ศ. 2520	ป.กศ. วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2521	พ.ม. ศึกษาด้วยตนเอง
พ.ศ. 2524	กศ.บ. (วิทยาศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2547	กศ.ม.(การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ